

רשומות

הצעות חוק

ה מ ש ל ה

23 במרס 2023

1612

א' בניסן התשפ"ג

עמוד

הצעת חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023

354	ר"ת (2024), התשפ"ג-2023.....
354	פרק א': מטרת החוק.....
354	פרק ב': הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום.....
488	פרק ג': ייעול הליכי רישוי סביבתי.....
572	פרק ד': גז טבעי.....
582	פרק ה': גמישות ניהולית במערכת החינוך.....
586	פרק ו': פסולת בניין.....
610	פרק ז': בנקאות ואשראי.....
616	פרק ח': יבוא מוצרי מזון.....
644	פרק ט': תיווך בביטוח ובחיסכון פנסיוני.....
654	פרק י': תדרי רדיו.....
658	פרק י"א: הפחתת רגולציה.....
664	פרק י"ב: אנרגיה.....
666	פרק י"ג: ייעול השימוש בתשתיות תחבורה ציבורית.....
668	פרק י"ד: חסמי יבוא.....
670	פרק ט"ו: התחדשות עירונית.....
684	פרק ט"ז: הגברת התחרותיות בענף המזון והטואלטיקה.....
688	פרק י"ז: שמירה על מקרקעי ישראל.....
692	פרק י"ח: ייעול מערכי האבטחה.....
702	פרק י"ט: בריאות.....
720	פרק כ': רשויות מקומיות.....
740	פרק כ"א: קלאאות.....
746	פרק כ"ב: תכנון ובנייה.....
758	פרק כ"ג: השכרה ארוכת טווח.....
768	פרק כ"ד: קידום תשתיות לאומיות.....
862	פרק כ"ה: שונות.....
864	פרק כ"ו: תחילה.....

הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023

866	ר"ת (2024), התשפ"ג-2023.....
866	פרק א': מטרת החוק.....
866	פרק ב': מקרקעי הקרן הקיימת לישראל - היטל מימון פיתוח.....
868	פרק ג': גבייה ממשלתית.....
874	פרק ד': מיסוי בשוק הדיור.....
896	פרק ה': ביטוח לאומי.....
904	פרק ו': התאגיד לפיקוח וטרינרי.....
908	פרק ז': רכבת תחתית (מטרו) - רכיב למימון.....
924	פרק ח': גמלאות וקצבת גישור.....
930	פרק ט': מסים.....
956	פרק י': צמצום השימוש במזומן.....
963	פרק י"א: תחילה.....

הצעת חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית (תיקון מס' 23) (הוראת שעה).

964	התשפ"ג-2023.....
-----	------------------

פרק ג': ייעול הליכי רישוי סביבתי

סימן א': תיקון חוק אוויר נקי

ד ב ר י ה ס ב ר

ייעודי בחקיקה אחרת, לא יוסדרו במסגרת ההיתר האחד אלא במסגרות החוקיות הקיימות.

נוסף על כך לגבי היתר הזרמה לים הניתן על ידי ועדה בין-משרדית מכוח החוק למניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988 (בפרק זה – חוק מניעת זיהום הים), מוצע לאפשר איחוד תקופות ומועדים למתן ההיתרים השונים, כדי לטייב ולייעל את התיאום ביניהם. זאת, בלי לבטל את ההיתר הנפרד להזרמה לים ובלי לאחדו עם ההיתרים הסביבתיים האחרים.

עוד מוצע להבהיר כי היתר הזרמה לים נדרש רק לגבי הזרמה לים במישורין או בעקיפין דרך שפך נחל, ובמקביל לתקן את ההסדר לעניין צווי הרשאה להזרמה לנחל, הקבוע בחוק המים, התשי"א-1951 (בפרק זה – חוק המים). כך שצו הרשאה לא יידרש במקרה של הזרמה לשפך נחל. בכך תבוטל החפיפה הקיימת כיום בין היתר ההזרמה לים לבין צו ההרשאה.

כמו כן, מוצע בפרק זה לעדכן את רשימת הסקטורים והפעילויות שעליהם תחול חובה לקבל היתר רעלים מכוח חוק החומרים המסוכנים, תוך קביעת ערכי סף גבוהים יותר לפעילות הטעונה היתר בהשוואה למצב הקיים היום לפי החוק האמור. כך, פחות עסקים ייכנסו לגדר האסדרה הפרטנית, באופן שיאפשר תיעודף של הטיפול והאסדרה לגבי פעילויות שלהן השפעה סביבתית ניכרת. במסגרת זו, כולל פרק זה גם הוראות תחילה ומעבר מדורגות לאורך תקופה של כמה שנים, שיאפשרו את המעבר ממשטרי הרישוי הקיימים להסדרים החלופיים המוצעים.

פרק זה כולל סדרה של תיקוני חקיקה, כאשר לכל חוק שמתוקן מיוחד סימן, וסימן נוסף כולל תיקונים עקיפים של שני חוקים נוספים, לצורך השלמת ההסדרים הנוגעים אליהם. החוקים שמוצע לתקן הם חוק אוויר נקי וחוק החומרים המסוכנים (ראו סימנים א' ו'ב' בפרק זה). אשר לגבי שניהם מוצעים תיקונים נוספים שיפורטו להלן; וכן חוק למניעת זיהום הים וחוק המים. עוד מוצעים תיקונים לתוספות בחוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011, ולחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000.

סימן א': תיקון חוק אוויר נקי

סעיפים 4 חוק אוויר נקי כולל שורה ארוכה של הסדרים ו-15 הנוגעים למניעה ולמצומם של זיהום האוויר. **כללי** ובהם פרק מקיף שעניינו אסדרה של מקורות פליטה ניידים, המבוסס על הדירקטיבה האירופית Integrated Pollution Prevention and Control (א"ת) (ראו פרק ד' לחוק). הדירקטיבה האמורה הסדירה את הליכי הרישוי הסביבתי של פעילויות תעשייתיות משמעותיות באירופה

פרק ג': כללי

המשרד להגנת הסביבה (בפרק זה – המשרד) מופקד על הרישוי והאסדרה של נושאי איכות הסביבה בעסקים ובמפעלים, מכוח חוקים שונים שבסמכותו. מערכי הרישוי הקיימים במשרד מסדירים פעילויות תעשייתיות, תשתיות פסולת וביוב, ושירותים שונים, כגון תחנות תדלוק, שהם בעלי פוטנציאל לגרימת מפגעים וסיכונים סביבתיים ובריאותיים. מטרת התיקונים המוצעים בפרק זה לטייב ולייעל את מערכי הרישוי הקיימים הן בפן הרגולטורי והן בפן הסביבתי, באמצעות רפורמה כוללת המבוססת על התאמה לסטנדרטים המקובלים באיחוד האירופי.

בשנים האחרונות פעל המשרד לגיבושו של מתווה לטיוב הרגולציה, שכלל שיח מקיף עם כלל בעלי העניין ונציגי החברה האזרחית, וכן עם משרדי הממשלה הרלוונטיים. בשנת 2015 הפיץ המשרד את תזכיר חוק רישוי סביבתי משולב, התשע"ה-2015, שכלל הסדר מקיף לעניין אסדרה סביבתית משולבת של מיתקני תעשייה ועסקים גדולים במטרה לתת הגנה טובה לסביבה על כל מרכיביה, אך לאחר עבודת הכנה בת כמה שנים נפסק קידומו של התזכיר. בשנתיים האחרונות, בתיאום עם משרד האוצר, גובש מתווה חלופי לטיוב האסדרה הסביבתית בישראל, תוך יישום העקרונות הנוהגים באסדרה הסביבתית באיחוד האירופי, ובתוך כך להביא להפחתת נטל האסדרה העורך על המגזר העסקי. ביום כ"ג באב התשפ"א (1 באוגוסט 2021) התקבלה החלטת ממשלה מס' 223 שעניינה ייעול הליכי הרגולציה במשרד להגנת הסביבה (בפרק זה – החלטת הממשלה). במסגרת ההחלטות הנלוות לאישור תקציב המדינה. בהחלטת הממשלה האמורה הוטל על המשרד להפיץ תזכיר חוק ליישום ההחלטה, בהסכמת שר האוצר, בתוך 180 ימים מקבלת ההחלטה.

כיום, עסקים מסוימים נדרשים לקבל מהמשרד כמה היתרים נפרדים, אשר מתקבלים בהליכים נפרדים ומועדים שונים, ובראשם: היתרי פליטה לפי חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008 (בפרק זה – חוק אוויר נקי), אישור ותנאים ברישיון עסק לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (בפרק זה – חוק רישוי עסקים), והיתרי רעלים מכוח חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 (בפרק זה – חוק החומרים המסוכנים). במסגרת פרק זה יתוקנו הסדרי הרישוי בחוק אוויר נקי ובחוק החומרים המסוכנים, באופן שהליכי הרישוי יאוחדו ככל האפשר, על בסיס עקרונות האסדרה באיחוד האירופי, כך שיינתן היתר סביבתי אחד לפעילות בעלת פוטנציאל לגרום להשפעה סביבתית ניכרת (היתר פליטה אחד לפי חוק אוויר נקי והיתר רעלים אחד לפי חוק החומרים המסוכנים). יצוין כי התנאים בהיתר האחד יכללו את אותם נושאים והיבטים המוסדרים כיום מכוח החוקים האמורים וחוק רישוי עסקים. כך למשל, היבטים בתחום הקרינה הבלתי מייננת שיש להם הסדר

(1) בסעיף 2 –

(א) בהגדרה "היתר פליטה", במקום "סימן ב' בפרק" יבוא "פרק";

(ב) אחרי ההגדרה "חוק הגנת הסביבה" יבוא:

"חוק החומרים המסוכנים" – חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993⁴³;

(ג) במקום ההגדרה "הטכניקה המיטבית הזמינה" יבוא:

"טכניקה" – טכנולוגיה, אמצעים ושיטות המשמשים בתכנון, בבנייה, בהפעלה, בתחזוקה או בפירוק של מקור פליטה או של פעילות המתבצעת בו;

"טכניקה מיטבית זמינה" – טכניקה שהיא אחת מהטכניקות המיטביות והמתקדמות ביותר הזמינות ליישום מעשי ומקובלות כבסיס לקביעת ערכי פליטה ותנאים אחרים בהיתר, ואשר מיועדות למניעה של פליטה והשפעות שליליות על הסביבה בכללותה, ובנסיבות שבהן מניעה כאמור אינה אפשרית – לצמצום פליטה והשפעות כאמור; לעניין זה –

ד ב ר י ה ס ב ר

לפיכך, מוצעת בפרק זה סדרה של תיקונים בחוק אוויר נקי, לצורך התאמתו לעקרונות האסדרה האירופית כפי שהם מעוגנים כיום בדירקטיבת IED ובדירקטיבות נוספות הנוגעות לרישוי ואסדרה של מיתקני תעשייה (ראו למשל דירקטיבת סווסט שעניינה בקרה על סיכונים לאירועים משמעותיים המערבים חומרים מסוכנים 2012/18/EU SEVESO – on the Control of Major-accident Hazards Involving Dangerous Substances (בפרק זה – דירקטיבת סווסט), וכן תיקונים נוספים שנדרשים בחוק, חלקם כחלק ממסקנות של הליכי טיוב, הכול כפי שיפורט להלן.

לפסקה (1)

סעיף 2 לחוק אוויר נקי כולל הגדרות למונחים שנעשה בהם שימוש בהוראות החוק. התיקון המוצע בפסקה זו כולל כמה התאמות טכניות של נוסח ההגדרות שבסעיף האמור לתיקונים המוצעים בהוראות החוק, נוסף על כך כולל התיקון המוצע בפסקה זו כמה שינויים שיפורטו להלן:

החלפת ההגדרה "הטכניקה המיטבית הזמינה" – מוצע, בפסקת משנה ג), להחליף את ההגדרה האמורה כך שהגדרת המונח בחוק אוויר נקי תתאים להגדרה הערכנית הקיימת כיום בדירקטיבת IED. כמו כן מוצע להוסיף הגדרה של המונח "טכניקה", שאף היא תואמת את ההגדרה בדירקטיבה האמורה. הגדרה מוצעת זו מבהירה כי מונח זה מתייחס לכלל הטכנולוגיות, האמצעים והשיטות המשמשים במקור פליטה על כלל היבטיו. טכניקה יכולה לכלול אמצעים פיזיים, ציוד, וכן שיטות פעולה ואמצעי תפעול שונים בכל מעגל החיים של מפעל, מהתכנון, דרך ההפעלה והתחזוקה ועד סיום פעילות ופירוק.

בעת שנחקק החוק האמור, במתכונת של רישוי סביבתי משולב. בשונה מכך במסגרת חוק אוויר נקי אומצו עקרונות הדירקטיבה לגבי הסדרת ההיבטים שנגעו למניעת זיהום האוויר בלבד, ולא לכלל ההיבטים הסביבתיים כגון פליטות שפכים לסביבה. ההיבטים הסביבתיים הנוספים, גם אלה שמתקיימים במקורות הפליטה החייבים בהיתר פליטה לפי חוק אוויר נקי, נותרו תחת אסדרה בחקיקה אחרת, ובעיקר מכוח חוק רישוי עסקים וחוק החומרים המסוכנים.

עקב הפיצול בין הטיפול בהיבטים הסביבתיים השונים בהליכי רישוי נפרדים, לא ניתן כיום לממש באופן מלא את עקרונות האסדרה האירופית, הכוללים למשל התחשבות בהשפעות הדדיות בין מרכיבי הסביבה השונים (אוויר, מים, קרקע ועוד). זאת אף על פי שהמשרד פעל ליישום עקרונות האסדרה האירופית ככל הניתן גם במסגרת החוקית הקיימת. להשלמת התמונה יצוין כי דירקטיבת ה-IPPC הוחלפה בשנת 2010 בדירקטיבה – דירקטיבת IED), שמבוססת גם היא על העקרון המרכזי של רישוי סביבתי פרטני ואינטגרטיבי.

על פי התיקון המוצע בסימן זה, לגבי הפעילויות הטעונות היתר פליטה לפי חוק אוויר נקי, אשר טעונות גם רישיון עסק או היתר רעלים, יינתן היתר סביבתי אחוד מכוח חוק אוויר נקי – היתר פליטה אחוד. ההסדר המוצע שואף לשפר את האסדרה הסביבתית הכוללת של פעילויות אלה, שהן בעלות השפעה ניכרת על הסביבה, תוך העלאת רמת הוודאות לעסקים והשקיפות לציבור.

⁴² ס"ח התשס"ח, עמ' 752; התשע"ב, עמ' 450.

⁴³ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.

(1) יראו טכניקה כזמינה ליישום מעשי אם רמת הפיתוח שלה מאפשרת יישום מבחינה טכנית וכלכלית לגבי אותו סוג של מקור פליטה או פעילות, בהתחשב בעלותה וביתרונותיה, בין שהיא מיוצרת או שנעשה בה שימוש בישראל ובין שלא, ובלבד שבעל מקור הפליטה יכול להשיגה באופן סביר;

(2) יראו טכניקה כמיטבית אם היא הטכניקה האפקטיבית ביותר בהשגת רמה כללית גבוהה של הגנה על הסביבה בכללותה;

(ד) במקום ההגדרה "הממונה" יבוא:

"הממונה" – עובד המשרד שהשר הסמיכו לעניין הוראות לפי חוק זה, כולן או חלקן, ובלבד שלעניין היתר פליטה שהוא היתר פליטה אחד כמשמעותו בסימן ה' בפרק ד', ובכלל זה מתן היתר כאמור וקביעת תנאיו או סירוב למתן היתר כאמור, ביטולו או התלייתו, לעניין הפרטים בתוספת השלישית המסומנים בכוכבית, יוסמך עובד בכיר של המשרד;

(ה) אחרי ההגדרה "הממונה" יבוא:

"המנהל" – עובד בכיר של המשרד, שהשר הסמיכו לעניין הוראות לפי חוק זה, כולן או חלקן;

ד ב ר י ה ס ב ר

מגזר, בהתחשב ביתרונותיהם ובעלויותיהם של הטכנולוגיה והאמצעים כאמור;

(3) הם זמינים באורח סביר אף אם טרם יושמו בישראל בפועל.

החלפת ההגדרה "הממונה" – בעל התפקיד הרגולטורי בחוק אוויר נקי הוא "הממונה", אשר מוגדר בחוק כך:

"הממונה" – ראש אגף איכות אוויר במשרד או עובד המשרד הכפוף אליו, מקצועית או ניהולית, שהשר בהמלצת ראש האגף, הסמיכו לעניין הוראות לפי חוק זה, כולן או חלקן.

מוצע להחליף הגדרה זו ולקבוע כי הממונה יהיה עובד המשרד שהשר להגנת הסביבה (בפרק זה – השר) הסמיכו לעניין הוראות חוק אוויר נקי, כולן או חלקן. שינוי זה נועד לאפשר את הגמישות המתחייבת לעניין הגורמים שאותם יהיה אפשר להסמיך לצורך יישום החוק בכל הנוגע להיתר פליטה אחוד, ולהיבטים אחרים המוסדרים בחוק, כגון מניעת זיהום אוויר מתחבורה, בהתאם למבנה הארגוני של המשרד. כמו כן, בהתאם להחלטת הממשלה, מוצע כי לגבי מפעלים מורכבים מבחינה מקצועית ואסדרתית שיש להם השפעות סביבתיות משמעותיות, יינתן ההיתר על ידי ממונה שהוא עובד בכיר במשרד. סוגי המפעלים והפעילויות האלה יסומנו בכוכבית בתוספת השלישית לחוק אוויר נקי, הקובעת את הסקטורים והפעילויות הטעונים היתר פליטה.

הוספת ההגדרה "המנהל" – בחוק אוויר נקי כיום, לא הוקנו סמכויות לבעל תפקיד בכיר, וכלל הסמכויות המוקנות מכוחו ניתנו לממונה. לנוכח התיקונים המוצעים בחוק וכפי

"טכניקה מיטבית זמינה" (BAT – Best Available Technique) (בפרק זה – BAT) הוא מונח מרכזי בדירקטיבת IED, שמטרתו לחייב את מקורות הפליטה שהם בעלי פוטנציאל להשפעה משמעותית על הסביבה לעמוד בסטנדרטים שנבחנו ואושרו במנגנון האירופי שהוקם לפי הדירקטיבה, הכולל החלפת מידע בין המדינות וקביעת מסמכי ייחוס (Bref – BAT reference documents) ומסמכי מסקנות (BATC – BAT conclusions). ההגדרה המוצעת כוללת כמה מרכיבים המבהירים את משמעות המונחים "מיטבית" ו"זמינה" בהקשר זה. התיקון המוצע אינו משנה את ההגדרה הקיימת בחוק אוויר נקי במהותה, אלא כאמור מתאים אותה להגדרה הערכנית הכוללת את כלל ההיבטים הסביבתיים, ולא רק את ההיבטים הנוגעים למניעת זיהום אוויר.

וזה נוסחה של ההגדרה שמוצע כאמור להחליפה:

"הטכניקה המיטבית הזמינה" – הטכנולוגיה והאמצעים האחרים המתקדמים ביותר, המשמשים בתכנון, בבניה, בהפעלה ובתחזוקה של מקור פליטה ושל פעילות המתבצעת בו, או טכנולוגיה ואמצעים כאמור שיעודם מניעה או צמצום של זיהום האוויר, המוספים למקור פליטה, והכל ובלבד שמתקיימים בהם כל אלה:

(1) יישום מביא למניעה או לצמצום מרבי של פליטת מזהמים לאוויר ממקור הפליטה ולמזעור הפגיעה בסביבה בכללה;

(2) הם בשלב פיתוח הניתן ליישום מבחינה טכנית וכלכלית, כמקור הפליטה או בפעילויות המתבצעות בו, או במקורות פליטה או בפעילויות מסוגם באותו

(1) במקום ההגדרה "מקור פליטה טעון היתר" יבוא:

"מקור פליטה טעון היתר" – כמשמעותו בסעיף 17;

(2) בסעיף 13(א), בסופו יבוא "ולעניין מקורות פליטה ניחים שהם מקורות פליטה

טעוני היתר פליטה – גם לפי הוראות סעיף 16א";

(3) אחרי סעיף 16 יבוא:

16א. (א) הפעלת הסמכויות לפי פרק זה לעניין התקנת תקנות, מתן הנחיות, בחינת בקשות או השגות, החלטה בבקשות או השגות, מתן היתרים או אישורים או קביעת תנאים בהיתר, תיעשה על בסיס גישה סביבתית משולבת ובהתאם למקובל באסדרה הנוהגת במדינות האיחוד האירופי, ובכלל זה בדירקטיבות, תקנות, מודלים, שיטות, תקנים ונהלים מקצועיים לעניין מקורות פליטה טעוני היתר (בחוק זה – האסדרה האירופית), וכן בשים לב לכל אלה:

"עקרונות ושיקולים לאסדרת מקורות פליטה ניחים

ד ב ר י ה ס ב ר

כפי שפורט לעיל, סימן ב' בפרק ד' לחוק אוויר נקי בנוסחו הקיים גובש על בסיס הדירקטיבה האירופית לרישוי סביבתי משולב שהייתה נוהגת בעת חקיקת החוק (IPPC). לאחר יישום הסימן האמור לאורך למעלה מעשר, ובהתאם להחלטת הממשלה, נמצא כי יישום מקיף יותר של ההסדרים הנוהגים באסדרה האירופית העדכנית (IED), לגבי היבטים סביבתיים נוספים, בגישה מתכללת, יאפשר טיוב של האסדרה הסביבתית של מקורות הפליטה הניחים בישראל. בהתאם לכך, מוצע כי מתן היתרי פליטה וקביעת דרישות סביבתיות ייעשו בהתאם למקובל באסדרה הנוהגת במדינות האיחוד האירופי, ובכלל זה בדירקטיבות, חוקים, תקנות, מודלים, שיטות, תקנים ונהלים מקצועיים להיבטים הסביבתיים השונים.

החקיקה הסביבתית האירופית כוללת סוגי אסדרה שונים של היבטי הסביבה השונים, כגון מניעת זיהום אוויר, מניעת זיהום מים, מניעת סיכוני חומרים מסוכנים וכדומה. ההסדרים קבועים בדירקטיבות ובתקנות של האיחוד האירופי, ומיושמים בכלים שונים של חקיקה מדינתית בכל אחת ממדינות האיחוד. בעשור האחרון, השקיע המשרד מאמצים מרובים בלמידת האסדרה האירופית וביישומה בפועל, הן במסגרת העבודה השוטפת והתייעצות עם מאסדרים אירופיים, והן בכמה פרויקטים משותפים עם האיחוד האירופי. בהתאם להחלטת הממשלה, מוצע לפרט בסעיף 16א לחוק אוויר נקי בנוסחו המוצע עקרונות מרכזיים המקובלים באסדרה האירופית, לרבות האפשרות לפנות לכללים ואמות מידה מקצועיים המיושמים במדינות מפותחות (אם האסדרה האירופית אינה מתאימה לתנאי הארץ). שלא באים לידי ביטוי מספק בחוק אוויר נקי בנוסחו הקיים, ובהם בחינת השפעות הדריות בין מרכיבי הסביבה במכלול (cross-media). ניהול סיכונים, העדפת הפחתה במקור, וכן הפחתה של נטל אסדרתי ככל האפשר. עוד מוצע להבהיר, במסגרת אותם שיקולים, כי כאשר נדרשות התאמות לתנאי הארץ, למשל כאשר לא מצויה

שמקובל היום, מוצע לקבוע כי הפעלת סמכויות מסוימות מכוחו, כגון החלטה בהשגה על החלטת הממונה לפי סעיף 22 המוצע (ראו פסקה 10)), או הטלת עיצום כספי, תיעשה על ידי גורם בכיר. יובהר כי במקרה שגורם בכיר במשרד מונה גם לממונה וגם למנהל, לא יוכל אותו אדם לדון, כמנהל, בהשגה על החלטה שקיבל כממונה.

החלפת ההגדרה "מקור פליטה טעון היתר" – מוצע להחליף את ההגדרה האמורה כהשלמה לתיקון המוצע בסעיף 17 לחוק אוויר נקי, בפסקה 4. וזה נוסח ההגדרה האמורה כיום:

"מקור פליטה טעון היתר" – מקור פליטה שמתבצעת בו פעילות מהפעילויות המפורטות בתוספת השלישית או שיש בו מיתקן מהמיתקנים המפורטים בתוספת האמורה";

לפסקה (2)

סעיף 13 לחוק אוויר נקי מסמיך את השר להתקין תקנות לעניין מניעה וצמצום של זיהום אוויר ממקורות פליטה ניחים. מקורות פליטה טעוני היתר פליטה מהווים קבוצה מובחנת מבין מקורות הפליטה הניחים. התיקון המוצע בפסקה זו נועד להבהיר כי העקרונות והשיקולים לאסדרת מקורות פליטה טעוני היתר, המפורטים בסעיף 16א המוצע (ראו להלן דברי ההסבר לפסקה 3)), יחולו גם לעניין התקנת תקנות מכוח סעיף 13 לחוק אוויר נקי לעניין מקורות פליטה אלה.

לפסקה (3)

פרק ד' לחוק אוויר נקי מסדיר את מניעת זיהום האוויר ממקורות הפליטה הניחים. סימן ב' בפרק האמור עוסק במקורות הפליטה טעוני ההיתר מוצע להוסיף לסימן א' בפרק ד' לחוק את סעיף 16א בנוסחו המוצע, ולקבוע בו כי הפעלת כלל הסמכויות לפי הפרק האמור תיעשה על פי המקובל באסדרה האירופית, וזאת נוסף על העקרונות והשיקולים המפורטים בשאר הוראות הפרק, ובהן בהוראות סימן ב' האמור.

(1) בחינת השפעות הדריות בין מרכיבי הסביבה השונים ובחינת השפעות על הסביבה ועל בריאות הציבור כמכלול;

(2) ניהול סיכונים;

(3) העדפת הפחתה במקור;

(4) הפחתת נטל אסדרה עודף ככל האפשר, ובכלל זה צמצום עלויות עודפות הכרוכות בציות לאסדרה, וכן יצירת ודאות ויציבות אסדרתית;

(5) בעניין שבו האסדרה האירופית אינה מתאימה לתנאי הארץ – כללים או אמות מידה מקצועיים המיושמים במדינות מפותחות.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מכל שיקול אחר שיש לשקול לפי פרק זה בהפעלת הסמכויות כאמור באותו סעיף קטן;

(4) בסעיף 17 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "טעון היתר" יבוא "שמבוצעת בו פעילות מהפעילויות המפורטות בתוספת השלישית או שיש בו מיתקן מהמיתקנים המפורטים בתוספת האמורה, בכל היקף, או בהספק, כושר ייצור, כמויות או יחידות מדידה אחרות ממפורט בה";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

להספק, כושר ייצור, כמויות או יחידות מדידה אחרות מרביים אשר ניתן להגיע אליהם באמצעות מקור הפליטה, אף אם בפועל מופעל מקור הפליטה בהספק, כבושר ייצור, כמויות או יחידות מדידה אחרות נמוכים יותר.

על פי הוראה זו, במקרים שבהם קבוע ערך סף לרישוי בהתאם להספק, כושר ייצור, כמויות או יחידות מדידה אחרות, תיקבע חובת הרישוי לפי ההספק או הקיבולת הפוטנציאלית המרבית ולא לפי המצב בפועל. לצד כלל זה שיוסיף לעמוד בתוקפו (בסעיף קטן (א1) המוצע), מוצע לקבוע במפורש, בסעיף קטן (א2) כנוסחה המוצע, כי במצבים שבהם יוכח, להנחת דעתו של הממונה, כי ההספק או הקיבולת לא צפויים להגיע בפועל להספק או הקיבולת המרביים, וכי הפעילות תהיה בפועל בהספק או קיבולת שמתחת לערך הסף לרישוי, יוכל הממונה, אם ביקש זאת בעל מקור הפליטה, לאשר כי מקור הפליטה פטור מחובת היתר פליטה. מצבים אלה עשויים להתקיים במקרה שקיימת הגבלה לפי דין על הפעילות במקור הפליטה, כגון במקרה שמשטר הרישוי שחל על מקור הפליטה מגביל מלכתחילה את הספק הייצור, או במצבים שבהם מתקיימת מגבלה פיזית, למשל במקרה שהמשך תהליך הייצור תלוי במיתקן אחר במפעל שקיבולתו מוגבלת. לפי הוראות סעיף 17א המוצע, ייבחנו הדברים בהתאם לאמות המידה המקובלות בעניינים אלה במדינות האיחוד האירופי.

הנחיה מקצועית באסדרה האירופית בנושא מסוים שקיים בישראל, ניתן לפנות לכללים ואמות מידה מקצועיים המיושמים במדינות מפותחות אחרות, כגון ארצות הברית או אוסטרליה.

יש להבהיר כי עיגון השיקולים המפורטים בסעיף 17א המוצע אינו משנה כשלעצמו את תוקפם של תנאים, תקנות או הנחיות אחרות שניתנו או שנקבעו מכוח החוק לפי יום תחילתו של החוק המוצע, אלא מנחה לגבי עריכת שינויים ועדכונים עתידיים.

לפסקאות (4) ו-(26) (א)

סעיף 17 לחוק אוויר נקי קובע את חובת הרישוי לגבי מקורות פליטה נייחים, ומפנה לתוספת השלישית לאותו חוק שבה נקבעה רשימת סוגי המיתקנים והפעילויות הטעונים היתר פליטה. התיקון המוצע בסעיף קטן (א) של סעיף 17 האמור הוא תיקון נוסח שאינו משנה את מהות חובת ההיתר כפי שנקבע בחוק הקיים.

סעיפים קטנים (א1) ו-(א2) כנוסחם המוצע מחליפים את ההוראה הקבועה כיום ברישה של התוספת השלישית לחוק אוויר נקי, וזה נוסחה:

"בתוספת זו, בכל מקום שבו נקבעו הספק, כושר ייצור, כמויות או יחידות מדידה אחרות, יחושבו אלה בהתאם

"(1א) חישוב ההספק, כושר הייצור, הכמויות או יחידות המדידה האחרות, כאמור בסעיף קטן (א), ייעשה בהתאם להספק, כושר הייצור, הכמויות או מספר יחידות המדידה המרביים אשר ניתן להגיע אליהם באמצעות מקור הפליטה, אף אם בפועל מופעל מקור הפליטה בהספק, כושר ייצור, כמויות או מספר יחידות מדידה נמוכים יותר.

(2א) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(1א), רשאי הממונה, לבקשת בעל מקור פליטה, לאשר כי מקור הפליטה אינו טעון היתר, אם הוכח להנחת דעתו כי בשל מגבלה פיזית הקיימת במקור הפליטה או הגבלה החלה עליו לפי דין, לא יתאפשר בו בפועל ביצוע פעילות בהספק, בכושר הייצור, בכמויות או במספר יחידות המדידה המרביים כאמור בסעיף קטן (1א).";

(5) בסעיף 18 –

(א) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "בקשה תוגש באופן דיגיטלי, במתכונת שפרסם הממונה באתר האינטרנט של המשרד, ואשר תעמוד לעיון הציבור במשרד; הודעה על פרסום מתכונת הגשת הבקשה, וכל שינוי שלה, תפורסם ברשומות; השר רשאי לקבוע הוראות נוספות לעניין אופן הגשת בקשה כאמור";

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) בפסקה (1)(ה), אחרי "זיהום האוויר" יבוא "מבין כלל הטכניקות המיטביות הזמינות", ובסופה יבוא "ואם ניתן לקבוע את ערך הפליטה המוצע לכל מזהם, המשווה לאותה טכניקה – ערך הפליטה המוצע כאמור";

(2) בפסקה (2)(א), המילים "ודרכי הגשתה" – יימחקו;

(ג) בסעיף קטן (ד), במקום "ממנה ומכל" יבוא "ממנה, מכל", במקום "או שנמסר" יבוא "ומכל מסמך שנמסר" ואחרי "הגשת הבקשה" יבוא "לפי דרישתו כאמור בסעיף קטן (1)(ג)";

ד ב ר י ה ס ב ר

הטכניקה המיטבית הזמינה שהוא מציע ליישם במקור הפליטה שבבעלותו, מבין כלל הטכניקות המיטביות הזמינות, וכן את ערך הפליטה המשווה לאותה טכניקה, אם נקבע לגביה ערך כאמור יובהר כי הטכניקה המיטבית הזמינה נקבעת, גם כיום וגם לפי התיקון המוצע, לפי מסמך ייחוס שמתפרסם במסגרת דירקטיבת IED או רגולציות מקבילות במדינות האיחוד האירופי, לפי בדיקות מקצועיות מפורטות שמבוצעות במנגנונים של האיחוד האירופי. בחלק מהמקרים קיימת טכניקה מיטבית זמינה אחת, ובמקרים אחרים קיימות כמה טכניקות העונות לדרישה ונחשבות ל-BAT. במטרה ליישם את עקרונות דירקטיבת IED, ובמיוחד כדי להתחשב במרכיבי הסביבה השונים כמכלול, יש ליישם את אחת הטכניקות ולקבוע ביחס אליה את ערך הפליטה לכל מזהם כפי שעולה מהמסמכים האירופיים (מסמכי "BAT reference documents – BREF", או מסמכי ייחוס אחרים).

נוסף על כך, מוצע לתקן את סעיף קטן (ד) שעניינו העברת מידע על אודות הבקשה להיתר לאיגוד ערים לאיכות הסביבה או ליחידה סביבתית, באופן שיבהיר כי על מגיש הבקשה להעביר גם מסמכי השלמה שהוגשו לממונה לפי דרישתו כאמור בסעיף קטן (1)(ג).

לפסקה (5)

סעיף 18 לחוק אוויר נקי קובע הסדרים לעניין הגשת בקשה להיתר פליטה, ומונה את הפרטים שיש לכלול בבקשה כאמור, בהתאם לתקנות שיוקנו מכוחו. מכוחו של סעיף 18 האמור הותקנו תקנות אוויר נקי (היתרי פליטה), התש"ע-2010 ("ק"ת התש"ע, עמ' 1334) (בפרק זה – תקנות היתרי פליטה), לצורך יישום הליכי הגשת הבקשה וכן קביעת אמות מידה למתן היתר לפי סעיף 19 לחוק אוויר נקי. תקנות אלה יוסיפו, ככלל, לעמוד בתוקפן. מוצעים כמה תיקונים לסעיף זה, כמפורט להלן.

מוצע לתקן את סעיפים קטנים (א) ו-(ב)(2)(א), כך שהבקשה להיתר פליטה תוגש באופן דיגיטלי, על פי מתכונת שיפרסם הממונה באתר האינטרנט של המשרד. בהתאם להסדרים המקובלים כיום בחקיקה, מוצע כי הממונה יפרסם ברשומות הודעה על פרסום המתכונת וכן על שינוי שלה.

עוד מוצע תיקון לסעיף קטן (ב), אשר מונה את הפרטים שיש לכלול בבקשה להיתר, בהתאם לתקנות שייקבעו כאמור. מוצע לתקן את פסקה (1)(ה) של הסעיף הקטן האמור ולהבהיר כי בבקשה יציין מבקש ההיתר את

(6) בסעיף 19, סעיף קטן (ג) – בטל;

(7) בסעיף 20 –

(א) בסעיף קטן (ג)(1), במקום "בסעיף קטן (א) בתוך שישה חודשים" יבוא "בסעיפים קטנים (ד) או (ה), בתוך שנה", במקום "במקרים חריגים ובהודעה מנומקת בכתב" יבוא "בהודעה בכתב" ובמקום "בשלושה חודשים" יבוא "בשישה חודשים";

(ב) בסעיף קטן (ד) –

- (1) במקום "יכין טיוטת היתר ויקיים הליך" יבוא "יחולו הוראות אלה:";
- (2) הקטע החל במילים "לפי סעיף 21" יסומן כפסקה (3), ובה, לפני "לפי סעיף 21" יבוא "הממונה יפרסם את טיוטת ההיתר" ואחרי "כאמור" יבוא "באותו סעיף";
- (3) לפני פסקה (3) יבוא:

"(1) הממונה יכין טיוטת היתר וימסור אותה למגיש הבקשה; מגיש הבקשה רשאי לטעון את טענותיו לגבי טיוטת ההיתר, ובכלל זה לבקש מהממונה הסבר לעניין השיקולים בקביעת תנאי מסוים שמגיש הבקשה טען לגביו, בתוך 30 ימים מיום קבלתה; פרק הזמן האמור בפסקה זו לא יובא במניין התקופה כאמור בסעיף קטן (ג)(1);

(2) כללו טענות מגיש הבקשה בקשה להסבר כאמור בפסקה (1). יצרף הממונה להיתר הסבר לעניין החלטתו לגבי אותו תנאי; הסבר כאמור יתייחס בין השאר ליישום השיקולים לפי חוק זה, ובכלל זה להתאמת התנאי למקובל באסדרה האירופית;"

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (6)

סעיף 19 לחוק אוויר נקי מורה לשר לקבוע בתקנות כללים ואמות מידה לעניין מתן היתר פליטה למקורות פליטה טעוני היתר. כללים ואמות מידה כאמור נקבעו בתקנות היתרי פליטה. לפי סעיף קטן (ג) של אותו סעיף בנוסחו הקיים "הוראות כאמור ייקבעו בשים לב, בין השאר לנהוג בקרב המדינות המפותחות בעולם, ולהמלצות ולהנחיות שפרסמו ארגונים בין-לאומיים, לרבות האיחוד האירופי, בעניינים אלה."

נוספים, בהיבטים סביבתיים אחרים, שכיום מוסדרים בהיתרי רעלים או בתנאים ברישיון עסק – יידרש הממונה לפרק זמן ארוך יותר לגיבוש החלטה בעניין היתר פליטה. לפיכך, מוצע לתקן את סעיף קטן (ג)(1) של סעיף 20 האמור כך שפרק הזמן לקבלת החלטה בבקשה, עד גיבוש טיוטת היתר או עד למתן החלטה לסרב לתת היתר, יוארך מ-6 חודשים לשנה, ויהיה ניתן להאריכו בשישה חודשים, במקום בשלושה חודשים כפי שניתן היום, אם הדבר נדרש בשל מורכבות הבקשה.

כמו כן, מוצע לתקן את סעיף קטן (ד) של אותו סעיף, באופן שיבהיר את ההליך לגיבוש טיוטת היתר פליטה וקבלת התייחסות המבקש לטיוטת ההיתר. כיום, נהוג להעביר את טיוטת ההיתר למבקש לצורך קבלת הערותיו כחלק מהליך הבחינה המקצועית של הממונה. לנהוג זה אין עיגון מפורש כיום בלשון החוק, ונמצא כי ראוי לעגן אותו במפורש ולקבוע לגביו לוחות זמנים ברורים. מוצע כי למבקש יינתן פרק זמן של 30 ימים להעברת הערותיו, אך הממונה יוכל להאריך את המועד במידת הצורך מכוח סמכויות העורר הקיימות במשפט המינהלי. לאחר קבלת התייחסות מבקש ההיתר לטיוטה, תפורסם טיוטת ההיתר להערת הציבור.

לנוכח הוספת סעיף 16א לחוק אוויר נקי (ראו פסקה (3)), המעגן בחוק את השיקולים לקביעת תקנות בעניינים הנזכרים לעיל, מתייתר סעיף קטן זה, ועל כן מוצע לבטלו. יצוין כי הוראות חוק אוויר נקי כתיקונן המוצע בסימן זה ניתנות ליישום גם בלא תיקון של תקנות היתרי פליטה.

לפסקה (7)

עניינו של סעיף 20 לחוק אוויר נקי בהחלטת הממונה בבקשה להיתר פליטה, והוא מפרט את השיקולים שעל הממונה לשקול בבחינת בקשה למתן היתר פליטה. יצוין כי לשיקולים אלה ייוספו כעת, לפי סעיף 16א המוצע, גם עקרונות האסדרה האירופית. כמו כן, מאחר שהיתרי הפליטה האחרונים שיינתנו בעתיד צפויים לכלול גם תנאים

(א) בסעיף קטן (א), במקום הרישה עד המילים "כאמור בסעיף (ד)18" יבוא "בקשה למתן היתר פליטה וכל מסמך או חוות דעת שצורפו אליה לפי סעיף 18(ב)", במקום "ממועד הגשתם" יבוא "ממועד הגשתם; מידע ופרטים נוספים שהוגשו לממונה לפי דרישתו כאמור בסעיף 18(ג)1) וחוות דעת שנמסרו לממונה לפי סעיף 18(ד) יפורסמו ויועמדו לעיון הציבור כאמור לא יאוחר ממועד פרסום ההודעה כאמור בסעיף קטן (ב)";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום הרישה עד המילים "תפוצה רחבה" יבוא "החלטי הממונה לשקול ליתן היתר פליטה או לתיתו בתנאים, כאמור בסעיף 20(ד) רישה, יפרסם הודעה על כך באתר האינטרנט של המשרד";

(ג) בסעיף קטן (ד)2), אחרי פסקת משנה (ב) יבוא:

"(ב1) הודיע מגיש הבקשה כאמור בפסקת משנה (א), רשאי הממונה לפרסם את הבקשה ולהעמידה לעיון הציבור, כאמור בסעיף קטן (א), בלי הפרטים שמגיש הבקשה טען לגביהם כאמור בפסקת משנה (א), עד לקבלת החלטתו בעניין הטענה האמורה, ובלבד שיפרסם את החלטתו באתר האינטרנט של המשרד לא יאוחר ממועד פרסום ההודעה כאמור בסעיף קטן (ב)";

ד ב ר י ה ס ב ר

כזה, אשר אינו מקובל בקרב מדינות האיחוד האירופי, אינו ישים בפועל לנוכח היקפם הרחב של מסמכי הבקשה ושל התכתובות הנוגעות לכל היתר, שבמקרים רבים כוללות גם מידע המהווה סוד מסחרי שאין לפרסמו. התועלת מבדיקת סודות מסחריים לצורך פרסום תכתובות נוספות אלה, באופן יזום לגבי כלל ההיתרים, ומפרסומן אם הדבר יתאפשר, אינה רבה ביחס לנטל הביורוקרטי הכבד הכרוך בביצוע הבדיקה, כך שקבלת הפרשנות הנוכרת לעיל של לשון החוק אינה מקדמת באופן ממשי את השקיפות לציבור, שאין חולק על חשיבותה הרבה.

לפיכך, מוצע להבהיר כי המסמכים שיפורסמו לציבור יכללו את מסמכי הבקשה (הבקשה וכל מסמך או חוות דעת שצורפו אליה לפי סעיף 18(ב) לחוק אוויר נקי) וכן מידע ופרטים משלימים שהוגשו לממונה לפי דרישתו. יש לציין, כי בהתאם לתיקון המוצע בפרק זה, יפורסמו כעת לציבור מסמכים נוספים שאינם מתפרסמים כיום, ובהם מסמכי הבקשה הנוגעים לכלל ההיבטים הסביבתיים, וכן הסברים לעניין תנאי היתר הפליטה ומסמכי השגה והחלטות בעניינם (אם מבקש היתר הגיש השגה). פרסומו של מידע זה הוא בעל ערך וחשיבות לציבור, והוא מאפשר לציבור להבין הלכה למעשה את השיקולים וקבלת החלטות ביחס להיתרי פליטה.

עוד מוצע לתקן את סעיף קטן (ב) ולקבוע כי ההודעה על החלטת הממונה לתת היתר פליטה לפי סעיף 20(ד) לחוק אוויר נקי תפורסם באתר האינטרנט של המשרד, ולא יידרש פרסום שלה בעיתון יומי. תיקון זה מוצע מאחר שפרסום באתר האינטרנט נגיש לציבור במידה רבה יותר מאשר פרסום בעיתון יומי.

כמו כן, מוצע להבהיר כי המבקש רשאי לבקש מהממונה הסבר בעניין תנאים מסוימים שהוא טען לגביהם בהתייחסותו לפליטה. מטרת ההסבר היא בעיקרה להציג באופן עקרוני את יישום השיקולים לפי חוק אוויר נקי ביחס לקביעת התנאים בהיתר הפליטה. הסדר זה אינו גורע מחובת ההנמקה הכללית לפי כללי המשפט המינהלי, החלה לעניין החלטות של רשויות המינהל. במקרה שהמבקש ביקש הסבר כאמור, הממונה יצרף להיתר הפליטה את ההסבר לעניין אותו תנאי (ראו פסקאות (1) ו-(2) של סעיף קטן (ד) בנוסחן המוצע).

לפסקה (8)

התיקונים המוצעים לסעיף 21 לחוק אוויר נקי נועדו להבהיר ולתקן את ההסדר הקבוע בחוק לעניין פרסום מסמכי בקשה להיתר פליטה. בהתאם לדירקטיבת IPPC, נקבע בחוק אוויר נקי כי הממונה יפרסם את מסמכי הבקשה להיתר פליטה וכל מסמך נוסף הנוגע לבקשה. לאורך השנים, ישם המשרד הוראה זו בדרך של פרסום מסמכי הבקשה וכן מסמכים או מידע משלים שהוגשו במסגרת הטיפול בבקשה לפי דרישת הממונה. זאת לפי המקובל במרבית מדינות האיחוד האירופי אשר מיישמות את הדירקטיבה הנוכרת לעיל, ואף מעבר למקובל במרבית המדינות האחרות.

בשנים האחרונות, במסגרת עתירה שהוגשה בעניין זה אגב בקשה להיתר פליטה של מפעל מסוים, נפסק כי לשון החוק מכוונת לפרסום של תכתובות נוספות בקשר להיתר, שאינן בגדר מסמכי בקשה או השלמה של בקשה להיתר (ראו: עת"מ 19-02-44280 (י"ם) יעל כהן פארן נ' מנהל אגף איכות אוויר ושינוי אקלים (פורסם בנבו, 18.3.20)). פרסום

(א) בסעיף קטן (ב)(1), במקום הסיפה החל במילים "או אם לא ניתן" יבוא "ערכים אחרים או אמצעים טכניים שיש ליישם במקור הפליטה, המבוססים על הטכניקה המיטבית הזמינה שיש ליישם במקור הפליטה, ככל האפשר בלי לחייב ביישום של טכניקה או אמצעי מסוים, ואם לא ניתן, לדעת הממונה, לקבוע ערכי פליטה או ערכים או אמצעים כאמור – תנאים אחרים שקביעתם תביא להשגת אותם יעדים סביבתיים, ובכלל זה תנאים לעניין הגבלת פליטת מזהמים ממקור הפליטה";

(ב) בסעיף קטן (ד), במקום "הטכניקה המיטבית הזמינה, בשים לב למאפיינים" יבוא "טכניקה שהיא אחת מהטכניקות המיטביות הזמינות, בשים לב לבקשת בעל מקור הפליטה, ובהתחשב במאפיינים" ואחרי "המקומיים" יבוא "וכן ברמת הסיכון של המזהם וקצב הפליטה הצפוי, בהיותו של מקור הפליטה קיים או מתוכנן, ובהיבטי עלות ותועלת";

(10) אחרי סעיף 22 יבוא:

"טכניקה חדשנית 22א. לשם ניסוי בהפעלה של טכניקה חדשנית במקור פליטה טעון היתר, רשאי הממונה, בתנאים שהוא קובע בהיתר הפליטה, לאשר לבעל מקור הפליטה לעשות שימוש באותה טכניקה, אף אם טרם התקבלה כטכניקה מיטבית זמינה, והכול לתקופה מוגבלת ובתנאים שיאפשרו לבחון אם הטכניקה החדשנית מספקת הגנה על הסביבה ובריאות הציבור ברמה השווה לרמת ההגנה כאמור שמספקת הטכניקה המיטבית הזמינה; לעניין סעיף זה, "טכניקה חדשנית" – טכניקה חדשה שטרם נבחנה בקנה מידה תעשייתי ושהוכח, להנחת דעתו של הממונה, כי מתקיימים לגביה שני אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (9)

המקובלת באיחוד האירופי, אם קיים צורך בכך, בדומה למצב לפי הדין הקיים.

לפסקה (10)

לסעיף 22א המוצע

עניינו של הסעיף המוצע הוא באישור שימוש בטכניקה חדשנית במקור הפליטה. הסעיף המוצע מבוסס על סעיף 27 לדירקטיבת IED, ומטרתו לעגן מפורשות את האפשרות לבצע הפעלה ניסיונית של טכניקה חדשה, שיש לה פוטנציאל להגיע לביצועים סביבתיים משופרים או להקטין את העלות להשגת אותם ביצועים סביבתיים שניתן להגיע אליהם בטכניקה שהוכרה כטכניקה מיטבית זמינה. בדירקטיבת IED עוגן הסדר ייעודי לעניין זה, במטרה לעודד פיתוח של טכניקות סביבה חדשניות ולאפשר לצורך הניסוי גם חריגה מערכי פליטה בעת ההפעלה (כפי שעשוי לקרות בתנאים מסוימים גם בטכניקה שהיא BAT). על פי המוצע, ניסוי של טכניקה חדשנית יתבצע בתנאים המאפשרים מעקב ובקרה על ההפעלה ועל תוצאות הניסוי. אם הניסוי יצלח, יהיה ניתן לאשר הפעלה קבועה של הטכניקה במסגרת היתר הפליטה, לפי המקובל בדירקטיבה הנזכרת.

סעיף 22 לחוק אוויר נקי קובע אילו סוגי הוראות ותנאים ייקבעו בהיתר פליטה. תנאים אלה נקבעו בעת חקיקת החוק על בסיס דירקטיבת IPPC שקדמה לדירקטיבת IED. התיקונים המוצעים לסעיף זה נועדו להבהיר כמה הוראות כדי להתאים את נוסחן למקובל כיום בהתאם לדירקטיבת IED.

מוצע לתקן את סעיף קטן (ב)(1) ולהבהיר כי בקביעת התנאים בהיתר תינתן ככל האפשר העדפה לתנאים הקובעים מודדים סביבתיים תוצאתיים, כגון ערכי פליטה. קביעת התנאים באופן האמור מאפשרת גמישות רבה יותר ביישום התנאים לטווח ארוך בלא צורך בביצוע שינויים תכופים בהיתר הפליטה בשל התאמות טכניות שאין להן השפעה על המצב הסביבתי.

כמו כן מוצע לתקן את סעיף קטן (ד) ולהבהיר כי קביעת הטכניקה המיטבית הזמינה שתיושם במקור הפליטה ושהתאם לה ייקבעו התנאים בהיתר, תיעשה מבין כלל הטכניקות המיטביות הזמינות המקובלות במדינות האיחוד האירופי. אין בכך כדי לשלול את האפשרות לקבוע בהיתר תנאים המחמירים על הטכניקה המיטבית הזמינה

(1) היא עשויה לספק הגנה על הסביבה ובריאות הציבור ברמה גבוהה יותר מזו שמספקות הטכניקות המיטביות הזמינות או לספק הגנה שוות ערך על הסביבה ובריאות הציבור בעלות נמוכה יותר;

(2) קיימת אפשרות, מבחינה כלכלית, לעשות בה שימוש בקנה מידה תעשייתי.

222. (א) בעל מקור פליטה רשאי להגיש למנהל, בתוך 21 ימים מיום קבלת ההיתר, השגה בכתב על תנאי מסוים בהיתר, בטענה שמתקיים אחד מאלה, בשים לב בין השאר לאמור בסעיף קטן (ד), ובלבד שטענותיו בעניין התנאי האמור הוגשו לממונה לפני מועד מתן ההיתר, או שלא ניתנה לו הזדמנות סבירה לטעון לעניין התנאי האמור לפני אותו מועד:

השגה על תנאי בהיתר פליטה או על סירוב לתת היתר

(1) קיים פער ניכר בין העלות הכרוכה בעמידה בתנאי נושא ההשגה לתועלת הסביבתית הצפויה מיישומו על פי אמות המידה המקובלות לעניין זה באסדרה האירופית;

(2) קיים פער ניכר בין המועד שנקבע בהיתר לשם יישום התנאי לבין התקופה הדרושה לכך לדעת בעל מקור הפליטה;

ד ב ר י ה ס ב ר

אותו תנאי בשלב מוקדם יותר. יצוין כי אם השגה תידחה על הסף מהטעם שמדובר בטענה חדשה, מגיש ההשגה יוכל להגיש בקשה לשינוי ההיתר לפי סעיף 26 לחוק אוויר נקי.

על פי המוצע, יוכל מבקש ההיתר להגיש השגה למנהל (שהוא, כאמור, עובד בכיר של המשרד הכפוף למנהל הכללי) על תנאי שנקבע בהיתר פליטה, רק אם מתקיים אחד מארבעה תנאים, כמפורט להלן.

התנאי הראשון הוא קיומו של פער ניכר בין עלות העמידה בתנאי שנקבע כאמור לבין התועלת הסביבתית הצפויה מיישומו. בעניין זה קיים מסמך ייחוס של הדירקטיבה האירופית המנחה בצורה מפורטת לגבי אופן עריכת הבדיקה, ובעל ההיתר יוכל להשיג על התנאי בהתבסס על טענה זו רק אם הציג לממונה בדיקה כאמור והראה כי על פי הסטנדרטים המקובלים באיחוד האירופי הדרישה שנקבעה באותו תנאי בהיתר אינה מוצדקת. יצוין כי במתכונת הגשת הבקשה שיפרסם הממונה, תיכלל התייחסות לסטנדרטים הנדרשים לפי האסדרה האירופית גם בהיבטים אלה. כמו כן, אמות המידה הרלוונטיות יובאו לידיעתו של המבקש במסגרת הליכי בחינת הבקשה, כגון במסגרת הדיון בטייטה ובהערותיו של המבקש.

התנאי השני שבהתקיימו רשאי בעל ההיתר להגיש השגה נוגע ללוחות הזמנים ליישום תנאי בהיתר הפליטה. על פי המוצע, בעל ההיתר פליטה יוכל להגיש השגה בטענה שהמועדים שנקבעו בהיתר ליישום התנאי אינם ישימים בפער ניכר לעומת המועדים הנדרשים לדעתו למטרה זו.

לסעיף 22ב המוצע

מוצע לעגן בחוק אוויר נקי הסדר פורמלי של השגה על תנאי היתר פליטה ועל סירוב לתת היתר, בתנאים מסוימים כמפורט להלן. הסדר כאמור אינו מעוגן היום בחוק אוויר נקי, כך שבעל מקור פליטה המבקש להשיג על תנאי שנקבע בהיתר נדרש להגיש עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים. בשל המורכבות המקצועית הרבה של היתרים אלה, וכדי להגביר את הבקרה על קביעת התנאים בהיתרים ואת השקיפות לגביה (לנוכח העובדה שבפועל לא מוגשות עתירות). נמצא כי יש מקום לאפשר הגשת השגה בהתאם להסדר המוצע, וזאת כאמור בהתקיים תנאים מוגדרים ובכפוף לפרסום לציבור, הכול כמפורט להלן.

בסעיף קטן (א), מוצע כי יהיה ניתן להגיש השגה על תנאי בהיתר פליטה בתוך 21 ימים מיום קבלת ההיתר. יצוין כי אפשרות זו תינתן גם לגבי תנאי שקבע הממונה במסגרת של שינוי היתר פליטה קיים (ראו סעיף 26(ז) לחוק אוויר נקי, כנוסחו המוצע בפסקה (13)ה)). הגשת השגה תותנה על פי המוצע בכך שהמבקש טען את טענותיו בעניין התנאי נושא ההשגה לפני הממונה, במסגרת ההליכים המוקדמים של גיבוש טיוטת היתר הפליטה, העברתה להערות המבקש ופרסומה לציבור. במסגרת ההליכים אלה, יש למבקש הזדמנויות רבות לטעון בעניין תנאי ההיתר. במקרה חריג שבו תנאי מסוים הוסף רק בשלב הוצאת היתר הפליטה בפועל, ולא נכלל בטיטות מוקדמות כלל, יהיה המבקש רשאי להגיש השגה לגבי אותו תנאי גם בלי שטען לגביו קודם לכן, וזאת בהעדר אפשרות לטעון לגבי

(3) התנאי אינו מתיישב עם אמות מידה מקובלות לקביעת תנאים לגבי פעילות בעלת מאפיינים דומים במדינות אשר מיישמות את האסדרה האירופית;

(4) התנאי שונה באופן ניכר מתנאי באותו עניין שנקבע בהיתר פליטה אחר לגבי פעילות בעלת מאפיינים דומים.

(ב) החליט הממונה לסרב לתת היתר פליטה, רשאי מגיש הבקשה להיתר להגיש למנהל, בתוך 21 ימים מיום שנמסרה לו החלטת הממונה, השגה בכתב על ההחלטה, בטענה שהחלטה ניתנה שלא בהתאם להוראות לפי סעיפים 16א או 19 או בלי שנשקלו השיקולים האמורים בסעיף 20(ב), ובשים לב, בין השאר, לאמור בסעיף קטן (ד).

(ג) (1) נוכח המנהל, כי התקיים תנאי מן התנאים להגשת השגה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), יבחן אם יש לשנות את תנאי היתר הפליטה או לתת היתר כאמור, לפי העניין, בהתאם לשיקולים למתן היתר או לקביעת תנאי לפי סימן זה; מצא המנהל, לאחר בחינה כאמור כי יש לשנות את תנאי היתר הפליטה או לתת היתר כאמור, יורה לממונה לעשות כן.

(2) המנהל לא יורה כאמור בפסקה (1) אלא לאחר חלוף התקופה להגשת הערות כאמור בסעיף קטן (ז), ואם הוגשו הערות כאמור – לאחר שדן בהערות שהוגשו, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 21(ו) סיפה.

ד ב ר י ה ס ב ר

המקצועיים למתן היתר שנקבעו בחוק אוויר נקי, ולא יהיה ניתן להגיש השגה בשל דחיית בקשה כאמור בנסיבות אחרות, כגון בשל אי-הגשת הבקשה במלואה או משיקולים כלליים כגון העדר זכות במקרקעין שעליהם יוקם מקור הפליטה או עבריינות סביבתית.

בסעיף קטן (ג), מוצע כי המנהל יבחן את ההשגה בשני שלבים: תחילה יבחן המנהל את התקיימות התנאים להגשת השגה. בהמשך, ורק אם נוכח כי מתקיים תנאי מהתנאים האמורים, יבחן המנהל את ההשגה לגופה, כלומר יבחן אם קיימת הצדקה לשינוי התנאים בהיתר (התנאי נושא ההשגה ותנאים אחרים). כך, גם אם ימצא שקיים פער ניכר בין הדרישות המקובלות במדינות האיחוד האירופי לבין התנאי שנקבע בהיתר, אין משמעות הדבר שיש הכרח לתקן את ההיתר, למשל אם נמצא כי הנסיבות הייחודיות של מיקום מקור הפליטה מחייבות קביעת דרישה מחמירה יותר מהמקובל.

עוד מוצע כי המנהל יקבל החלטה בהשגה בתוך 60 ימים מקבלתה, והוא יוכל להאריך תקופה זו ב-30 ימים נוספים אם הדבר נדרש בשל מורכבות הבקשה. החלטת המנהל בהשגה תינתן רק לאחר שההשגה פורסמה להערות הציבור, ואם הוגשו הערות כאמור – לאחר שהמנהל דן

התנאי השלישי שניתן בהתקיימו להגיש השגה הוא כי תנאי שנקבע בהיתר הפליטה אינו עולה בקנה אחד עם המקובל במדינות האיחוד האירופי. במקרה כזה יידרש בעל היתר הפליטה להראות כי מיתקנים דומים הפועלים בנסיבות דומות אינם נדרשים לעמוד בדרישות סביבתיות דומות במדינות אלה.

התנאי הרביעי הוא כי קיים שוני משמעותי בין התנאי שבעל היתר הפליטה נדרש לעמוד בו בהשוואה לתנאי דומה שנקבע לבעל היתר פליטה אחר בארץ שמתקיימות לגביו נסיבות דומות.

בעל היתר פליטה המגיש השגה על תנאי בהיתר בהתבסס על התנאים הנוכחים, ועשויים להתקיים לגביו גם התנאים להגשת השגה למנהל הכללי לפי סעיף קטן (ד), כמפורט להלן, יידרש להתייחס בטעותיו גם לטענות הנוגעות לאותם תנאים, שכן על פי המוצע השגה כאמור תוכל להתבסס רק על טענה שהועלתה קודם לכן במסגרת הליך מתן ההיתר וההשגה הראשונה שהוגשה למנהל.

בסעיף קטן (ב) מוצע לאפשר הגשת השגה בשל דחיית בקשה להיתר פליטה. הגשת השגה בנסיבות אלה תאפשר רק אם ההחלטה אינה תואמת את השיקולים האסדרתיים

(3) המנהל ימסור למגיש ההשגה את החלטתו המנומקת בהשגה, בכתב, בתוך 60 ימים מיום הגשתה, ואולם רשאי הוא, בהודעה בכתב, לדחות את המועד למתן החלטתו ב־30 ימים נוספים, אם ראה צורך בכך בשל מורכבות ההשגה.

(ד) על החלטת המנהל בהשגה כאמור בסעיף קטן (ג), רשאי בעל מקור הפליטה להשיג בכתב לפני המנהל הכללי של המשרד (בסעיף זה – המנהל הכללי), בתוך 21 ימים ממועד מתן ההחלטה, בטענה שמתקיים, נוסף על האמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), אחד מאלה, ובלבד שטענה כאמור נכללה בהשגה לפי אותו סעיף קטן:

(1) קיים חשש סביר שתנאי ההיתר נושא ההשגה כאמור בסעיף קטן (א) או החלטה לדחות השגה שהוגשה לפי סעיף קטן (ב), עלולים לסכן את המשך קיומו של קו ייצור במקור פליטה או את פעילות מקור הפליטה כולו; לעניין זה, "קו ייצור" – מיתקן או כמה מיתקנים המשמשים בתהליך ייצור שבסופו מיוצר מוצר;

(2) ההיתר ניתן לפעילות של מקור פליטה שהוא תשתית לאומית כמפורט להלן או מתבקש לגבי פעילות כאמור, ותנאי ההיתר כאמור בסעיף קטן (א) או החלטה לדחות השגה כאמור בסעיף קטן (ב), עלולים לפגוע באופן משמעותי באיכות השירות לציבור או למשק או באספקתו או להביא לעלייה ביוקר המחייה בתחום התשתית:

(א) רכבת;

(ב) נמל;

(ג) תחנת כוח;

(ד) מיתקן להתפלת מים;

(ה) שדה תעופה;

(ו) מיתקני אחסון והולכה של נפט, גז או דלק;

(ז) בית חולים.

ד ב ר י ה ס ב ר

התנאי הראשון מתקיים במקרה שהתנאים שנקבעו לבעל היתר הפליטה, ושלגביהם השיג למנהל, מסכנים את המשך קיומו של המפעל או של קו ייצור. למותר לציין כי בעל היתר הפליטה המבקש לטעון לקיום התנאי יידרש להציג טענה ממשית המגובה באסמכתאות, ולא לטעון את טענותיו בעלמא. יודגש כי בעל ההיתר יידרש להראות כי הסיכון להמשך קיומו של המפעל או של קו הייצור הוא ממשי ונובע מהתנאי בהיתר עצמו, ולא מבעיות אחרות כגון קשיים בניהול פיננסי, שאינן קשורות לעלויות הנובעות מהתנאים בהיתר.

בהערות שהוגשו, אף על פי שככלל, מוצע כי המנהל יבחן את הבקשה בשני שלבים כמתואר לעיל, הרי שבהתאם ללוח הזמנים יכול ששלבים אלה יתמזגו בפועל.

לפי סעיף קטן (ד) בנוסחו המוצע, במקרה של דחיית ההשגה, ואם התקיים נוסף על התנאי שבהתבסס עליו הוגשה ההשגה, גם אחד מהתנאים הנוספים כמפורט להלן, יוכל בעל היתר הפליטה לפנות בהשגה מנומקת נוספת למנהל הכללי של המשרד (בפרק זה – המנהל הכללי), בתוך 21 ימים מיום קבלת החלטת המנהל בהשגה הראשונה.

(ה) השגה כאמור בסעיפים קטנים (א), (ב) או (ד) תהיה מנומקת ויצורפו לה אסמכתאות לתמיכה בהתקיימות התנאים לפי אותם סעיפים קטנים, ולעניין השגה כאמור בסעיף קטן (א)(1) – גם תוצאות בדיקת העלות הכרוכה בעמידה בתנאי נושא ההשגה והתועלת הסביבתית הצפויה מיישומה, כאמור באותו סעיף קטן, שהגיש המבקש לממונה, לפני מתן ההיתר.

(ו) ההוראות לפי סעיף 18(א) סיפה יחולו לעניין הגשת השגה כאמור בסעיפים קטנים (א), (ב) או (ד), בשינויים המחוייבים ובשינוי זה: במקום "הממונה" יקראו "המנהל".

(ז) השגה כאמור בסעיפים קטנים (א), (ב) או (ד) שהוגשה בהתאם להוראות לפי סעיף קטן (ו), תפורסם להערות הציבור באתר האינטרנט של המשרד; כל אדם רשאי להגיש למנהל או למנהל הכללי, לפי העניין, הערות לעניין ההשגה בתוך 21 ימים ממועד פרסומה, ויחולו לעניין הפרסום הוראות סעיף 21(ד), בשינויים המחוייבים.

(ח) (1) הוגשה למנהל הכללי השגה כאמור בסעיף קטן (ד), יקיים התייעצות בכתב לגבי קיומה והיקפה של השפעה משקית בקשר להשגה, עם המנהל הכללי של המשרד הממשלתי האמון על תחום פעילותו של מגיש ההשגה, ואם הוקמה בחוק רשות האחראית לפי דין לאסדרת תחום הפעילות של מגיש ההשגה – עם ראש הרשות; לא השיב המנהל הכללי של המשרד כאמור או ראש הרשות האמורה, בכתב, על פנייתו של המנהל הכללי בתוך 21 ימים מיום שנמסרה לו הפנייה, יראו את חובת התייעצות, בתום התקופה האמורה, כאילו קוימה; אם האחריות לאסדרת תחום הפעילות כאמור אינה נתונה לפי דין בידי אף משרד ממשלתי או רשות כאמור, יקיים המנהל הכללי את ההתייעצות לפי פסקה זו עם המנהל הכללי של משרד הכלכלה והתעשייה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף קטן (ו), מוצע כי השגות לפי סעיף 22 המוצע יוגשו באופן דיגיטלי, בהתאם למתכונת שיפורסם המנהל באתר האינטרנט של המשרד.

לפי סעיף קטן (ז) בנוסחו המוצע, ההשגות לפי סעיף 22 המוצע יפורסמו להערות הציבור לתקופה של 21 ימים, בהשמטת סודות מסחריים או ביטחוניים בהתאם להסדר הקיים בעניין זה בסעיף 21(ד) לחוק אוויר נקי. כמו כן, לפי סעיף קטן (י) בנוסחו המוצע, יפורסמו החלטות המנהל והמנהל הכללי וכן עמדת המנהל הכללי של משרד ממשלתי או ראש רשות ציבורית שהתקיימה עימו התייעצות (ראו להלן דברי ההסבר לסעיף קטן (ח) המוצע), לידיעת הציבור.

בסעיף קטן (ח) מוצע כי במקרה שהוגשה השגה למנהל הכללי, והועלתה במסגרתה טענה לקיומה של

התנאי השני שיאפשר השגה למנהל הכללי מתקיים במקרה שהיתר הפליטה ניתן למפעל שהוא תשתית לאומית מהסוגים המפורטים בפסקה (2), וכאשר התנאים בהיתר נושא ההשגה עלולים לפגוע באינטרס ציבורי משמעותי של איכות השירות לציבור או למשק או של אספקת השירות כאמור או להביא לעלייה ביוקר המחיה בתחום זה. בפסקה (2) מוצע למנות שבעה סוגים של תשתית לאומית, שלגביהם תוכל להתקיים עילה זו – רכבת, נמל, תחנת כוח, מיתקן התפלה, שדה תעופה, מיתקני אחסון והולכה של דלקים (כולל תשתיות חלוקה של גז), או בית חולים. יובהר, כי רכבת, נמל, בית חולים או שדה תעופה אינם טעוני היתר פליטה כיום, אך מאחר שעשויה להתקיים בהם פעילות הטעונה היתר כאמור, ובהתאם להסדר עם הסדר ההשגה המוצע בתיקון לחוק החומרים המסוכנים, בסעיף 3ד לחוק האמור, בנוסחו המוצע בסעיף 4(2) להצעת החוק.

(2) המנהל הכללי ייתן את החלטתו בהשגה לאחר קיום התייעצות כאמור בפסקה (1), ויחולו על החלטתו הוראות סעיף קטן (ג), בשינויים המחוייבים.

(ט) היה בידי מגיש ההשגה, ערב הגשת הבקשה להיתר נושא ההשגה, היתר פליטה, יעמוד ההיתר האמור בתוקף עד למתן החלטה בהשגה לפי סעיפים קטנים (ג) או (ח), אלא אם כן מתקיים אחד מאלה:

(1) מגיש ההשגה ביקש כי ההיתר נושא ההשגה ייכנס לתוקף אף לפני מתן החלטה בהשגה;

(2) המנהל או המנהל הכללי, לפי העניין, הורה כי ההיתר נושא ההשגה ייכנס לתוקף, במלואו, בחלקו, או בשינויים שעליהם יורה, לפני מתן ההחלטה בהשגה; המנהל או המנהל הכללי, לפי העניין, יורה כאמור רק אם נוכח כי הדבר נדרש כדי למנוע את אחד מאלה, והכול בהתחשב בעלות יישום התנאי שלגביו הוגשה ההשגה והמועד שנקבע ליישום ביחס למועד לקבלת החלטה בהשגה, ובשים לב לקיומן של דרכים חלופיות ליישום התנאי ועלותן;

(א) פגיעה ניכרת בסביבה או בבריאות הציבור;

(ב) זיהום או פגיעה מתמשכים או חוזרים ונשנים בסביבה או בבריאות הציבור;

(ג) סיכון משמעותי לציבור או לסביבה.

ד ב ר י ה ס ב ר

היתר ראשון לאותה פעילות, בידי בעל ההיתר האפשרות לפעול על פי ההיתר שניתן לו במקביל להגשת ההשגה, ועליו להניח כי במקרה שתידחה השגתו, הוא יידרש לעמוד בכל התנאים שנקבעו בהיתר, ולכלכל את צעדיו בהתאם.

עם זאת, גם במקרה של חידוש או שינוי היתר המנהל או המנהל הכללי יוכל להורות על כניסת ההיתר או השינוי לתוקף עוד בטרם קבלת החלטה בהשגה, אם נוכח כי הדבר דרוש כדי למנוע פגיעה בסביבה או בבריאות הציבור. יש לציין, כי מרבית התנאים המחייבים השקעה משמעותית, הנקבעים בהיתר פליטה, דורשים היערכות משמעותית ועל כן יישומם אינו מייד אלא נפרש לאורך תקופת תוקף ההיתר. לפיכך, הקדמת מועד הכניסה לתוקף של היתר הפליטה החדש אינה שוללת את האפשרות לקיים דיון ענייני בהשגה ולקבל החלטה לגביה בתוך תקופה קצרה של כמה חודשים. במקרה שמגיש ההשגה יידרש להוצאות במהלך תקופת הדיון בהשגה, עקב כניסת ההיתר לתוקף כאמור, ישקול המנהל חלופות זמניות למניעת הפגיעה או הסיכון לסביבה.

השפעה משקית, יקיים המנהל הכללי התייעצות עם המנהל הכללי של המשרד הממשלתי הרלוונטי או עם ראש רשות ציבורית המופקדת לפי חוק על תחום הפעילות של מגיש ההשגה. המנהל הכללי של המשרד הממשלתי או ראש הרשות הציבורית שעימו מתקיימת ההתייעצות, יוכל להשיב לפנייה בתוך 21 ימים, שיימנו במסגרת 60 הימים שבמהלכם נדרש המנהל הכללי לקבל את החלטתו בהשגה. יובהר כי גם החלטתו של המנהל הכללי בהשגה נדרשת לעמוד בכלל הוראות חוק אוויר נקי, וההשגה אינה מאפשרת עקיפה של הוראות החוק והשיקולים במתן היתר פליטה וקביעת תנאיו, לרבות יישום השיקולים לפי האסדרה האירופית.

בסעיף קטן (ט) מוצע לקבוע כי כל עוד לא ניתנה החלטה בהשגה, יעמוד היתר הפליטה הקיים שבידי המשיג בתוקפו. הוראה זו מתייחסת למצבים שבהם התנאי שלגביו מוגשת ההשגה נקבע במסגרת חידוש היתר הפליטה או שינויו, כך שבידי המשיג יש היתר פליטה קודם לאותה פעילות. כאשר היתר הפליטה שלגביו מוגשת ההשגה הוא

(י) החלטות המנהל והמנהל הכללי לפי סעיף זה וכן חוות הדעת מאת המנהל הכללי של המשרד הממשלתי האמון על תחום הפעילות של מגיש ההשגה, מאת ראש הרשות האחראית לאסדרת תחום הפעילות כאמור או מאת המנהל הכללי של משרד הכלכלה והתעשייה, לפי העניין, שניתנה במסגרת התייעצות כאמור בסעיף קטן (ח), יפורסמו באתר האינטרנט של המשרד, ויחולו לעניין הפרסום הוראות סעיף 21(ד), בשינויים המחויבים;

(11) בסעיף 24, סעיף קטן (ב) – בטל;

(12) בסעיף 25 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "שבע" יבוא "עשר";

(ב) בסעיף קטן (ג) –

(1) הסיפה החל במילים "הוגשה בקשה" תסומן כפסקה (1), ובה, במקום "ארבעה חודשים" יבוא "שנה" ובסופה יבוא "הממונה רשאי להאריך את התקופה האמורה בשישה חודשים נוספים אם נוכח כי התקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת";

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(2) הממונה רשאי, לבקשת מגיש הבקשה להיתר פליטה או לחידוש, לתת היתר פליטה לתקופה קצרה מחמש שנים, אם נוכח שהפעילות שלגביה מבוקש ההיתר היא פעילות זמנית מטבעה, או שהיא צפויה להימשך פחות מחמש שנים, לפי הצהרת מגיש הבקשה; מגיש הבקשה להיתר פליטה יצרף אסמכתאות לתמיכה בהצהרתו לפי פסקה זו";

(ג) בסעיף קטן (ד), אחרי "עד 22" יבוא "1-22ב";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (11)

להחליף את התנאים ברישיון העסק בנושא זה בלבד. על פי המוצע במסגרת תיקון חוק אוויר נקי בסימן זה, היתר הפליטה שיינתן למקורות פליטה הטעונים גם רישיון עסק (היתר פליטה אחוד) יחליף במלואו את האישור והתנאים של נותן האישור במשרד. בהתאם לכך, מוצעת הוראה שלפיה קבלת היתר פליטה אחוד מהווה תנאי לקבלת רישיון העסק למקור פליטה טעון היתר, בדומה להוראת סעיף 24(ב)(1) הקיים (ראו סעיפים 29 ו-29ב המוצעים, בסעיף 16(4) לחוק זה). עקב כך מתייתר הצורך בסעיף קטן (ב) האמור ועל כן מוצע לבטלו.

לפסקה (12) וסעיף 15

סעיף 25 לחוק קובע את תקופת התוקף של היתר פליטה. מוצע כי התקופה האמורה תוארך משבע שנים לעשר שנים. זאת מתוך הבנה כי נדרש פרק זמן ממושך ליישום ועמידה בתנאי היתר הפליטה. יצוין כי פרק זמן של עשר שנים מקובל גם בהיתרי פליטה הניתנים במדינות האיחוד האירופי, וכי הוא עולה בקנה אחד גם עם תדירות

סעיף 24 לחוק אוויר נקי קובע הוראות לגבי היחס בין היתר הפליטה והיתרים אחרים שמקור הפליטה נדרש בהם. סעיף קטן (ב) של הסעיף האמור, שעניינו רישיון עסק או היתר זמני לפי חוק רישוי עסקים, קובע כך:

"(1) לא יינתן רישיון או היתר זמני לעסק החייב ברישוי לפי חוק רישוי עסקים שהוא מקור פליטה טעון היתר, אלא לאחר קבלת היתר פליטה;

(2) ניתן היתר פליטה למקור פליטה שהוא עסק כאמור בפסקה (1), יראו את הוראות היתר הפליטה כתנאים ברישיון או בהיתר זמני לפי חוק רישוי עסקים, ולא ייקבעו ברישיון או בהיתר זמני כאמור או באישור מוקדם הנדרש לפי החוק האמור תנאים אחרים בעניינים הנוגעים למניעה ולצמצום של זיהום האוויר"

הוראה זו קיימת היום בחוק אוויר נקי, מאחר שנושא זיהום האוויר הוא רק אחד מההיבטים הסביבתיים שמוסדרים ברישיונות עסק, כאשר היתר הפליטה נועד

(א) בסעיף קטן (א), המילים "בכל עת" – יימחקו, ובמקום "להוסיף על תנאיו של היתר פליטה, לשנותם או לגרוע מהם" יבוא "לשנות את תנאיו של היתר פליטה, ובכלל זה להוסיף עליהם או לגרוע מהם";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) בקשת בעל היתר פליטה לשינוי כאמור בסעיף קטן (א) תהיה מנומקת ויחולו לעניין הגשתה ההוראות לפי סעיף 18, בשינויים המחוייבים";

(ג) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) הממונה לא ישנה ביוזמתו תנאי בהיתר פליטה אלא אם כן סבר שהשינוי נדרש כדי למנוע פגיעה ניכרת בסביבה או בבריאות הציבור או כדי למנוע זיהום או פגיעה מתמשכים או חוזרים ונשנים בסביבה או סיכון משמעותי לציבור או לסביבה; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכות הממונה לשנות תנאי בהיתר פליטה לבקשת בעל ההיתר, וכן לערוך, ביוזמתו, שינוי של תנאי כאמור שאין לו השפעה משמעותית על בעל ההיתר, כגון דרישת ניטור או דיגום שיישומה אינו כרוך בהקמת תשתית, או דרישה לדיווח, רישום, שילוט או סימון";

(ד) בסעיף קטן (ד), אחרי "שינוי מהותי אחר בתנאי היתר הפליטה" יבוא "אשר צפוי להביא להגדלת פליטת המזהמים ממקור הפליטה או להגדלת ההשפעה הסביבתית של מקור הפליטה או הסיכון לסביבה ממנו";

ד ב ר י ה ס ב ר

שיקול דעתו של הממונה במקרה שהוא מבקש לערוך ביוזמתו שינויים בהיתר הנחת המוצא של ההסדר היא כי הליך מתן ההיתר וקביעת התנאים הוא הליך ממושך ומעמיק, הכולל שורה ארוכה של שיקולים ואיזונים. לפיכך, שינוי בתנאי ההיתר ייעשה לצורך מניעה של פגיעה או סיכון לסביבה או בריאות הציבור, או אם לשינוי אין השפעה משמעותית על בעל ההיתר. התיקון המוצע עולה בקנה אחד עם דרישות הסבירות לקבלת החלטה מינהלית על ידי הממונה.

על פי המוצע בסעיפים 11(ב) ו-12(ד)2 להצעת החוק, סעיף זה ייכנס לתוקפו רק לעניין היתרי פליטה שיינתנו בעתיד לאחר הליך מעמיק של מתן היתר. כלומר, לגבי היתרי פליטה שניתנו לפי הדין הקודם, יהיה הממונה מוסמך לעשות שימוש בסמכות הנתונה לו היום לעניין עריכת שינויים בהיתר (ראו גם דברי ההסבר לסעיף 12 להצעת החוק)

במסגרת התיקון המוצע לעיל, מוצע להחליף את סעיף קטן (ב) של סעיף 26 לחוק אוויר נקי, וזה נוסחו:

"(ב) הממונה לא ישנה באופן מהותי תנאים בהיתר פליטה שעניינם יישום הטכניקה המיטבית הזמינה, אלא אם כן סבר כי קיימת חריגה מתמשכת או חוזרת ונשנית מערכי סביבה או מערכי ייחוס, או צפויה חריגה כאמור ובמטרה למנוע ולצמצם את זיהום האוויר, או אם סבר כי השינוי חיוני לקידום מטרות חוק זה."

הערכון של מסמכי הייחוס של דירקטיבת IED. עוד מוצע לערוך התאמות במועדים לקבלת החלטה לגבי היתר פליטה.

עם זאת, מוצע, בסעיף 15 להצעת החוק, לקבוע כי היתר פליטה אחוד ראשון שיינתן לפי הוראות סימן ב'1 לפרק ד' בחוק אוויר נקי בנוסחו המוצע יינתן לשבע שנים, בהתאם למצב היום. זאת, כדי לוודא שהארכת תקופת התוקף של היתרי הפליטה כמוצע לעיל לא תפגע בהגנה על הסביבה, ולנוכח תקופת ההיערכות הארוכה אשר במהלכה יוארך תוקפם של ההיתרים הקיימים. על פי ההערכה המקצועית, וכלקח מיישום חוק אוויר נקי עד כה, תקופה זו תאפשר בחינה וערכון של ההיתרים לאחר הסבב הראשון בצורה מיטבית.

עוד מוצע לתקן את סעיף 25(ג) לחוק אוויר נקי ולהסמיך את הממונה לתת היתר פליטה לתקופה קצרה מחמש שנים, לבקשת בעל מקור הפליטה, אם מדובר בפעילות שהיא מטבעה זמנית או לתקופה קצרה מחמש שנים. במקרים כאלה, ההשפעה הסביבתית של מקור הפליטה מוגבלת בהשוואה לפעילות קבועה, ועל כן יהיה ניתן לבחון את הבקשה בלוח זמנים קצר יותר, ואף להתאים את דרישות המידע ביחס להיתר פליטה שניתן ל-10 שנים.

לפסקה (13)

מוצע לתקן את סעיף 26 לחוק אוויר נקי שעניינו עריכת שינויים בתנאי היתר פליטה. מוצע להגביל את

(ה) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) הממונה יודיע לבעל היתר הפליטה על החלטתו בבקשתו לפי סעיף קטן (א), עד תום התקופה שלהלן, לפי העניין:

(1) לעניין בקשה שעניינה שינוי כאמור בסעיף קטן (ד) – ארבעה חודשים מיום הגשת הבקשה כנדרש לפי סעיף קטן (א); הממונה רשאי, אם ראה צורך בכך בשל מורכבות הבקשה, להאריך את התקופה האמורה ב־75 ימים נוספים;

(2) לעניין בקשה שעניינה שינוי שאינו כאמור בפסקה (1) – חודשיים מיום הגשת הבקשה כנדרש לפי סעיף קטן (א); הממונה רשאי, אם ראה צורך בכך בשל מורכבות הבקשה, להאריך את התקופה האמורה ב־30 ימים נוספים;

(ו) דרש הממונה ממגיש הבקשה מידע ופרטים נוספים לפי סעיף קטן (א), לא יובא במניין התקופה האמורה בסעיף קטן (ה)(1) או (2) פרק הזמן שעד להגשת מידע ופרטים כאמור, וכן לא יובא במניין התקופה כאמור פרק הזמן שניתן לבעל היתר הפליטה כדי לטעון את טענותיו כאמור בסעיף קטן (ג), ולעניין התקופה האמורה בסעיף קטן (ה)(1) – גם פרק הזמן להגשת הערות הציבור לטייטה בהתאם להוראות סעיף קטן (ד) ולדיון בהן;

(ז) על שינוי תנאי בהיתר פליטה יחולו הוראות סעיף 22ב, בשינויים המחויבים";

(14) בסעיף 27 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום הקטע החל במילים "או באופן הפעלתו" עד המילים "בסעיף קטן (ג)" יבוא "לרבות הרחבתו, או שינוי באופן הפעלתו של מקור פליטה שניתן לגביו היתר פליטה, שעלול להגדיל במידה ניכרת את ההשפעות הסביבתיות השליליות של מקור הפליטה, כולן או חלקן, או את הסיכון לסביבה או לבריאות הציבור הנובע ממנו, למעט הוספת מיתקן מהמיתקנים המפורטים בתוספת השלישית או פעילות מהפעילויות המפורטות בה" ואחרי "לאשרה בתנאים" יבוא "הנוגעים לשינוי המבוקש";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "עד 22" יבוא "עד 20, 21 בשינויים האמורים בסעיף (ד)26, 22 ו־1(ו)";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקאות (14) ו־15)

סעיף 27 לחוק אוויר נקי עוסק בשינוי הפעלה משמעותי שבעל מקור הפליטה מבקש לבצע במקור הפליטה. מדובר בשינוי במפעל עצמו, המשנה את מאפייניו, מיתקניו או פעילותו, ולפיכך כרוך לרוב באישור מראש וכן בביצוע התאמות של תנאי היתר הפליטה. סעיף קטן (א) של הסעיף האמור מחייב כיום קבלת אישור מראש גם במקרה שבו השינוי המוצע מקטין את הפליטות או את ההשפעה הסביבתית של המפעל. בהתאמה להוראות דירקטיבת IED, מוצע לתקן את אותו סעיף קטן כך שבעל מקור פליטה יהיה חייב לקבל אישור מראש רק במקרה שבו השינוי המיועד עלול לשנות לרעה במידה ניכרת את ההשפעות הסביבתיות או את פליטת המזהמים מהמפעל, ולא במקרה

כמו כן, מוצע לתקן את סעיף 26(ד) לחוק אוויר נקי ולהבהיר כי דרישות הפרסום לציבור לגבי שינוי בתנאי היתר פליטה יחולו על שינוי מהותי בתנאי היתר הפליטה אשר צפוי להגדיל את פליטת המזהמים ממקור הפליטה או להגדיל את ההשפעה הסביבתית שלו, ולא על כל שינוי מהותי שתוכנו אינו מוגדר, כפי שקבוע כיום.

עוד מוצע לקבוע לוחות זמנים לקבלת החלטות בבקשת בעל מקור הפליטה לשינוי תנאי ההיתר (ראו סעיפים קטנים (ה) ו־ו) בנוסחם המוצע), ולאפשר, בסעיף קטן (ז) בנוסחו המוצע, להגיש השגה על החלטות הממונה לגבי שינויים בתנאי היתר הפליטה, בהתאם לסעיף 22ב לחוק אוויר נקי בנוסחו המוצע בסעיף 10(4) להצעת החוק.

(ג) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) הוספה של מיתקן מהמיתקנים כמפורט בתוספת השלישית או של פעילות מהפעילויות כמפורט בה, למקור פליטה שניתן לגביו היתר פליטה, טעונה היתר פליטה; ואולם אם נוכח הממונה כי הוספה כאמור אינה משנה במידה ניכרת את אופי הפעילות או היקף המיתקנים במקור הפליטה, רשאי הוא לדון בבקשה שעניינה הוספה כאמור כאילו הייתה בקשה לאישור שינוי הפעלה משמעותי.

(ד) הממונה יודיע לבעל היתר הפליטה על החלטתו בבקשתו לפי סעיף קטן (א) בתוך שישה חודשים מיום הגשת הבקשה; הממונה רשאי, אם ראה צורך בכך בשל מורכבות הבקשה, להאריך את התקופה האמורה בחודשיים נוספים, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 26(ו).

(ה) השר רשאי לקבוע נסיבות שבהן שינוי כאמור בסעיף קטן (א) ייחשב לשינוי הפעלה משמעותי.

(ו) הממונה רשאי לתת לבעל היתר רעלים הוראות לעניין נסיבות שבהן שינוי כאמור בסעיף קטן (א) ייחשב לשינוי הפעלה משמעותי וכן לעניין אופן הערכת ההשפעות הסביבתיות של השינוי האמור, ובכלל זה השפעתו על הסיכון לסביבה או לבריאות הציבור.

(ז) המנהל רשאי לתת הוראות כאמור בסעיף קטן (ו) גם לכלל בעלי היתרי הרעלים או לבעלי היתרי רעלים שניתנו לשם עיסוק בסוגי פעילות או מיתקנים מסוימים; הוראות שניתנו לפי סעיף קטן זה יועמדו לעיון הציבור במשרדי המנהל, במשרדי הממונה ובאתר האינטרנט של המשרד; הודעה על מתן הוראות כאמור על מועד כניסתן לתוקף, ועל כל שינוי בהן, תפורסם ברשומות, והשר רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסומן;"

(15) אחרי סעיף 27 לחוק יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

השגה לפי סעיף 22ב בנוסחו המוצע על התנאים שנקבעו באישור (ראו פסקה (10)). יש להבהיר כי במקרה שהוגשה השגה כאמור לא ייכנס האישור לתוקפו עד קבלת ההחלטה בהשגה.

סעיף קטן (ג) של סעיף 27 לחוק אוויר נקי קובע כיום כי "הוספה של מקור פליטה טעון היתר למקור פליטה קיים טעונה היתר פליטה למקור הפליטה שהוסף". כלומר, הוספה של מיתקן או פעילות הטעונים היתר פליטה, למיתקן או פעילות קיימים, לא תוכל לקבל אישור כשינוי הפעלה משמעותי אלא טעונה היתר פליטה נפרד. כדי להקל על בעלי מקורות הפליטה בביצוע שינויים באותם מקרים שבהם מבחינה סביבתית מקצועית הוספת המיתקן אינה מחייבת הוצאת היתר חדש, ויכולה להיבחן בלוח זמנים קצר יותר כשינוי הפעלה משמעותי במסגרת אותו היתר, מוצע לאפשר כי בקשה להוספת מיתקן או פעילות תיבחן כשינוי הפעלה משמעותי, אם היא אינה משנה במידה ניכרת את אופי הפעילות או היקף המיתקנים במקור הפליטה. בהקשר זה נזכיר כי גם בקשה לאישור שינוי הפעלה משמעותי טעונה פרסום לציבור בדומה לבקשה להיתר פליטה.

שבו השינוי מקטין את ההשפעה הסביבתית של המפעל, וזאת, בין השאר, כדי להקל בביצוע שינויים מהסוג האחרון.

ההערכה אם שינוי הפעלה של מקור פליטה הוא משמעותי או לא, היא שאלה של הערכה מקצועית המבוססת על אותן שיטות בחינה שעליהן מבוסס הליך הרישוי מלכתחילה. במטרה להבהיר את אמות המידה שלפיהן ניתן לקבוע אם שינוי הוא משמעותי, מוצע בסעיף קטן (ה) להסמיך את השר להתקין תקנות לעניין זה. כמו כן מוצע בסעיפים קטנים (ו) ו-(ז) לקבוע כי הממונה רשאי לתת הוראות לבעלי היתרי פליטה לעניין זה. יש לציין כי בהתאם להחלטת הממשלה יפרסם המשרד מדרוך מקצועי לשקילת המצבים שבהם שינוי כאמור ייחשב לשינוי הפעלה משמעותי, בדומה למדריכים דומים שפרסמו מדינות באיחוד האירופי.

במסגרת אישור שינוי הפעלה משמעותי על ידי הממונה, קובע הממונה תנאים בהיתר הפליטה שבהם יידרש בעל מקור הפליטה לעמוד. בהתאם להוראות סעיף 27(ב) לחוק אוויר נקי, אישור זה וכן התנאים שייקבעו בו, כפופים לפרסום להערות הציבור. כמו כן, לפי אותו סעיף תיקונו המוצע בפסקה זו, יוכל בעל מקור הפליטה להגיש

”הודעה על שינוי שאינו שינוי הפעלה משמעותי

א.27.

(א) בעל היתר פליטה יודיע לממונה על כל שינוי שבכוונתו לבצע במקור הפליטה נושא היתר הפליטה או באופן הפעלתו ביחס לנתונים שצוינו בבקשה להיתר פליטה, שאינו שינוי הפעלה משמעותי ואינו כרוך בשינוי תנאי ההיתר, 45 ימים לפחות בטרם ביצע השינוי, או במועד מאוחר יותר אם אישר זאת הממונה; להודעה כאמור יצרף בעל היתר הפליטה פירוט בדבר השינוי המתוכנן, ובכלל זה תיקון של המידע והמסמכים הנוגעים לעניין אשר הוגשו במסגרת הבקשה להיתר הפליטה; הממונה רשאי לדרוש מבעל היתר הפליטה מידע ופרטים נוספים הדרושים לו לשם בחינה של השינוי המתוכנן והשלכותיו.

(ב) מצא הממונה כי שינוי שהודיע עליו בעל היתר הפליטה לפי הוראות סעיף קטן (א) הוא שינוי הפעלה משמעותי, יודיע לבעל היתר הפליטה, בתוך 45 ימים מיום קבלת ההודעה, כי עליו להגיש בקשה לשינוי הפעלה משמעותי טרם ביצוע השינוי; הודיע כאמור, יחולו לעניין השינוי והבקשה כאמור הוראות סעיף 27(א) ו-(ב).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), מסר הממונה לבעל היתר פליטה הודעה כאמור באותו סעיף קטן לאחר שחלפו 45 ימים ממועד הודעת בעל היתר הפליטה, ועד מועד מסירת ההודעה כאמור טרם ביצע בעל היתר הפליטה את השינוי, לא יבצע בעל ההיתר את השינוי אלא לפי הוראות סעיף 27(א) ו-(ב); ואולם אם נמסרה ההודעה כאמור לבעל היתר הפליטה לאחר שבוצע השינוי, רשאי הממונה לתת לו הוראות והגבלות שיחולו עד מועד ההחלטה בבקשה לשינוי הפעלה משמעותי.

שינוי תנאי בהיתר על פי תקנות או הנחיות

ב.27.

(א) בקביעת הוראות לפי חוק זה, שיש בהן משום שינוי של תנאים הקבועים בהיתרי פליטה שעמדו בתוקף ערב קביעת ההוראות האמורות (בסעיף קטן זה – היתרים קיימים), יבחן השר את מועד כניסתן לתוקף של הוראות כאמור לגבי היתרים קיימים, ורשאי הוא לקבוע כי הן ייכנסו לתוקף לגבי היתרים כאמור, טרם מועד חידושם, רק אם נוכח כי מתקיים אחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 27א המוצע

מוצע כי במקרים שבהם השינוי המתוכנן במקור הפליטה אינו צפוי לשנות לרעה במידה ניכרת את ההשפעות הסביבתיות של מקור הפליטה, ולכן אינו שינוי הפעלה משמעותי, יידרש בעל מקור הפליטה להודיע על כך לממונה 45 ימים מראש לפחות. מדובר בהודעה מפורטת הכוללת מידע ומסמכים. הודעה זו נועדה לאפשר לממונה, בין השאר, לבחון אם השינוי המתוכנן אכן אינו שינוי הפעלה משמעותי, שכאמור טעון אישור מראש. יצוין כי במקרה שהממונה נוכח כי השינוי שלגביו קיבל את ההודעה מהווה למעשה שינוי הפעלה משמעותי, הוא

רשאי להודיע על כך לבעל ההיתר, באופן שיידרש אישור לביצוע השינוי. במקרה שהשינוי בוצע טרם קבלת ההודעה ולאחר יותר מ-45 ימים ממסירתה, הממונה יהיה רשאי לקבוע תנאים והגבלות שיחולו באופן זמני עד לקבלת החלטה בבקשה לאישור השינוי.

לסעיף 27ב המוצע

מוצעות מגבלות על עריכת שינויים רוחביים בתנאי היתרי פליטה, במסגרת תקנות או כללים. מגבלות אלה נוגעות לשלב הכניסה לתוקף של שינויים כאמור שהם משמעותיים, במהלך תקופת תוקף ההיתר. כדי להגביר את הוודאות לטווח ארוך בעבור בעלי ההיתרים, מוצע

(1) עלות יישום השינוי האמור בידי כלל בעלי ההיתרים הקיימים הנוגעים לעניין אינה עולה על 30 מיליון שקלים חדשים בשנה, על פי המסקנות מתהליך הערכת השפעות אסדרה, כהגדרתו בחוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2022⁴⁴, שנערך לגבי ההוראות;

(2) כניסת ההוראות לתוקף, לגבי כלל ההיתרים הקיימים הנוגעים לעניין, במועד חידושם ולא קודם לכן, עלולה לגרום לפגיעה ניכרת בהגנה על הסביבה או על בריאות הציבור או לסיכון משמעותי לציבור או לסביבה;

(3) כניסת ההוראות לתוקף, לגבי היתר קיים, במועד חידוש ההיתר ולא קודם לכן, עלולה להביא לאי-עמידה של מדינת ישראל בדרישה מחייבת לפי הסכם בין-לאומי שישראל צד לו.

(ב) במתן הנחיות לפי חוק זה, אשר יישומן כרוך בשינוי תנאים שנקבעו בהיתר פליטה שהוא היתר פליטה שהיה בתוקף ערב מתן ההנחיות (בסעיף קטן זה – היתר קיים) או בשינוי אופן יישומם, רשאי הממונה להורות כי הנחיות כאמור ייכנסו לתוקף לגבי היתר קיים, לפני מועד חידושו, רק אם ניתן לכך אישור מאת השר; השר ייתן אישור כאמור רק אם נוכח כי מתקיים לגבי ההנחיות האמור בפסקאות (1), (2) או (3) של סעיף קטן (א), בשינויים המחוייבים⁴⁵;

(16) אחרי סעיף 29 יבוא:

"סימן ב'1: היתר פליטה אחוד למקורות פליטה טעוני היתר

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק רישוי עסקים. כפי שצוין לעיל, מרבית מקורות הפליטה הטעונים היתר פליטה לפי חוק אוויר נקי נדרשים לקבל גם היתר רעלים וגם אישור לרישיון עסק הכולל תנאים סביבתיים מהמשרד להגנת הסביבה. כיום ההיתרים והאישור כאמור ניתנים בהליכים נפרדים, באופן שאינו מאפשר ראייה מתכללת הנדרשת לשם השגת התוצאה הסביבתית המיטבית. נוסף על כך, פיצול זה משית נטל עודף על בעלי מקורות הפליטה, שנדרשים לנהל כמה הליכים שונים בלוחות זמנים שונים.

במסגרת התיקון המוצע, יכללו התנאים שייקבעו בהיתרי הפליטה האחודים, את כלל הנושאים המוסדרים כיום בשלושת מנגוני הרישוי הקיימים. דהיינו, היתר הפליטה האחוד יכלול גם את התנאים לעניין מניעת סיכונים חומרים מסוכנים – התנאים שניתן לקבוע כיום בהיתר רעלים מכוח חוק החומרים המסוכנים, וכן תנאים שנדרשים מכוח חוק רישוי עסקים לשם המטרה האמורה בסעיף 1(א)1 לאותו חוק. יובהר כי היתר פליטה אחוד לא יכלול היבטים שאינם מוסדרים בהיתרים אלה. למשל, לא ייקבעו בהיתר הפליטה האחוד תנאים לעניין קרינה

לקבוע כי במקרה של שינוי רוחבי בתקנות או בכללים, אשר משפיע על תנאי ההיתרים שניתנו לפני השינוי, יידרש אישור השר כי שינוי כאמור יחול במועד מוקדם ממועד חידוש ההיתר. ההוראה המוצעת מבוססת על הרציונל שבבסיס התיקון המוצע בסעיף 26 לחוק אוויר נקי (ר' דברי ההסבר לפסקה (13)), להגבלת עריכת שינויים מהותיים בהיתר ביוזמת הממונה במהלך תקופת תוקפו. סעיף 27 המוצע מבדיר את השיקולים שישקול השר בבואו לקבוע כי שינוי כאמור יחול במועד מוקדם יותר.

כמו כן מוצעת הוראה דומה לגבי שינוי בתנאי היתר פליטה הנובע משינוי בהנחיות שנותן הממונה. במקרה זה, מוצע כי לשם החלת הנחיות שיישומן כרוך בשינוי כאמור על היתר פליטה שניתן טרם מתן ההנחיות, יידרש אישור השר, שיפעיל במתן האישור את השיקולים הקבועים בסעיף קטן (א) בנוסחו המוצע.

לפסקה (16)

לסימן ב'1 המוצע

בללי בסימן זה מוצע לקבוע את ההסדר לאיחודם של היתר הפליטה עם היתר רעלים לפי חוק החומרים המסוכנים ועם אישור ותנאים סביבתיים לפי

⁴⁴ ס"ח התשפ"ב, עמ' 125.

29א. (א) בעל מקור פליטה טעון היתר, שהפעילות שהוא מבקש לבצע במקור הפליטה טעונה, נוסף על היתר פליטה, גם היתר רעלים לפי חוק החומרים המסוכנים (להלן – היתר רעלים), או שנדרש לגביה אישור השר לשם מתן רישיון עסק לפי חוק רישוי עסקים, יגיש לממונה, לפי הוראות סעיף זה, בקשה להיתר פליטה הכולל תנאים והוראות לעניין כלל ההיבטים הסביבתיים הנוגעים למקור פליטה טעון היתר, לצורך מניעה וצמצום של זיהום אוויר לפי הוראות סימן זה, כדי להגן על הסביבה או על בריאות הציבור לפי חוק החומרים המסוכנים או כדי להבטיח איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים לפי חוק רישוי עסקים (בחוק זה – היתר פליטה אחוד).

(ב) ההוראות לפי פרק זה ופרקים ח' ו-י' לעניין היתר פליטה, ובכלל זה בקשה להיתר פליטה, מתן היתר פליטה ותנאיו ובעל היתר פליטה, יחולו לעניין היתר פליטה שהוא היתר פליטה אחוד, ובכלל זה בקשה להיתר כאמור, מתן היתר כאמור ותנאיו ובעל היתר כאמור, בשינויים המחויבים ושינויים שלהלן:

- (1) יראו הוראות כאמור המתייחסות לזיהום אוויר כהגדרתו בסעיף 2 או לחריגה מערכי סביבה או מערכי ייחוס, כהגדרתם באותו סעיף, כמתייחסות לזיהום או סיכון של הסביבה לרבות מפגעים או מטרדים;
- (2) יראו כ"מזהם" כהגדרתו בסעיף 2, גם חומר כאמור בפסקה (2) לאותה הגדרה, שנוכחותו בסביבה גורמת או עלולה לגרום לאמור בפסקאות משנה (א) או (ב) של אותה פסקה;
- (3) יראו כ"פליטה" כהגדרתה בסעיף 2, פליטה כהגדרתה בחוק הגנת הסביבה (פליטות והעברות לסביבה – חובות דיווח ומרשם), התשע"ב-2012⁴⁵, לרבות העברה כהגדרתה בחוק האמור ולרבות פעולה הגורמת למפגע או למטרד;

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף קטן (ב), מוצע לקבוע כי הוראות פרקים ד', ח' ו-י' לחוק אוויר נקי יחולו על היתר פליטה אחוד בשינויים המחויבים, ובכמה שינויים נוספים המפורטים בו ומבהירים כי הוראות החוק האמור יחולו בהקשר זה בצורה רחבה, ויש לקרוא אותן כמתייחסות לכלל ההיבטים הסביבתיים ולא רק להיבטים של זיהום אוויר. נוסף על כך, מוצע לקבוע כי הבקשה להיתר פליטה האחוד תכלול את המידע, הפרטים והמסמכים הדרושים לבחינת הבקשה לפי שלושת החוקים הרלוונטיים והתקנות מכוחם, על מכלול ההיבטים הסביבתיים הנוכחים לעיל. יובהר כי מעבר להחלת הוראות הפרקים האמורים והוראות שנקבעו מכוחן, לעניין היתר פליטה אחוד, בשינויים הנוכחים, הרי שסמכות התקנת התקנות הנתונה לשר לצורך ביצוע הוראות החוק נתונה לו גם בכל הנוגע לביצוע הוראות סימן ב'1 המוצע.

בלתי מייננת המוסדרים בהיתר מכוח חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2016.

לסעיף 29א המוצע

מוצע לקבוע כי במקרה שבעל מקור פליטה נדרש לקבל לצורך הפעילות במקור הפליטה היתר רעלים או אישור המשרד לרישיון עסק, הוא יידרש להגיש בקשה להיתר פליטה אחוד שיכלול את כלל ההיבטים הסביבתיים הנוכחים לעיל, ואם הגיש בקשה כאמור, הוא לא יידרש להגיש בקשה להיתר רעלים.

בסעיף קטן (א) מוצע להבהיר כי היתר פליטה אחוד כולל את כל סוגי התנאים שניתן לקבוע מכוח שלושת החוקים הנוכחים לעיל, בהתאם למטרות הרישוי בכל אחד מהם.

⁴⁵ ס"ח התשע"ב, עמ' 238.

4) בקשה להיתר פליטה שהוא היתר פליטה אחוד
תכלול, נוסף על המידע והפרטים לפי סעיף 18(א) ו-18(ב),
בשינויים שבפסקאות (1) עד (3), גם מידע ופרטים לפי
סעיף 3א לחוק החומרים המסוכנים או מידע ופרטים
לפי אותם סעיפים, שעניינם הבטחת איכות נאותה של
הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים כאמור בסעיף 1(א)
(1) לחוק רישוי עסקים, הנוגעים למקור הפליטה נושא
הבקשה;

5) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 22(א), התנאים
שהמונה רשאי לקבוע כתנאים למתן היתר פליטה
שהוא היתר פליטה אחוד או כתנאים בהיתר כאמור,
יכללו, נוסף על התנאים לפי סעיף 22, בשינויים
שבפסקאות (1) עד (3), גם תנאים לפי סעיף 3ג לחוק
החומרים המסוכנים או תנאים לפי אותם סעיפים וכן
דרישות מתאימות להבטחת הגנה על הקרקע ומקורות
המים, לשם הבטחת איכות נאותה של הסביבה ומניעת
מפגעים ומטרדים לפי חוק רישוי עסקים.

ג) הגיש בעל מקור פליטה כאמור בסעיף קטן (א), לממונה,
בקשה להיתר פליטה אחוד לפי הוראות סעיף זה, לא ידרש
להגיש בקשה להיתר רעלים לפי סעיף 3א לחוק החומרים
המסוכנים.

29ב. לא יינתן רישיון או היתר זמני לעסק החייב ברישוי לפי חוק
רישוי עסקים שהוא מקור פליטה טעון היתר, אלא לאחר קבלת
היתר פליטה אחוד. התניית רישיון
או היתר זמני לפי
חוק רישוי עסקים

29ג. א) ניתן לבעל מקור פליטה היתר פליטה שהוא היתר פליטה
אחוד כאמור בסעיף 29א – תוצאות קבלת
היתר פליטה
אחוד

ד ב ר י ה ס ב ר

למשל, תשלום אגרה בעד היתר הפליטה האחוד ייעשה
על פי חוק אוויר נקי ולא תידרש אגרה מכוח שניים או
שלושה חוקים שונים. באותו אופן, תקופת ההיתר, שינוי
ההיתר או ביטולו, הוצאת צווים בשל אי-עמידה בתנאי
ההיתר והסדרי הפיקוח והאכיפה – ייעשו מכוח חוק אוויר
נקי לגבי מכלול התנאים שבהיתר.

יצוין כי היתר הפליטה האחוד יחול על מכלול
הפעילויות וההיבטים של מקור הפליטה, בהתאם להגדרת
"מקור פליטה" בחוק אוויר נקי. הסיבה לקביעת ההסדר
המוצע לעניין משטר הרישוי שיחול, היא שפיצול ההסדרים
שיחולו בין החוקים השונים לא יאפשר יישום עקבי של
הרגולציה, ועלול להביא לתקלות ולסתירות. לפיכך, מוצע
איחוד ההסדרים כאמור לעיל.

אף על פי שכאמור יהיה היתר פליטה אחוד כפוף
למשטר הרישוי לפי חוק אוויר נקי, מוצע, בסעיף קטן (ב),
כי סמכויות הפיקוח ותיאום האכיפה לפי סעיפים 19א, 19ב,
28א ו-28ב לחוק רישוי עסקים יוסיפו לחול. דהיינו, עדיין

לסעיף 29ב המוצע

מוצע לקבוע, במקום ההוראה הקבועה היום בסעיף
24(ב)1) לחוק אוויר נקי (שכאמור מוצע לבטלו בפסקה (11)),
כי לא יינתן רישיון עסק או היתר זמני לפי חוק רישוי עסקים
אלא לאחר קבלת היתר פליטה אחוד. נוסף על כך, בסעיף
29ג(א)2) מוצע כי היתר פליטה אחוד יחליף את אישור נתון
האישור במשרד לרישיון עסק ואת התנאים הסביבתיים
ברישיון כאמור, וזאת במקום הוראת סעיף 24(ב)2) בחוק
הקיים. יצוין כי בקשה לרישיון עסק אינה מוגשת למשרד
אלא לרשות הרישוי, והיא כוללת אישורים נוספים שאינם
בסמכות המשרד; על כן, בעל מקור הפליטה עדיין ידרש
לבקש גם רישיון עסק.

לסעיף 29ג המוצע

מוצע להבהיר כי משטר הרישוי שיחול על היתר
פליטה אחוד יהיה משטר הרישוי לפי חוק אוויר נקי,
וכי הוא יחליף את ההסדרים הקיימים בחוק החומרים
המסוכנים ובחוק רישוי עסקים בעניין אותו היתר. כך

(1) לא יידרש בעל מקור הפליטה להיתר רעלים לפי חוק החומרים המסוכנים לגבי הפעילות נושא היתר הפליטה האחד;

(2) יראו את היתר הפליטה האחד ותנאיו כאישור למתן רישיון לפי חוק רישוי עסקים (בסעיף זה – רישיון עסק) ותנאים שנקבעו בו בידי נתן האישור, לשם הבטחת המטרה האמורה בסעיף 1(א) לחוק רישוי עסקים, לא יידרש לגבי אותו עסק אישור אחר לפי החוק האמור ולא ייקבעו ברישיון או בהיתר זמני לפי אותו חוק, לגבי אותו עסק, תנאים אחרים להבטחת המטרה האמורה.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן 2(א), לא יחולו לעניין היתר פליטה אחד, שרואים אותו לפי אותו סעיף קטן כאישור כאמור בו, ולעניין תנאיו, ההוראות לפי חוק רישוי עסקים, ואולם –

(1) הסמכויות לפי סעיפים 19א ו-19ב לחוק רישוי עסקים יהיו נתונות לגורם אכיפה מוסמך כאמור בסעיף 19א לאותו חוק, גם לעניין היתר פליטה אחד;

(2) הסמכויות לפי סעיף 28א לחוק רישוי עסקים יהיו נתונות לעובד רשות מקומית שהוסמך למפקח לפי סעיף 28(א) לחוק, גם לעניין היתר כאמור ובלבד שבהפעלת סמכויותיו כאמור יפעל עובד הרשות המקומית לפי הנחיותיו של הממונה ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 28 לחוק האמור.

(ג) ניתן לגבי מקור פליטה היתר פליטה אחד, ונעשה שינוי במקור הפליטה באופן שהוא אינו טעון עוד היתר פליטה, ימשיך ההיתר לעמוד בתוקף עד תום תקופת תוקפו, אלא אם כן בוטל קודם לכן בידי הממונה או שהתקיים אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לעניין פעילות שנדרש לשם ביצועה היתר רעלים – ניתן היתר רעלים לגבי הפעילות;

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף קטן (ד) מוצע כי במקרה שתוקף היתר הפליטה האחד פקע, ופעילותו של מקור הפליטה לא הוסדרה לפי חוק החומרים המסוכנים או חוק רישוי עסקים, יוסיפו התנאים שבהיתר להיות מחייבים עד לפינוי כלל החומרים והמיתקנים מהאתר. הוראה דומה קיימת כיום בתקנה 20 לתקנות היתרי פליטה, אך נדרש לעגנה במפורש בחוק גם לגבי היתר פליטה אחד, כיוון שהוא מחליף את הצורך בקבלת היתר רעלים וכן בקבלת אישור ותנאים לפי חוק רישוי עסקים כאמור.

יהיה אפשר להסמיך פקחים מקרב הרשויות המקומיות לפקח על קיום התנאים הסביבתיים של רישיון העסק, אשר ייכללו בהתאם למוצע בהיתר הפליטה האחד. עם זאת, פעילות הפיקוח והאכיפה תהיה כפופה, בדומה למצב הקיים כיום, להוראות גורם אכיפה מוסמך במשרד.

בסעיף קטן (ג) מוצע כי במקרה שפעילות מקור הפליטה שלגביו ניתן היתר פליטה אחד השתנתה, כך שמקור הפליטה חדל להיות טעון היתר פליטה, ימשיך היתר הפליטה האחד לעמוד בתוקפו עד תום תקופת תוקפו או עד להסדרת הרישוי החלופי הנדרש לגבי הפעילות מכוח חוק החומרים המסוכנים או חוק רישוי עסקים.

(2) לעניין פעילות שלא נדרש לשם ביצועה היתר פליטה או היתר רעלים, אשר מתקימת בעסק שנדרש לגביו אישור השר לשם מתן רישיון עסק – ניתן אישור כאמור בסעיף קטן (א)(2) ונקבעו תנאים ברישיון העסק לעניין שמירה על איכות הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים.

(ד) פקע תוקפו של היתר פליטה אחוד, ולא ניתן לגבי מקור הפליטה נושא ההיתר היתר רעלים לפי חוק החומרים המסוכנים או אישור למתן רישיון עסק, יחולו לעניין מקור הפליטה התנאים שבהיתר הפליטה האחוד, כל עוד לא פונו ממקור הפליטה, לפי כל דין, כל המיתקנים והחומרים המצויים בו;

(17) בסעיף 30(א), במקום "למתן היתרי פליטה ובקשות לעריכת שינויי הפעלה משמעותיים" יבוא "או השגות ובעד קבלת היתרים או אישורים לפי חוק זה";

(18) בסעיף 31 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "יקבע היטל על פליטה של מזהמים, שיוטל על בעל היתר פליטה" יבוא "רשאי לקבוע היטל על פליטה של מזהמים, שיוטל על בעל מקור פליטה";

(ב) בסעיף קטן (ב), אחרי "שיעור מופחת של היטל לפי סעיף זה" יבוא "אשר ייקבע בהתחשב, בין השאר, באגרות ובמסים אחרים המשולמים לפי כל דין, ישירות או בעקיפין, בגין פליטה של מזהמים ממקור פליטה, וכן הוראות בדבר";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (17)

בדלקים, בדומה לנעשה במדינות רבות החברות בארגון ה-OECD.

לפיכך, נמצא כי מבחינה מקצועית ההסדר לקביעת היטל פליטה בחוק צריך לכלול מנגנון מתאים להפנמת העלויות החיצוניות של זיהום אוויר אשר לא יופנמו במסגרת קביעת מנגנון למיסוי הפחמן. בקביעת מנגנון זה נדרשת הלימה בין היקף תחולתו של ההיטל לבין מקורות הפליטה העיקריים של המזהמים שבגינם יוטל ההיטל, בלא קשר לשאלת תחולת החובה לקבל היתר פליטה, קרי אם המקור שממנו הם נפלטת הוא מקור פליטה הטעון היתר או מקור שאינו טעון היתר. הטלת היטל על מקורות הפליטה טעוני היתר בלבד, כפי שקובע כיום סעיף 31 לחוק אוויר נקי, עלולה להביא לתוצאה שאינה שוויונית ואף אינה אפקטיבית, שכן היא אינה מאפשרת להטיל היטל על מקורות הפליטה הרלוונטיים.

לנוכח האמור לעיל, מוצע לתקן את סעיף 31 לחוק אוויר נקי, כך שהשר להגנת הסביבה יהיה רשאי להטיל היטל על פליטת מזהמים על בעלי מקורות פליטה רלוונטיים, תוך התחשבות בהסדרים פיסקליים אחרים, כך שלא יוטל על בעלי מקורות הפליטה מיסוי כפול ועודף בעד אותה פליטת מזהמים.

מוצע לתקן את סעיף 30 לחוק אוויר נקי שעניינו קביעת תקנות לעניין אגרות, כדי להתאים את נוסחו לשינויים המוצעים בסעיפים שונים בחוק האמור. על פי המוצע, יוכל השר לקבוע בתקנות אגרות בעבור טיפול בהשגות וכן לקבוע אגרה נפרדת בעבור בקשה להיתר שלא תהיה כרוכה באגרת ההיתר כפי שקבוע היום.

לפסקה (18)

בסעיף 31 לחוק אוויר נקי קבע המחוקק הסדר ולפיו על השר להגנת הסביבה לקבוע היטל פליטה שיושת על בעלי מקורות פליטה טעוני היתר. ההיטל לפי סעיף 31 האמור נועד להביא להפנמת עלויות חיצוניות ולהוות תמריץ להתייעלות ולצמצום הפליטות, מעבר לדרישות הקבועות בהיתרי הפליטה. זאת על ידי חיוב בעלי אותם מקורות פליטה בתשלום חובה נוסף.

עם זאת, במסגרת עבודה מקצועית כלכלית שנעשתה במשרד להגנת הסביבה, נמצא כי יש קושי יישומי בקביעת אמות המידה להטלת ההיטל, וכן בעייתיות בקביעת היטל רק על מקורות פליטה שהם טעוני היתר פליטה. כמו כן הומלץ לבחון הטלת מס על פליטת גזי חממה משימוש

(19) בכותרת סימן ד', אחרי "נייחים" יבוא "שאינם טעוני היתר";

(20) בסעיף 32(א), אחרי "מקור פליטה" יבוא "שאינו טעון היתר";

(21) בסעיף 38(ב)2, במקום "צריכת הדלק של הרכב, ביחידות של ליטר על כל מאה קילומטר" יבוא "צריכת האנרגיה של הרכב, לפי יחידות מדידה תקניות לכל סוג של מקור אנרגיה";

(22) בסעיף 46(א)2, בסופו יבוא "או שבוצע בו שינוי הפעלה משמעותי בלא שניתן לכך אישור מאת הממונה מראש ובכתב";

(23) בסעיף 50, ברישאה, ובסעיף 51, במקום "לממונה" יבוא "למנהל";

(24) בסעיף 52, בכל מקום, במקום "הממונה" יבוא "המנהל";

(25) בסעיף 53 –

(א) בסעיף קטן (א)3, בסופו יבוא "או מבצע שינוי כאמור בניגוד לתנאי האישור; ואולם לא יוטל עיצום כספי בשל ביצוע שינוי הפעלה משמעותי בלא אישור הממונה אלא אם כן נקבעו תקנות לפי סעיף 27(ה), ניתנה למפר הוראה כאמור בסעיף 27(ו), או שחלה על המפר הוראה שנתן המנהל לפי סעיף 27(ז), ולפי אותן תקנות או הוראות השינוי שביצע המפר מהווה שינוי הפעלה משמעותי";

(ב) בסעיף קטן (ג), אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) אי־מתן הודעה מראש לממונה על שינוי במקור הפליטה או באופן

הפעלתו, בניגוד להוראות סעיף 27א";

(26) בסעיפים 54(א), 59(א) ו־60, במקום "הממונה" יבוא "המנהל";

(27) אחרי סעיף 61 יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקאות (23) עד (29)

סימן ג' בפרק ח' לחוק אוויר נקי עניינו בהטלת עיצום כספי בשל הפרת הוראות שונות בחוק. כאמור בחוק אוויר נקי בנוסחו הקיים לא הוקנו סמכויות לבעל תפקיד בכיר, וכלל הסמכויות המוקנות מכוחו ניתנו לממונה. בהתאם לתיקון המוצע בהגדרה "הממונה", והוספת ההגדרה "המנהל", בסעיף 4(ד) ו־4(ה) להצעת החוק, מוצע כי הסמכות להטיל עיצום כספי בשל הפרה כאמור, כמו גם שאר הסמכויות לפי סימן ג' האמור המוקנות כיום לממונה, תהיה נתונה כעת למנהל.

כמו כן, לנוכח התיקון המוצע בהסדר לעניין שינוי הפעלה משמעותי והוספת ההסדר לעניין הודעה מראש על שינוי הפעלה שאינו משמעותי (ראו דברי ההסבר לפסקאות (14) ו־15), מוצע להתנות את הטלתו של עיצום כספי בכך שלבעל מקור הפליטה ניתנה הוראה – בין בתקנות ובין על ידי הממונה – המבהירה כי השינוי שביצע הוא שינוי הפעלה משמעותי. כמו כן, מוצע להוסיף לרשימת ההפרות של הוראות החוק שניתן להטיל בגינן עיצום כספי במדרג הנמוך (ראו סעיף 53(ג) לחוק אוויר נקי) גם הפרה של החובה להודיע מראש לממונה על ביצוע שינוי הפעלה שאינו משמעותי.

בפסקה (27) מוצע להוסיף לחוק אוויר נקי את סעיף 61 בנוסחו המוצע, שעניינו במצב שבו מעשה מסוים

לפסקאות (19) ו־20)

בסימן ד' לחוק אוויר נקי מצויות הוראות שענינן מקורות פליטה נייחים שאינם טעוני היתר פליטה. כדי להבהיר את כותרת הסימן, מוצע בפסקה (19) לתקן את כותרתו. עוד מוצע בפסקה (20) לתקן את סעיף 32 לחוק אוויר נקי, שענינו כללים ואמות מידה לאישור ולקביעת תנאים ברישיון עסק, על ידי נותן האישור במשרד להגנת הסביבה. הסעיף הקיים קובע כי השר יתקין תקנות לשם הנחיית נותן האישור בהיבטים של זיהום האוויר. מוצע להבהיר את נוסח הסעיף כך שייכתב שמקורות הפליטה שהוא עוסק בהם אינם מקורות טעוני היתר פליטה, שהרי ממילא לא נקבעים תנאים ברישיון עסק בהיבטי איכות אוויר למקורות פליטה בעלי היתר.

לפסקה (21)

ענינו של סעיף 46 לחוק אוויר נקי בהוצאת צו מינהלי להפסקת שימוש במקור פליטה. מוצע לתקן את הסעיף האמור כך שיהיה אפשר להוציא צו כאמור גם במקרה שבו בוצע שינוי הפעלה משמעותי בלא אישור מראש מאת הממונה, וזאת לנוכח התיקונים שמוצע לערוך בסעיף 27 לחוק האמור ושליפיהם אישור כאמור יידרש רק במקרים שבהם השינוי המתוכנן עלול לשנות לרעה במידה ניכרת את ההשפעות הסביבתיות או את פליטת המזהמים ממקור הפליטה.

“עיצום כספי בשל הפרה לפי חוק זה ולפי חוק אחר”
61א. על מעשה אחד המהווה כמה הפרות של הוראות לפי חוק זה, המנויות בסעיף 53, או לפי חוק אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.”

(28) בסעיף 62, בכל מקום, במקום “הממונה” יבוא “המנהל”;

(29) בסעיף 63 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום פסקה (4) יבוא:

“(4) מבצע שינוי בעיסוק או בעסק שניתן לגביו היתר, שמהווה שינוי הפעלה משמעותי בהתאם להוראות לפי סעיף 27(ד) או (ו), בלא קבלת אישור הממונה מראש ובכתב, או מבצע שינוי הפעלה משמעותי שניתן לגביו אישור כאמור, בניגוד לתנאי האישור, הכול בניגוד להוראות סעיף 27”;

(ב) בסעיף קטן (ג), אחרי פסקה (2) יבוא:

“(2א) מבצע שינוי במקור הפליטה או באופן הפעלתו בלי שהודיע על כך לממונה מראש ובכתב, בניגוד להוראות סעיף 27א”;

(30) בתוספת השלישית –

(א) הרישה – תימחק;

(ב) בפרטים 1.1, 1.2 ו-3.1, בסופם יבוא “(*)”;

(ג) בפרט 4, אחרי “תעשייה כימית” יבוא “(*)”.

סימן ב': תיקון חוק החומרים המסוכנים

5. תיקון חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993⁴⁶ (בפרק זה – חוק החומרים המסוכנים) –

ד ב ר י ה ס ב ר

סימן ב': תיקון חוק החומרים המסוכנים

סעיף 5 כללי
חוק החומרים המסוכנים נחקק בשנת 1993, והחליף את ההסדר שהיה קבוע עד אז בפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981. החוק נועד לעגן את העברת הסמכויות למשרד להגנת הסביבה ממשרד הבריאות, בלי לעשות שינוי מהותי בהסדרים שנקבעו בו. החוק קובע בראש ובראשונה את החובה לעסוק ברעלים בהיתר, וכן מסמין את השר להגנת הסביבה לקבוע הסדרים בכל עניין הכרוך ברעלים ובכימיקלים מזיקים. סף הרישוי לעיסוק ברעלים לפי החוק קבוע באמצעות תקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור), התשנ"ו-1996 (בפרק זה – תקנות סיווג ופטור). תקופת תוקף ההיתרים קבועה לשנה, שנתיים או שלוש שנים לפי סוגי פעילויות וחומרים, בתקנות החומרים המסוכנים (אמות מידה לקביעת תוקף היתרים), התשס"ג-2003 (בפרק זה – תקנות אמות המידה).

כיום ניתנים היתרי הרעלים על ידי הממונים במשרד להגנת הסביבה ככל הניתן על בסיס אמות המידה המקצועיות המקובלות במדינות המפותחות, ואולם תקופת תוקפם הקצרה אינה מאפשרת הליך רישוי מעמיק ומתכלל. כדי לטייב את התנאים בהיתרי הרעלים, נמצא כי יש מקום להאריך את תקופת תוקפם, ולבסס את הליך הרישוי על ההסדרים המקובלים באסדרה האירופית.

מהווה הפרה הן לפי חוק אוויר נקי והן לפי חוק אחר. ההוראה המוצעת תואמת את המתכונת העדכנית בקביעת הסדרי עיצום כספי, ונועדה למנוע מצב שבו יוטל על בעל היתר פליטה יותר מעיצום כספי אחד על אותו מעשה.

בפסקה (29) מוצע לתקן את העבירה לעניין שינוי הפעלה משמעותי בסעיף 63(א)(4) לחוק, כך שעבירה על ההוראה בעניין ביצוע שינוי הפעלה משמעותי בלא אישור תהיה מותנית בקבלת הוראה מראש בדבר היותו של השינוי משמעותי, בין בתקנות ובין בהוראה פרטנית של הממונה. כמו כן מוצע להוסיף לסעיף 63(ג), עבירה בשל ביצוע שינוי הפעלה שאינו משמעותי בלי למסור הודעה מראש לממונה כנדרש.

לפסקה (30)

בתוספת השלישית לחוק אוויר נקי מפורטת רשימת סוגי המיתקנים והפעילויות הטעונים היתרי פליטה לפי החוק. נוסף על מחיקת הרישה לתוספת האמורה (ראו דברי הסבר לתיקון המוצע לסעיף 17 לחוק, בסעיף 4(4) להצעת החוק), מוצע להוסיף את הסימן “(*)” לפרטים 1.1 (מיתקני שריפה עם הספק תרמי העולה על 50 מגהוואט), 1.2 (זיקוק גז ודלק), 3.1 (ייצור מלט בסך הקבוע שם) ו-4 (תעשייה כימית). כאמור, לעניין מתן היתרי פליטה למקורות פליטה אלה, יתמנה לממונה עובד בכיר במשרד.

⁴⁶ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28; התשע"ו, עמ' 1159.

(א) בהגדרה "אירוע חומרים מסוכנים", במקום "ולסביבה" יבוא "או לסביבה";

(ב) לפני ההגדרה "חומר מסוכן" יבוא:

"היתר", "היתר רעלים" – היתר שניתן לפי הוראות חוק זה לעיסוק ברעל;
"היתר רעלים אחוד" – כמשמעותו בסעיף 3יב;

"היתר רעלים ברמה א'" – היתר לעניין עיסוק בסוגי פעילויות כמפורט בחלקים א' או ב' לתוספת השלישית, בטור א' שבהם, בהיקף, הספק, כושר ייצור, כמויות או יחידות מדידה אחרות בערכים המפורטים בטור ב' לצידו;

"היתר רעלים ברמה ב'" – היתר לעניין עיסוק בסוגי פעילויות כמפורט בחלקים א' או ב' לתוספת השלישית, בטור א' שבהם, בהיקף, הספק, כושר ייצור, כמויות או יחידות מדידה אחרות בערכים המפורטים בטור ג' לצידו";

(ג) בהגדרה "כימיקל מזיק", במקום "בין בצורתו הפשוטה ובין מעורב או ממוזג בחומרים אחרים" יבוא "ובכלל זה תערובת, חומר גלם, מוצר, מוצר לוואי, שאריות, פסולת או חומרי ביניים, המכילים חומר כאמור";

(ד) במקום ההגדרה "ממונה" יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

יוגבל בזמן. שינוי זה יאפשר טיוב משמעותי של האסדרה בתחום החומרים המסוכנים, על ידי תיעודן והפניית המשאבים לעסקים לפי רמת הסיכון מהם.

במסגרת איחוד ההיתרים, הפעילויות הטעונות היתר פליטה והיתר רעלים גם יחד יידרשו לקבל היתר פליטה אחוד, ולא יידרשו לקבל היתר רעלים. פעילויות ועיסוקים הטעונים היתר רעלים ורישיון עסק, ואינם טעונים היתר פליטה, יידרשו לקבל היתר רעלים אחוד. היתר הרעלים האחוד יכלול את כלל ההיבטים הסביבתיים של העסק, לרבות אלה שאינם כרוכים בעיסוק ברעלים, ולייתר בכך את הצורך בקביעת תנאים סביבתיים בנפרד ברישיון עסק.

לפסקאות (1) ו-(11)

מוצעים כמה תיקונים ותוספות להגדרות בסעיף 1 לחוק החומרים המסוכנים, שנועדו להבהיר את המונחים הקיימים בחוק ולהתאימם להסדרים המתוקנים בהצעת חוק זו.

בין השאר מוצע לתקן את ההגדרות "הממונה" ו"המנהל" בדומה לתיקונים המוצעים לאותם מונחים בחוק אוויר נקי, בסעיף 4(1)ד) ו-ה) להצעת החוק. כמו כן מוצע להוסיף הגדרה למונח "היתר רעלים אחוד", המפנה למשמעות המונח בסעיף 3יב לחוק החומרים המסוכנים, בנוסחו המוצע בסעיף 5(4) להצעת החוק. כמו כן מוצע להעביר את ההגדרה "פסולת חומרים מסוכנים" מסעיף 14 לחוק החומרים המסוכנים לסעיף 1 לחוק (ראו פסקה (11)).

עוד מוצע להוסיף הגדרות למונחים "היתר רעלים ברמה א'" ו"היתר רעלים ברמה ב'" לעניין סוגי עיסוקים

רישוי של פעילויות תעשייתיות ועסקים לעניין חומרים מסוכנים כולל שני היבטים עיקריים: האחד הוא מניעת אירועי חומרים מסוכנים וטיפול באירועים כאמור. אירועי חומרים מסוכנים הם אירועים המתרחשים באופן בלתי מבוקר וכרוכים בסיכונים אקוטיים כגון פיצוץ, דלקה או דליפה שיש בהם סיכון לתמותה או לפגיעה; ההיבט השני הוא הזיהום שעלול להיגרם לסביבה כתוצאה מהפעילות בחומרים המסוכנים, כגון הזרמה או דליפה של חומרים מסוכנים לסביבה, לרבות הקרקע, מקורות המים או האוויר.

כיום, סעיף 3ה) קובע כי הממונה לפי חוק החומרים המסוכנים רשאי להתנות את מתן היתר הרעלים בתנאים מוקדמים, וכן לקבוע תנאים מיוחדים בהיתר, והוא רשאי בכל עת להוסיף או לגרוע מהם "והכל על מנת להגן על הסביבה או על בריאות הציבור". כעת מוצע להבנות את שיקול הדעת של הממונה בקביעת התנאים ובמתן היתרי הרעלים על בסיס העקרונות המקובלים באסדרה האירופית, בלי לגרוע מהסמכויות הנתונות לממונה. לשם כך כולל פרק ב' המוצע הסדרים מפורטים המעדרכנים ומתקנים את הוראותיו על פי המקובל בחקיקה מודרנית, ונוסף על כך מוצע הסדר ייעודי להיתר רעלים אחוד, כפי שיפורט להלן.

על פי המוצע, ייקבעו סיפים חדשים לקבלת היתר רעלים בתוספת השלישית המוצעת לחוק, אשר יחליפו את תקנות סיווג ופטור. העסקים שלא יהיו טעונים היתר רעלים פרטני בהתאם לתוספת זו, יוסדרו בעתיד באמצעות תקנות או כללים רוחביים מחייבים. עד לקביעתם של כללים אלה, ימשיכו אותם עסקים להידרש להיתרי רעלים שתוקפם לא

"הממונה" – עובד המשרד להגנת הסביבה (בחוק זה – המשרד) שהשר הסמיכו לעניין הוראות חוק זה, כולן או חלקן, ובלבד שלעניין מתן היתר רעלים ברמה א', לגבי העיסוק בפעילויות שבחלקים א' או ב' לתוספת השלישית, בטור א' שבהם, המסומנים בכוכבית בטור ב' לצידו, וקביעת תנאיו, או דחיית בקשה להיתר כאמור, יוסמך עובד בכיר של המשרד";

(ה) במקום ההגדרה "המנהל" יבוא:

"המנהל" – עובד בכיר של המשרד שהשר הסמיכו לעניין הוראות חוק זה, כולן או חלקן";

(ו) אחרי ההגדרה "עיסוק" יבוא:

"פסולת חומרים מסוכנים" – חומר מכל סוג או צורה המכיל חומר מסוכן, המסולק או מיועד לסילוק או שיש לסלקו לפי הוראות כל דין;

(ז) בהגדרה "רעל", במקום "בין בצורתו הפשוטה ובין מעורב או ממוזג בחומרים אחרים" יבוא "ובכלל זה תערובת, חומר גלם, מוצר, מוצר לוואי, שאריות, פסולת או חומרי ביניים, המכילים חומר כאמור";

(ח) אחרי ההגדרה "השר" יבוא:

"תכונת סיכון", לעניין חומר – תכונה או מאפיין של חומר, המנויים בתוספת הרביעית, בכל מצב צבירה של החומר ובכל רמת סיכון";

(2) סעיף 2 – בטל;

(3) בסעיף 3 –

(א) במקום כותרת השוליים יבוא "חובת קבלת היתר רעלים ותנאים למתן היתר";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2)

סעיף 2 לחוק החומרים המסוכנים קובע כי "כל מקום למכירת חומרים מסוכנים טעון רישוי לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968". הוראה גורפת זו בדבר הצורך ברישיון עסק נקבעה בעבר כדי ליצור תיאום בין שני החוקים, אך כיום קיומה יוצר דווקא כפילות או חובה שאינה נדרשת בהכרח, ועל כן מוצע לבטלה. יובהר כי אין משמעות הדבר שלא תחול חובת רישוי מכוח חוק רישוי עסקים, אלא שהחובה האמורה תיקבע לפי חוק רישוי עסקים (כפי שהדבר נקבע ממילא), ולא בחוק החומרים המסוכנים.

לפסקה (3)

סעיף 3 לחוק החומרים המסוכנים קובע כיום את חובת הרישוי, תוכן היתר רעלים, תנאי כשירות לקבלת היתר כאמור, תקופת היתר כאמור וביטולו. בניגוד לחוק אוויר נקי, ההסדרים הקבועים כיום בחוק החומרים המסוכנים הם כלליים ביותר, ואינם מפורטים במידה המקובלת בחקיקה מודרנית. התיקונים המוצעים בפסקה זו נועדו בעיקר להתאים את ההסדרים לשינויים המתחייבים מכוח החלטת הממשלה, לצורך עדכון ההסדרים שבחוק החומרים המסוכנים, ומעבר למשטר של היתר רעלים אחיד, כמפורט להלן בדברי ההסבר לסעיף צ"ב המוצע.

רעלים שיהיו טעונים היתר רעלים לפי החוק כתיקונו המוצע. כיום, מסווגים העיסוקים הטעונים היתר רעלים בשלוש רמות דירוג לפי תקנות אמנת המידה. על פי התיקון המוצע, יסווגו עיסוקים טעוני היתר רעלים בשתי רמות דירוג כמפורט בתוספת שלישית לחוק החומרים המסוכנים כנוסחה המוצע בסעיף 5(16) להצעת החוק (שתחליף את התוספת השלישית לחוק בנוסחה כיום) (בפרק זה – תוספת שלישית חדשה לחוק החומ"ס), אשר תחליף את התקנות האמורות. הסייג כאמור יהיה בהתאם להיקף, הספק, כושר ייצור, כמויות או יחידות מדידה אחרות שבהם נמדד העיסוק, כמפורט בטורים ב' או ג' לתוספת האמורה.

כמו כן מוצע לתקן את ההגדרות "רעל" ו"כימיקל מזיק" בחוק החומרים המסוכנים, שהן הגדרות מיושנות, ולהבהיר את נוסחן. נוסף על כך מוצע להוסיף לחוק האמור את ההגדרה "תכונת סיכון" שתכלול הפניה לתוספת הרביעית שתיוסף לחוק, כנוסחה המוצע בסעיף 5(17) להצעת החוק (בפרק זה – התוספת הרביעית לחוק החומ"ס), כפי שיפורט להלן. בתוך כך, מוצע להבהיר כי תכונה כאמור עשויה להתבטא בכל מצב צבירה של החומר שלו היא מיוחסת, וברמות סיכון שונות.

(ב) בסעיף קטן (א), במקום "ברעלים" יבוא "ברעל בעל תכונת סיכון, בעיסוק בפעילות המנויה בחלקים א' או ב' לתוספת השלישית, בטור א' שבהם, בהיקף, הספק, כושר ייצור, כמויות או יחידות מדידה אחרות כמפורט בטור ב' או ג' לצידו" ואחרי "מאת הממונה" יבוא "ובהתאם לתנאיו";

(ג) בסעיף קטן (ב), במקום הרישה עד המילים "אין בהיתר" יבוא "אין בהיתר רעלים";

(ד) בסעיף קטן (ג), במקום הסיפה החל במילים "שידוע כאדם הגון" יבוא "שהוא בעל ידע מקצועי מספק לגבי תכונות הרעלים שהוא עוסק בהם ואופן הטיפול בהם, ולא הורשע בעבירה פלילית אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לעסוק ברעלים, ואם הוא מעסיק עובד האחראי מטעמו על העיסוק ברעלים – העובד הוא בעל ידע כאמור ולא הורשע בעבירה כאמור (בחוק זה – אחראי רעלים)";

ד ב ר י ה ס ב ר

ואת דברי ההסבר לסעיף 14 להצעת החוק שעניינו הוראות מעבר לגבי עסקים כאמור.

מוצע לתקן את סעיף קטן (ב) של סעיף 3 לחוק החומרים המסוכנים כך שתימחק ממנו ההוראה שעניינה תוכן היתר הרעלים. עניין זה יוסדר בסעיף 3ג לחוק החומרים המסוכנים כנוסחו המוצע בפסקה (4).

מוצע לתקן את סעיף קטן (ג) של סעיף 3 לחוק החומרים המסוכנים, אשר נוקט לשון ארכאית לעניין דרישת הכשירות לקבלת היתר רעלים. דרישה זו, המבוססת על החקיקה המנדטורית, קובעת כי ההיתר יינתן למבקש שהוא "אדם הגון", "יודע קרוא וכתוב" ו"מודע היטב לתכונות המסוכנות" של הרעלים. כיום נבדק מכוח הסעיף הקטן האמור מידע פלילי לגבי אחראי הרעלים במפעל (ולא לגבי בעל המפעל) וכן נבדק הידע המעשי של אחראי הרעלים לגבי הסיכונים הרלוונטיים לעיסוק בעסק והטיפול בהם. מוצע להתאים את נוסח הדרישות האמורות למצב הנוהג בפועל ולפיו כאמור נבדק המידע הפלילי לגבי אחראי הרעלים במפעל וכן להבהיר כי הדרישה לידע מקצועי מספק, הרלוונטי לעיסוק שלגביו ניתן ההיתר, עומדת בעינה. יצוין כי בסעיף 95(9) להצעת החוק, מוצע תיקון לסעיף 12 לחוק החומרים המסוכנים ולפיו יהיה השר מוסמך לקבוע דרישות לעניין השכלה, ניסיון והכשרה הנדרשים מאחראי רעלים, אך התקנת התקנות אינה תנאי לתוקפה של הדרישה לידע מעשי מספק כאמור לצורך העיסוק.

מוצע להוסיף לסעיף 3 לחוק החומרים המסוכנים את סעיף קטן (1ג) ולקבוע בו סייג לחובת הרישוי, לגבי מי שבידו היתר פליטה אחוד לפי חוק אוויר נקי, כנוסחו בסעיף 4 להצעת החוק.

סעיפים קטנים (ד) עד (ו) של סעיף 3 לחוק החומרים המסוכנים קובעים כיום לאמור:

"(ד) תוקפו של היתר רעלים יהיה לשנה אחת, לשנתיים, לשלוש או לתקופה הפחותה משנה או העולה על שלוש שנים, בהתאם לאמות מידה, ובכללן סוג המפעל, סוג הרעל וכמות הרעל, הכל כפי שקבע הש.

לפי סעיף קטן (א) של סעיף 3 לחוק החומרים המסוכנים, חובת הרישוי חלה לעניין כל עיסוק ברעל כהגדרתו בחוק האמור, כלומר, לעניין כל עיסוק בחומר מהחומרים המפורטים בתוספת השנייה לחוק. מוצע לתקן את אותו סעיף קטן כך שחובת הרישוי לא תחול לעניין כל עיסוק ברעל אלא רק לעניין עיסוק ברעל שהוא בעל תכונת סיכון (שהיא כאמור תכונה או מאפיין של חומר המנויים בתוספת הרביעית לחוק החומ"ס), ואם העיסוק מנוי בטור א' לתוספת השלישית החדשה לחוק. דהיינו, החובה לקבל היתר רעלים תחול לגבי עיסוק בחומר המנוי בתוספת השנייה לחוק החומרים המסוכנים (רעל), שיש לו תכונת סיכון מבין רשימת תכונות הסיכון המנויה בתוספת הרביעית לחוק החומ"ס, ובלבד שהעיסוק מפורט בטור א' לתוספת השלישית החדשה לחוק החומ"ס.

כיום, מונה התוספת השנייה רשימה של חומרים מסוכנים לפי שמות או קבוצות, ובחלק מהקבוצות מצויים גם חומרים שאין להם תכונות סיכון לפי הסיווגים המקובלים ברגולציה של חומרים מסוכנים במדינות האיחוד האירופי. חוק החומרים המסוכנים אינו כולל כיום את הסיווגים המקובלים של תכונות הסיכון ואינו מתנה את תחולת חובת הרישוי בקיומן. בחלק מההתאמות הנדרשות לרגולציה העולמית בתחום החומרים המסוכנים, מוצע כאמור להוסיף לחוק החומרים המסוכנים את התוספת הרביעית לחוק כנוסחה המוצע, שתכלול את הרשימה המקובלת של תכונות סיכון, בלא הבחנה בין רמות סיכון ומאפייני הסיכון השונים.

יצוין כי העיסוקים המנויים בטור א' לתוספת השלישית החדשה לחוק החומ"ס הם עיסוקים בעלי השפעה או כאלה הכרוכים בסיכון ניכר לסביבה, ועל כן יוסיפו להיות טעונים היתר רעלים פרטני לפי ההסדר המוצע בהצעת חוק זו. עיסוקים שאינם מנויים בטור א' לתוספת האמורה, שחלה עליהם כיום חובת הרישוי וקיים לגביהם היתר רעלים, יוסדרו גם בעתיד ויהיו כפופים להגבלות ולתנאים לצורך מניעת הסיכון מהם, אך זאת באמצעות הסדרים רוחביים ולא חובת היתר רעלים פרטני. וראו לעניין זה גם את החלק הכללי לדברי ההסבר לפקד זה

(ה) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(1ג) על אף הוראות סעיף קטן (א), מי שבידו היתר פליטה אחר לפי חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008, לגבי פעילות המהווה עיסוק כאמור בסעיף קטן (א), אינו חייב בהיתר רעלים לפי סעיף זה לגבי אותו עיסוק";

(ו) סעיפים קטנים (ד) עד (ו) – בטלים;

(4) אחרי סעיף 3 לחוק יבוא:

"בקשה להיתר 3א. (א) המבקש לעסוק ברעל בעל תכונת סיכון, בעיסוק הטעון רעלים היתר רעלים לפי סעיף 3, יגיש לממונה בקשה להיתר רעלים, הכוללת את כל אלה (בסעיף זה – בקשה):

(1) פרטים על המבקש, ולעניין מבקש המעסיק אחראי רעלים – גם פרטים על אחראי הרעלים;

(2) תיאור העיסוק ורכיביו, ובכלל זה התהליכים, וכן המיתקנים והפעילויות הכלולים בעסק וההשפעות הצפויות על הסביבה מפעילות העסק;

(3) חומרים מסוכנים שעשויים להימצא בעסק, תכונות הסיכון שלהם, כמויותיהם ומאפייניהם, והפעילות שתיעשה בקשר אליהם;

(4) תיאור האתר שבו מתקיימת הפעילות נושא העיסוק, תנאי האתר וסביבתו, לרבות גורמים שעשויים להביא להתרחשות אירוע חומרים מסוכנים או להחמרה בתוצאותיו, בשים לב לאתרים או למיתקנים הסמוכים למקום העסק ולשימושים הנעשים בהם;

(5) מיפוי תרחישים להתרחשות אירועי חומרים מסוכנים, אמצעים למניעת אירועי חומרים מסוכנים, תוכניות החירום המוצעות לטיפול באירועי חומרים מסוכנים וצמצום השפעותיהם, לשם הגנה על בריאות הציבור והסביבה, ובכלל זה פעולות לשיקום ולהשבת המצב לקדמותו לאחר אירוע חומרים מסוכנים;

ד ב ר י ה ס ב ר

החומרים המסוכנים, כנוסחם המוצע בסעיף 5(4) להצעת החוק וכמפורט להלן בדברי ההסבר לפסקה 4).

לפסקה 4

לסעיף 3א המוצע והתוספת החמישית

מוצע לעגן בחוק הוראות לעניין הגשת בקשה להיתר רעלים. סעיף קטן (א) כנוסחו המוצע מפרט את המידע שהמבקש יידרש לכלול בבקשה להיתר. רשימת פרטי המידע מבוססת על דירקטיבת סווס, שהיא כאמור הדירקטיבה האירופית שעניינה בקרה על סיכון לאירועי חומרים מסוכנים משמעותיים, וכן על דירקטיבת IED בכל הנוגע למניעת השפעות סביבתיות שליליות וזיהום

(ה) הממונה רשאי להתנות את מתן היתר הרעלים בתנאים מיוחדים שיש לקיימם לפני מתן ההיתר; כן רשאי הוא לקבוע בהיתר תנאים מיוחדים, ורשאי הוא, בכל עת, להוסיף או לגרוע מהם, הכל על מנת להגן על הסביבה או על בריאות הציבור.

(ו) הממונה רשאי לבטל, בכל עת, היתר רעלים, מהטעמים המנויים בסעיף קטן (ה); לא יבטל הממונה היתר רעלים אלא לאחר שנתן לבעל ההיתר הזדמנות להשמיע את טענותיו.

מוצע לבטל את הסעיפים הקטנים האמורים ולעגן את ההסדרים הקבועים בהם היום בסעיפים 33, 34 ו-35 לחוק

(6) הטכניקה המוצעת ליישום בעסק וטכניקות אחרות למניעה ולצמצום של השפעות שליליות על הסביבה או על בריאות הציבור הנובעות מהעיסוק בחומרים מסוכנים;

(7) אמצעים למניעת היווצרות פסולת חומרים מסוכנים ולהפחתת כמויות פסולת כאמור, וכן דרכי טיפול בפסולת כאמור, ובכלל זה הכנה לשימוש חוזר בפסולת, מיחזור או השבה של פסולת;

(8) בנסיבות שבהן הדבר נדרש במדינות המיישמות את האסדרה האירופית – סקר בדבר מצב האתר שבו מתקיימת הפעילות במועד הגשת הבקשה;

(9) מידע ופרטים בעניינים האמורים בפסקאות (1) עד (8), או מידע ופרטים נוספים, המנויים בתוספת החמישית.

(ב) היקף הפרטים לפי סעיף קטן (א) שייכללו בבקשה, יהיה בשים לב למידת הסיכון הכרוך בפעילות העסק ובמורכבותה.

(ג) עוסק ברעלים יערוך את הבקשה לפי הוראות חוק זה, ובכלל זה לפי מודלים, דוגמאות, טפסים, שיטות, הוראות, ונהלים מקצועיים אשר משקפים את המידע הנדרש לפי סעיף קטן (א), והכול לפי הנחיות שפרסם המנהל באתר האינטרנט של המשרד; הודעה על פרסום הנחיות כאמור ועל כל שינוי שלהן, תפורסם ברשומות.

(ד) הממונה רשאי לדרוש ממגיש בקשה מידע ופרטים נוספים הדרושים לו לשם החלטה בבקשה, וכן רשאי הוא לפטור את מגיש הבקשה מהגשת מידע או פרט מהפרטים המנויים בסעיף זה, אם ראה שיש בידיו מידע מספק לשם קבלת החלטה בבקשה.

(ה) על אף הוראות סעיף קטן (א), אדם המבקש לעסוק ברעל כאמור באותו סעיף קטן, בעיסוק כאמור בו, שהגיש לממונה, לפי סעיף 29 לחוק אוויר נקי, בקשה להיתר פליטה אחד לגבי פעילות המהווה עיסוק כאמור, לא יידרש להגיש לממונה בקשה לגבי אותו עיסוק.

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף קטן (ג) מוצע כי המבקש היתר רעלים יערוך את הבקשה בהתאם להנחיות שיפרסם המנהל באתר האינטרנט של המשרד, בדומה להסדר שמוצע לעגן בסעיף 18(א) לחוק אוויר נקי (ראו סעיף 4(5) להצעת החוק), וכן בדומה למצב הנוהג כיום לעניין בקשות להיתרי רעלים. הודעה על פרסום ההנחיות כאמור ועל שינוי בהן תפורסם ברשומות.

בסעיף קטן (ד), מוצע לעגן במפורש את סמכות הממונה לדרוש מידע ופרטים נוספים הנחוצים לו לשם החלטה בבקשה להיתר רעלים, וכן את סמכות הממונה

מחומרים מסוכנים. על פי המוצע בפסקה (9) כנוסחה המוצע, יוכל השר להוסיף פרטי מידע נוספים שייכללו בבקשה, באמצעות תיקון התוספת החמישית לחוק החומרים המסוכנים (בפרק זה – התוספת החמישית לחוק החומ"ס). כנוסחה המוצע בסעיף 4(17) להצעת החוק.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי היקף המידע והפרטים שייידרש המבקש לפרט בבקשה להיתר רעלים יהיה בשים לב למידת הסיכון הכרוך בעיסוק ברעלים ובמורכבות העסק, וזאת כפי שמקובל באסדרה האירופית.

33. (א) הוגשה בקשה להיתר רעלים לפי סעיף 3א, ישקול הממונה אם לתת היתר רעלים, לתיתו בתנאים או לסרב לתיתו.

(ב) הממונה יודיע למבקש על החלטתו בבקשה להיתר רעלים בתוך שנה מיום הגשתה; הממונה רשאי להאריך את המועד האמור בשישה חודשים נוספים, אם ראה צורך בכך בשל מורכבות הבקשה; במניין התקופה האמורה לא יובא בחשבון פרק הזמן לטענות המבקש לגבי הטיוטה לפי סעיף קטן (ב), ואם דרש הממונה מהמבקש מידע ופרטים נוספים כאמור בסעיף 3א(ד) – גם פרק הזמן שעד להגשת מידע ופרטים כאמור.

(ג) בטרם מתן החלטה לתת היתר רעלים, ימסור הממונה את טיוטת ההיתר למבקש, והמבקש יהיה רשאי לטעון את טענותיו לגבי הטיוטה בתוך 30 ימים מיום קבלתה, ובכלל זה לבקש מהממונה הסבר לעניין השיקולים בקביעת תנאי מסוים בהיתר שהמבקש טען לגביו.

33. (א) הממונה רשאי להתנות היתר רעלים בתנאים, לרבות בתנאים שיש לקיימם לפני מתן ההיתר, והכול כדי להגן על הסביבה או על בריאות הציבור.

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א), הממונה רשאי לקבוע בהיתר רעלים הוראות בעניינים המנויים בסעיף 3א(א), וכן בעניינים האלה:

(1) מניעת אירועי חומרים מסוכנים, טיפול בהם והפחתת השפעותיהם הסביבתיות, בין השאר בהתחשב במיקום העסק, ובכלל זה הוראות לעניין מניעת הישנותם של אירועים כאמור, הוראות לעניין החזקה והפעלה של ציוד ייעודי הנדרש למניעת אירועים כאמור, לרבות אמצעי גילוי והתרעה, והוראות לעניין כוח אדם והכשרות לטיפול באירועים כאמור;

(2) מניעה וצמצום של סיכונים, זיהומים או השפעות שליליות אחרות על הסביבה, לרבות במצבי הפעלה שונים ובתנאי הפעלה לא אופייניים, ובכלל זה התנעה וכיבוי של מיתקנים, דליפה, עצירות רגעיות והפסקת פעילות, לרבות תנאים שיש לקיימם לאחר סיום הפעילות;

ד ב ר י ה ס ב ר

הסבר לעניין יישום השיקולים לפי חוק החומרים המסוכנים (ראו למשל השיקולים הקבועים בסעיף 3טו לחוק החומרים המסוכנים, כנוסחו המוצע בסעיף 5(4) להצעת החוק), גם זאת בדומה לתיקון המוצע בעניין זה בחוק אוויר נקי.

לסעיף 3ג המוצע

כיום, סעיף 3(ה) לחוק החומרים המסוכנים מסמיך את הממונה להתנות את היתר הרעלים בכל תנאי הדרוש, כדי להגן על הסביבה או על בריאות הציבור. מוצע לקבוע,

לפטור את המבקש מהגשת חלק מהמידע, גם זאת בדומה להסדר הקיים בסעיף 18(ג) לחוק אוויר נקי.

לסעיף 3ב המוצע

מוצע לקבוע הסדר לעניין קבלת החלטה בבקשה להיתר רעלים, בדומה להסדר הקיים בסעיף 20 לחוק אוויר נקי, ובכלל זה לקבוע מועדים לקבלת החלטה בבקשה כאמור. עוד מוצע כי טיוטת היתר הרעלים תועבר למגיש הבקשה לקבלת הערותיו, באופן שיאפשר לו גם לבקש

(3) מגבלות לעניין שימוש בחומרים מסוכנים, לרבות סוגי דלק, כמויותיהם ואחסנתם, והוראות בדבר סימון חומרים כאמור;

(4) הגבלות לעניין מסחר בחומרים מסוכנים והוראות לעניין העברה והובלה של חומרים מסוכנים;

(5) אמצעים ופעולות לתחזוקה ובטיחות נאותים של העסק, לרבות נהלים והכשרות בעניינים אלה;

(6) הוראות בדבר פסולת חומרים מסוכנים הנוצרת או המאוחסנת בעסק, סיווגה, אופן הטיפול בה, ניהולה, הובלתה ואחסונה;

(7) חובות מדידה, בדיקה, ניטור ודיגום, בעסק ובסביבתו, של כל נתון הנדרש להערכת ההשפעה הסביבתית של העסק ופעילותו, ובכלל זה הדרכים והמועדים לביצוען, והאמצעים והשיטות לאיסוף, לעיבוד, לתיעוד ולהערכה של הנתונים;

(8) חובות לעניין עריכת רישום ותיעוד בכל הנוגע לקיום ההוראות לפי חוק זה בקשר להפעלת העסק, לרבות רישום קנייה ומכירה של חומרים מסוכנים ושמירת מסמכים;

(9) חובות דיווח ומסירת מידע לממונה.

(ג) הממונה יקבע בהיתר רעלים הוראות לעניין מניעה או צמצום של זיהום או סיכון לסביבה או לבריאות הציבור, ככל האפשר בלי לחייב ביישום של טכניקה או אמצעי מסוים, ובלבד שיש בקביעתן כדי להביא להשגת אותם יעדים סביבתיים.

(ד) קביעת התנאים בהיתר רעלים תיעשה בשים לב למידת הסיכון הכרוך בפעילות העסק ומורכבותה.

(ה) כללו טענות המבקש לפי סעיף 3(ב) בקשה להסבר לעניין השיקולים בקביעת תנאי מסוים בהיתר רעלים, כאמור באותו סעיף, יצרף הממונה להיתר הסבר לעניין החלטתו לגבי אותו תנאי; הסבר כאמור יתייחס בין השאר ליישום השיקולים לפי חוק זה, ובכלל זה להתאמת התנאי למקובל באסדרה האירופית.

ד ב ר י ה ס ב ר

בהיתר הרעלים יהיה על הממונה להתחשב במידת הסיכון מהעיסוק ומורכבותו. יצוין כי אין בהסדר המפורט המוצע כדי להחליף תנאים שנקבעו בהיתרים על פי ההנחיות הקיימות היום לעניין קביעת תנאים בהיתר, וראו לעניין זה את דברי ההסבר להוראת המעבר המוצעת בסעיף 13 להצעת החוק.

בדומה לתיקון המוצע לסעיף 20 לחוק אוויר נקי, בסעיף 7(4) להצעת החוק, במקרה שמגיש הבקשה ביקש

חלף הוראה זו שמוצע כאמור לבטלה, הסדר מפורט לעניין קביעת תנאים בהיתר רעלים, בדומה להוראת סעיף 22 לחוק אוויר נקי.

בסעיף קטן (א), מוצע להותיר על כנה את הסמכות הרחבה הנתונה היום לממונה מכוח סעיף 3(ה) האמור, אך להוסיף, לצורך הבניית שיקול דעתו, פירוט של סוגי תנאים רלוונטיים המקובלים באסדרה האירופית לעניין חומרים מסוכנים והשפעותיהם הסביבתיות. גם בקביעת התנאים

השגה על תנאי
בהיתר רעלים או
על סירוב לתת
היתר

ד3.

(א) עוסק ברעלים רשאי להגיש למנהל, בתוך 21 ימים מיום קבלת היתר רעלים, השגה בכתב על תנאי מסוים בהיתר, בטענה שמתקיים אחד מאלה, בשים לב, בין השאר, לאמור בסעיף קטן (ד), ובלבד שטענותיו בעניין התנאי האמור הוגשו לממונה לפני מועד מתן ההיתר או שלא ניתנה לו הזדמנות סבירה לטעון לעניין התנאי האמור, לפני המועד האמור:

(1) קיים פער ניכר בין העלות הכרוכה בעמידה בתנאי נושא ההשגה לתועלת הסביבתית הצפויה מיישומו על פי אמות המידה המקובלות לעניין זה באסדרה האירופית;

(2) קיים פער ניכר בין המועד שנקבע בהיתר לשם יישום התנאי לבין התקופה הדרושה לכך לדעת העוסק;

(3) התנאי אינו מתיישב עם אמות מידה מקובלות לקביעת תנאים לגבי פעילות בעלת מאפיינים דומים במדינות אשר מיישמות את האסדרה האירופית;

(4) התנאי שונה באופן ניכר מתנאי באותו עניין שנקבע בהיתר רעלים אחר לגבי פעילות בעלת מאפיינים דומים.

(ב) החליט הממונה לסרב לתת היתר רעלים, רשאי מגיש הבקשה להיתר להגיש למנהל, בתוך 21 ימים מיום שנמסרה לו החלטת הממונה, השגה בכתב על ההחלטה, בטענה שהחלטה ניתנה שלא בהתאם לסעיף 3טו, ובשים לב, בין השאר, לאמור בסעיף קטן (ד).

(ג) (1) נוכח המנהל, כי התקיים תנאי מן התנאים להגשת השגה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), יבחן אם יש לשנות את תנאי היתר הרעלים או לתת היתר כאמור, לפי העניין, בהתאם לשיקולים למתן היתר או לקביעת תנאי לפי חוק זה; מצא המנהל, לאחר בחינה כאמור, כי יש לשנות את תנאי ההיתר או לתת היתר כאמור, יורה לממונה לעשות כן.

(2) המנהל ימסור למגיש ההשגה את החלטתו המנומקת בהשגה, בכתב, בתוך 60 ימים מיום הגשתה, ואולם רשאי הוא, בהודעה בכתב, לדחות את המועד למתן החלטתו ב־30 ימים נוספים, אם ראה צורך בכך בשל מורכבות ההשגה.

ד ב ר י ה ס ב ר

104) להצעת החוק (ראו דברי ההסבר לאותו סעיף). בשונה מההסדר האמור, הסדר ההשגה שמוצע לקבוע בסעיף זה אינו כולל הסדר לעניין פרסום ההשגה לציבור מאחר שלא קיים בחוק החומרים המסוכנים הסדר של פרסום לציבור של טיוטות היתרי הרעלים וההיתרים עצמם.

זאת במסגרת טענותיו לגבי טיטות היתר הרעלים, הממונה יצרף הסבר עקרוני לעניין מהות התנאים שנקבעו בהיתר (ראו סעיף קטן (ה) כנוסחו המוצע).

לסעיף 3ד המוצע

מוצע לקבוע הסדר של השגה, בדומה להסדר שמוצע לעגן בסעיף 22ב לחוק אוויר נקי, כנוסחו בסעיף

(ד) על החלטת המנהל בהשגה, כאמור בסעיף קטן (ג), רשאי העוסק להשיג בכתב לפני המנהל הכללי של המשרד (בסעיף זה – המנהל הכללי), בתוך 21 ימים ממועד מתן ההחלטה, בטענה שמתקיים אחד מאלה, ובלבד שטענה כאמור נכללה בהשגה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב):

(1) קיים חשש סביר שתנאי ההיתר נושא ההשגה כאמור בסעיף קטן (א), או החלטה לדרחות השגה כאמור בסעיף קטן (ב), עלולים לסכן את המשך קיומו של קו ייצור בעסק או את פעילות העסק כולו; לעניין זה, "קו ייצור" – מיתקן או כמה מיתקנים המשמשים בתהליך ייצור שבסופו מיוצר מוצר;

(2) ההיתר ניתן לגבי פעילות של עסק שהוא תשתית לאומית כמפורט להלן, או שהוא מתבקש לגבי פעילות כאמור, ותנאי ההיתר כאמור בסעיף קטן (א) או החלטה לדרחות השגה כאמור בסעיף קטן (ב), עלולים לפגוע באופן משמעותי באיכות השירות לציבור או למשק או באספקתו או להביא לעלייה ביוקר המחייה בתחום התשתית:

(א) רכבת;

(ב) נמל;

(ג) תחנת כוח;

(ד) מיתקן להתפלת מים;

(ה) שדה תעופה;

(ו) מיתקני אחסון והולכה של נפט, גז או דלק;

(ז) בית חולים.

(ח) השגה כאמור בסעיפים קטנים (א), (ב) או (ד) תהיה מנומקת, ויצורפו לה אסמכתאות לתמיכה בהתקיימות התנאים לפי אותם סעיפים קטנים, ולעניין השגה כאמור בסעיף קטן (א) (1) – גם תוצאות בדיקת העלות הכרוכה בעמידה בתנאי נושא ההשגה והתועלת הסביבתית הצפויה מיישומו, כאמור באותו סעיף קטן, שהגיש המבקש לממונה, לפני מתן ההיתר.

(1) (ד) הוגשה למנהל הכללי השגה כאמור בסעיף קטן (ד), יקיים התייעצות בכתב לגבי קיומה והיקפה של השפעה משקית בקשר להשגה, עם המנהל הכללי של המשרד הממשלתי האמון על תחום פעילותו של מגיש ההשגה, ואם הוקמה בחוק רשות האחראית לפי דין לאסדרת תחום הפעילות של מגיש ההשגה – עם ראש הרשות; לא השיב המנהל הכללי של המשרד כאמור או ראש הרשות האמורה, בכתב, על פנייתו של המנהל הכללי בתוך 21 ימים מיום שנמסרה לו הפנייה, יראו את חובת התייעצות, בתום התקופה האמורה, כאילו קוימה; אם האחרייות לאסדרת תחום הפעילות האמור אינה נתונה לפי דין בידי אף משרד ממשלתי או רשות כאמור, יקיים המנהל הכללי את התייעצות לפי פסקה זו עם המנהל הכללי של משרד הכלכלה והתעשייה.

(2) המנהל הכללי ייתן את החלטתו בהשגה לאחר קיום התייעצות כאמור בפסקה (1), ויחולו לעניין ההחלטה הוראות סעיף קטן (ג), בשינויים המחויבים.

(ז) היה בידי מגיש ההשגה, ערב הגשת הבקשה להיתר נושא ההשגה, היתר רעלים, יעמוד ההיתר בתוקפו עד למתן החלטה בהשגה לפי סעיפים קטנים (ג) או (ח), אלא אם כן מתקיים אחד מאלה:

(1) מגיש ההשגה ביקש כי ההיתר נושא ההשגה ייכנס לתוקפו אף לפני מתן החלטה בהשגה;

(2) המנהל או המנהל הכללי, לפי העניין, הורה כי ההיתר נושא ההשגה ייכנס לתוקף, במלואו, בחלקו, או בשינויים שעליהם יורה, לפני מתן החלטה בהשגה; המנהל או המנהל הכללי, לפי העניין, יורה כאמור רק אם נוכח כי הדבר נדרש כדי למנוע את אחד מאלה, והכול בהתחשב בעלות יישום התנאי שלגביו הוגשה ההשגה והמועד שנקבע ליישומו ביחס למועד לקבלת החלטה בהשגה, ובשים לב לקיומן של דרכים חלופיות ליישום התנאי ועלותן:

(א) פגיעה ניכרת בסביבה או בבריאות הציבור;

(ב) זיהום או פגיעה מתמשכים או חוזרים ונשנים בסביבה;

(ג) סיכון משמעותי לציבור או לסביבה.

- תוקף היתר רעלים 3ד. (א) היתר רעלים יינתן לתקופה של עשר שנים.
 (ב) בקשה לחידוש היתר רעלים תוגש לפחות שנה ולא מוקדם מ-18 חודשים לפני תום תקופת תוקפו.
 (ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) הוגשה בקשה לחידוש היתר רעלים בהתאם לסעיף קטן (ב), והממונה לא קבע, לפני תום תקופת תוקפו של ההיתר כי הוא מסרב לחדשו, יעמוד ההיתר בתוקפו עד להחלטת הממונה בבקשה או עד תום שנה מתום תקופת תוקפו של ההיתר, לפי המוקדם, ורשאי הממונה להאריך את התקופה האמורה בשישה חודשים נוספים אם נוכח כי התקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת;
 (2) הממונה, לבקשת מגיש הבקשה להיתר רעלים, רשאי לתת היתר רעלים לתקופה קצרה מחמש שנים, אם נוכח שהפעילות שלגביה מבוקש ההיתר היא פעילות זמנית מטבעה, או שהיא צפויה להימשך פחות מחמש שנים לפי הצהרת מגיש הבקשה; מגיש הבקשה להיתר רעלים יצרף אסמכתאות לתמיכה בהצהרתו לפי פסקה זו.

- שינוי תנאים בהיתר רעלים 13. (א) הממונה רשאי, לפי הוראות סעיף זה, ביוזמתו או לבקשת בעל היתר רעלים, לשנות את תנאיו של היתר רעלים, ובכלל זה להוסיף עליהם או לגרוע מהם.
 (ב) בקשת בעל היתר רעלים לשינוי כאמור בסעיף קטן (א), תהיה מנומקת, ויחולו לעניין הגשתה ההוראות לפי סעיף 3א(א) עד (ד), ו־3ב(ב), בשינויים המחוייבים.

ד ב ר י ה ס ב ר

זאת ועוד, בדומה לתיקון המוצע בהקשר זה בחוק אוויר נקי, מוצע כי במקרה שמגיש הבקשה ביקש זאת, הממונה יוכל לתת היתר רעלים לתקופה קצרה מחמש שנים, לפעילות שהיא זמנית מטבעה או שמתוכננת לתקופה מוגבלת. הסדר דומה קיים כיום בתקנות אמות המידה.

לסעיף 13 המוצע

מוצע לעגן בחוק החומרים המסוכנים את ההסדר לעניין עריכת שינויים בהיתר שבסעיף 26 לחוק אוויר נקי, כתיקונו המוצע בסעיף 4(13) להצעת החוק (ראו דברי ההסבר לאותו סעיף).

לסעיף 3ה המוצע

מוצע לקבוע כי היתר רעלים יינתן לתקופה של 10 שנים. כיום ניתנים היתרי רעלים, מכוח סעיף 3(ד) לחוק החומרים המסוכנים, לתקופות של שנה (דרגה A), שנתיים (דרגה B) או שלוש שנים (דרגה C), בהתאם לתקנות אמות המידה. במטרה לאפשר מתן היתר רעלים לאחר הליך בדיקה מעמיק ולטווח ארוך, מוצע להאריך את תקופת התוקף של היתרי הרעלים בדומה לתקופה המוצעת לגבי היתרי פליטה לפי חוק אוויר נקי.

כמו כן, מוצע כי במקרה שהטיפול בבקשה להיתר רעלים התארך מעבר ללוחות הזמנים שנקבעו בחוק, יעמוד ההיתר בתוקפו לתקופה נוספת (ראו סעיף קטן ג(1)), זאת בדומה להסדר הקיים בסעיף 25(ג) לחוק אוויר נקי.

(ג) הממונה לא ישנה מיוזמתו תנאי בהיתר רעלים אלא אם כן סבר שהשינוי נדרש כדי למנוע פגיעה ניכרת בסביבה או בבריאות הציבור או כדי למנוע זיהום או פגיעה מתמשכים או חוזרים ונשנים בסביבה או סיכון משמעותי לציבור או לסביבה; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכות הממונה לערוך ביוזמתו, שינוי של תנאי בהיתר רעלים שאין לו השפעה משמעותית על בעל ההיתר, כגון דרישת ניטור או דיגום שיישומה אינו כרוך בהקמת תשתית, או דרישה לדיוווח, רישום, שילוט, או סימון.

(ד) לא יחליט הממונה על שינויים בהיתר רעלים אלא לאחר שניתנה לבעל ההיתר הזדמנות לטעון את טענותיו.

(ה) הממונה יודיע לבעל היתר הרעלים על החלטתו בבקשתו לפי סעיף קטן (א), עד תום התקופה שלהלן, לפי העניין:

(1) לעניין בקשה שעניינה שינוי הכרוך בהקלה מתנאי ההיתר או שיש בה כדי להגדיל את ההשפעה הסביבתית של העיסוק או הסיכון לסביבה ממנו – ארבעה חודשים מיום הגשת הבקשה כנדרש לפי סעיף קטן (ב) וסעיף 4א; הממונה רשאי, אם ראה צורך בכך בשל מורכבות הבקשה, להאריך את התקופה האמורה ב־75 ימים נוספים;

(2) לעניין בקשה שעניינה שינוי שאינו שינוי כאמור בפסקה (1) – חודשיים מיום הגשת הבקשה כנדרש לפי סעיף זה וסעיף 4א; הממונה רשאי, אם ראה צורך בכך בשל מורכבות הבקשה, להאריך את התקופה האמורה ב־30 ימים נוספים.

(ו) דרש הממונה ממגיש הבקשה מידע ופרטים נוספים לפי סעיף קטן (ב), לא יובא במניין התקופה האמורה בסעיף קטן (ו)(1) או (2) פרק הזמן שעד להגשת מידע ופרטים כאמור, וכן לא יובא במניין התקופה האמורה פרק הזמן שניתן לבעל היתר הרעלים כדי לטעון את טענותיו כאמור בסעיף קטן (ד).

(ז) על שינוי תנאי בהיתר רעלים לפי סעיף זה יחולו ההוראות לפי סעיף 3ד, בשינויים המחויבים.

(א) בעל היתר רעלים לא יבצע, בעצמו או באמצעות אחר, שינוי בעיסוק ברעל או בעסק שניתן לגביו היתר רעלים, לרבות הרחבתו, שעלול להגדיל במידה ניכרת את ההשפעות הסביבתיות השליליות של העיסוק, כולן או חלקן, או את הסיכון לסביבה או לבריאות הציבור הנובע ממנו (בחוק זה – שינוי הפעלה משמעותי), אלא לאחר קבלת אישור הממונה בכתב; הממונה רשאי לאשר את הבקשה, לסרב לאשרה או לאשרה בתנאים הנוגעים לשינוי המבוקש, כפי שיוורה.

(ב) על בקשת בעל היתר רעלים לשינוי כאמור בסעיף קטן (א) יחולו ההוראות לפי סעיפים 3א ו-3ב(ב), בשינויים המחויבים; על שינוי כאמור יחולו ההוראות לפי סעיפים 3ג ו-3ד, בשינויים המחויבים.

(ג) הממונה יודיע לבעל היתר רעלים על החלטתו בבקשתו לפי סעיף קטן (א), בתוך שישה חודשים מיום הגשת הבקשה; הממונה רשאי, אם ראה צורך בכך בשל מורכבות הבקשה, להאריך את התקופה האמורה בחודשיים נוספים, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 13(ו) ו-13(ז).

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (א), הגיש בעל היתר רעלים לממונה בקשה לשינוי הפעלה משמעותי הכוללת הוספת עיסוק הטעון היתר רעלים לפי סעיף 3(א), לעיסוק ברעלים או לעסק, שניתן לגביו היתר, רשאי הממונה, אם מצא כי העיסוק נושא השינוי המבוקש שונה באופן מהותי מהעיסוק שלגביו ניתן ההיתר, להורות כי הוספה כאמור טעונה היתר.

(ה) השר רשאי לקבוע נסיבות שבהן שינוי כאמור בסעיף קטן (א) ייחשב לשינוי הפעלה משמעותי.

(ו) הממונה רשאי לתת לבעל היתר רעלים הוראות לעניין נסיבות שבהן שינוי כאמור בסעיף קטן (א) ייחשב לשינוי הפעלה משמעותי, וכן לעניין אופן הערכת ההשפעות הסביבתיות של השינוי האמור, ובכלל זה השפעתו על הסיכון לסביבה או לבריאות הציבור.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים 13 ו-13א המוצעים

מאחר שסף הרישוי לפי התוספת השלישית לחוק אוויר נקי (הערך שמעליו נדרש היתר פליטה לשם ביצוע הפעילות) גבוה יותר מסף הרישוי לפי התוספת השלישית החדשה לחוק החומ"ס כנוסחה המוצע (הערך שמעליו נדרש היתר רעלים לשם עיסוק בחומר), הרי במקרה של הוספת חומרים מסוכנים, פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים, לעסק שפעילותו טעונה היתר רעלים, תידרש כברירת מחדל הגשת בקשה לאישור של שינוי הפעלה משמעותי ולא בקשה להיתר רעלים. זאת, בשונה מברירת המחדל הקבועה בהקשר זה בחוק אוויר נקי.

עם זאת, אם הממונה נוכח כי השינוי או התוספת לעיסוק כרוכים בשינוי מהותי, הוא יוכל להורות לעוסק להגיש בקשה להיתר רעלים חדש לגבי הפעילות הנוספת.

מוצע לעגן בחוק החומרים המסוכנים את ההסדר הקבוע בסעיף 27 לחוק אוויר נקי כתיקונו המוצע בסעיף 14(14) להצעת החוק, ואת ההסדר המוצע בסעיף 27א לחוק אוויר נקי, כנוסחו המוצע בסעיף 15(15) להצעת החוק. מדובר בהסדרים שעניינם עריכת שינויים במפעל – שינויי הפעלה משמעותיים ושינויי הפעלה שאינם משמעותיים (ראו דברי ההסבר לסעיפים האמורים).

לעניין זה יובהר כי הוספה של סוגי חומרים מסוכנים שלא היו בשימוש בעסק, או הגדלה של כמויות חומרים ושל נפח הפעילות בעסק שהפעילות בו טעונה היתר רעלים, עשויות להיחשב לשינוי משמעותי בעיסוק, גם אם שינוי זה אינו כרוך בשינוי בעיסוק עצמו. עם זאת,

(ז) המנהל רשאי לתת הוראות כאמור בסעיף קטן (ו) גם לכלל בעלי היתרי הרעלים או לבעלי היתרי רעלים שניתנו לשם עיסוק בסוגי פעילות או סוגי מיתקנים מסוימים; הוראות שניתנו לפי סעיף קטן זה יועמדו לעיון הציבור במשרדי המנהל, במשרדי הממונה ובאתר האינטרנט של המשרד; הודעה על מתן הוראות כאמור, על מועד כניסתן לתוקף ועל כל שינוי בהן תפורסם ברשומות, והשר רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסומן.

(א) בעל היתר רעלים יודיע לממונה על כל שינוי שבכוונתו לבצע בעיסוק ברעל או בעסק נושא היתר הרעלים, ביחס לנתונים שצוינו בבקשה להיתר הרעלים, שאינו שינוי הפעלה משמעותי ואינו כרוך בשינוי תנאי ההיתר, 45 ימים לפחות בטרם ביצוע השינוי, או במועד מאוחר יותר אם אישר זאת הממונה; להודעה כאמור יצרף בעל היתר הרעלים פירוט בדבר השינוי המתוכנן, ובכלל זה תיקון של המידע והמסמכים הנוגעים לעניין אשר הוגשו במסגרת הבקשה להיתר הרעלים; הממונה רשאי לדרוש מבעל היתר הרעלים מידע ופרטים נוספים הדרושים לו לשם בחינה של השינוי המתוכנן והשלכותיו.

(ב) מצא הממונה כי שינוי שהודיע עליו בעל היתר הפליטה לפי הוראות סעיף קטן (א), הוא שינוי הפעלה משמעותי, יודיע לבעל היתר הפליטה, בתוך 45 ימים מיום קבלת ההודעה, כי עליו להגיש בקשה לשינוי הפעלה משמעותי טרם ביצוע השינוי, ויחולו לעניין השינוי והבקשה כאמור הוראות סעיף 23(א) עד (ג).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), מסר הממונה לבעל היתר פליטה הודעה כאמור באותו סעיף קטן לאחר שחלפו 45 ימים ממועד הודעת בעל היתר הפליטה, ועד מועד מסירת ההודעה כאמור טרם ביצע בעל היתר הפליטה את השינוי, לא יבצע בעל ההיתר את השינוי אלא לפי הוראות סעיף 27(א) ו-(ב); ואולם אם נמסרה ההודעה כאמור לבעל היתר הפליטה לאחר שבוצע השינוי, רשאי הממונה לתת לו הוראות והגבלות שיחולו עד מועד ההחלטה בבקשה לשינוי הפעלה משמעותי.

(א) בקביעת הוראות לפי חוק זה, שיש בהן משום שינוי של תנאים הקבועים בהיתרי רעלים שעמדו בתוקף ערב קביעת ההוראות האמורות (בסעיף קטן זה – היתרים קיימים), יבחן השר את מועד כניסתן לתוקף של הוראות כאמור לגבי היתרים קיימים, ורשאי הוא לקבוע כי הן ייכנסו לתוקף לגבי היתרים כאמור טרם מועד חידושם, רק אם נוכח כי מתקיים אחד מאלה:

ח.3. הודעה על שינוי שאינו שינוי הפעלה משמעותי

ט.3. שינוי תנאי בהיתר על פי תקנות או הנחיות

ד ב ר י ה ס ב ר

שבסעיף 27 לחוק אוויר נקי, כנוסחו המוצע בסעיף 15(4) להצעת החוק (ראו דברי ההסבר לאותו סעיף).

לסעיף 33 המוצע

מוצע לעגן בחוק החומרים המסוכנים את ההסדר

(1) עלות יישום השינוי האמור בידי כלל בעלי ההיתרים הקיימים הנוגעים לעניין אינה עולה על 30 מיליון שקלים חדשים בשנה, על פי המסקנות מתהליך הערכת השפעות אסדרה, כהגדרתו בחוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2022, שנערך לגבי ההוראות;

(2) כניסת ההוראות לתוקף, לגבי כלל ההיתרים הקיימים, במועד חידושם ולא קודם לכן, עלולה לגרום לפגיעה ניכרת בהגנה על הסביבה או על בריאות הציבור או לסיכון משמעותי לציבור או לסביבה;

(3) כניסת ההוראות לתוקף, לגבי היתר קיים, במועד חידוש ההיתר, ולא קודם לכן, עלולה להביא לאי-עמידה של מדינת ישראל בדרישה מחייבת לפי הסכם בין-לאומי שישראל צד לו.

(ב) במתן הנחיות לפי חוק זה, אשר יישומן כרוך בשינוי תנאים שנקבעו בהיתר רעלים שהיה בתוקף ערב מתן ההנחיות (בסעיף קטן זה – היתר קיים) או שינוי באופן יישומם, רשאי הממונה להורות כי הנחיות כאמור ייכנסו לתוקף לגבי היתר קיים, לפני מועד חידושו, רק אם ניתן לכך אישור מאת השר; השר ייתן אישור כאמור רק אם נוכח כי מתקיים לגבי ההנחיות האמור בפסקאות (1), (2) או (3) של סעיף קטן (א), בשינויים המחויבים.

(א) הממונה רשאי לבטל היתר רעלים או להתלותו לתקופה שיקבע, לאחר שנתן לבעל ההיתר הזדמנות לטעון את טענותיו, אם נוכח כי התקיים אחד מאלה:

(1) היתר הרעלים ניתן על יסוד מידע כוזב או מטעה;

(2) בעל היתר הרעלים הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה או תנאי מתנאי היתר הרעלים;

(3) העיסוק ברעלים נושא ההיתר גורם לזיהום או לפגיעה בסביבה מתמשכים או חוזרים ונשנים או גורם לסיכון משמעותי לציבור או לסביבה.

(ב) היה הפגם שבשלו נדרשו ביטול היתר הרעלים או התלייתו לפי סעיף קטן (א), ניתן לתיקון, לא יבטל הממונה את היתר הרעלים ולא יתלה אותו אלא לאחר שהודיע לבעל ההיתר על הפגם, ובעל ההיתר לא תיקן את הפגם באופן ובפרק הזמן שקבע הממונה בהודעתו.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 28 לחוק אוויר נקי, בלא שינוי של מהות הסמכות. יצוין כי במקרים שבהם ניתן לתקן את הליקוי, אך קיים סיכון ניכר לסביבה או לציבור בפרק הזמן שיידרש לתיקון, יהיה ניתן להתלות את תוקף ההיתר עד לביצוע התיקון.

לסעיף 33 המוצע

סעיף (1) לחוק החומרים המסוכנים מקנה לממונה סמכות לבטל היתר רעלים. מוצע להחליף את הסעיף האמור בהוראה עדכנית ומפורטת יותר, בדומה להוראות

3יא. (א) היתר רעלים ניתן להעברה, ובלבד שניתן לכך אישור הממונה מראש ובכתב; הממונה רשאי להתנות את מתן האישור בקבלת מידע ומסמכים הדרושים לו לצורך החלטה בבקשה, וכן רשאי הוא לקבוע תנאים באישור, אם הדבר נדרש כדי להבטיח עמידה בתנאי ההיתר.

(ב) הממונה ייתן החלטה בבקשה לפי סעיף זה בתוך 60 ימים מיום הגשתה, ורשאי הוא להאריך את התקופה האמורה ב־30 ימים נוספים אם ראה צורך בכך בשל מורכבות הבקשה; פרק זמן להגשת מידע ופרטים נוספים שדרש הממונה לפי סעיף קטן (א) לא יובא במניין התקופה למתן החלטה כאמור.

3יב.

(א) המבקש לעסוק ברעל בעל תכונת סיכון, בעיסוק הטעון היתר רעלים לפי חוק זה, שנדרש לגביו אישור השר לשם מתן רישיון עסק לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968⁴⁷ (להלן – חוק רישוי עסקים), יגיש לממונה, לפי הוראות סעיף זה, בקשה להיתר רעלים הכולל תנאים והוראות לעניין כלל הדיבטים הסביבתיים הנוגעים לעיסוק ברעלים, לשם הגנה על הסביבה או על בריאות הציבור לפי חוק זה או לשם הבטחת איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים לפי חוק רישוי עסקים (בחוק זה – היתר רעלים אחוד); תנאים והוראות כאמור יכול שייקבעו לגבי כל פעילות שמתיימת באתר שבו מבוצע העיסוק כאמור, לרבות פעילות כאמור שאינה עיסוק ברעל.

(ב) ההוראות לפי חוק זה שעניינן היתר רעלים, ובכלל זה בקשה להיתר רעלים, מתן היתר רעלים ותנאיו ובעל היתר רעלים, יחולו לעניין היתר רעלים שהוא היתר רעלים אחוד, ובכלל זה בקשה להיתר כאמור, מתן היתר כאמור ותנאיו ובעל היתר כאמור, בשינויים המחויבים ובשינויים שלהלן:

(1) בלי לגרוע מהאמור בסעיף 3א, בשינויים שבסעיף זה, בקשה להיתר רעלים אחוד תכלול מידע ופרטים לפי אותו סעיף לצורך הבטחת איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים כאמור בסעיף ו(א)(1) לחוק רישוי עסקים;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 3יב המוצע

בדומה לסעיף 29א לחוק אוויר נקי כנוסחו המוצע בסעיף 164(ה) להצעת החוק, מוצע לעגן בחוק הסדר לעניין היתר רעלים אחוד. בהיתר רעלים אחוד יינתנו, נוסף על התנאים הנקבעים בו מכוח חוק החומרים המסוכנים, גם התנאים הסביבתיים שניתן לקבוע מכוח חוק רישוי עסקים לאותו עסק, והוא יחליף את הצורך בקבלת אישור נותן האישור במשרד לרישיון העסק ואת התנאים הדיבטים הסביבתיים מכוח סעיף ו(א)(1) לחוק רישוי עסקים. הדברים אמורים במכלול הפעילויות והעיסוקים באתר המפעל.

לסעיף 3יא המוצע

הסעיף המוצע מאפשר העברת היתר רעלים בכפוף לאישור הממונה, בלא צורך בהוצאת היתר רעלים חדש. בדומה לסעיף 22(ה) לחוק אוויר נקי, עם המעבר למשטר של רישוי המבוסס על בדיקה מעמיקה ולתקופה ממושכת, אין הצדקה לדרישה של הליך רישוי מלא נוסף במהלך תקופת ההיתר, במקרה שהמפעל נמכר לגורם אחר. יחד עם זאת, בטרם העברת העיסוק לגורם אחר נדרשת בדיקה של הממונה לגבי השלכות אפשריות של ההעברה על יישום תנאי היתר הרעלים וקביעת תנאים מתאימים במקרה הצורך.

⁴⁷ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

(2) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 3ג(א), בשינויים
האמורים בסעיף זה –

(א) התנאים שהממונה רשאי לקבוע כתנאים
למתן היתר רעלים שהוא היתר רעלים אחד
או כתנאים בהיתר כאמור, יכללו גם תנאים לפי
אותו סעיף שנועדו להבטיח איכות נאותה של
הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים לפי חוק רישוי
עסקים;

(ב) התנאים שהממונה רשאי לקבוע לעניין
חומר מסוכן, לפי סעיף 3ג(ב), למעט תנאים
כאמור לעניין מסחר או הכשרות, יכול שייקבעו
לעניין חומר מזהם כהגדרתו בחוק הגנת הסביבה
(פליטות והעברות לסביבה – חובות דיווח
ומרשם), התשע"ב-2012.

(א) ניתן לעוסק ברעלים היתר רעלים שהוא היתר רעלים
אחד, כאמור בסעיף 3ב, יראו את ההיתר האמור ותנאיו
כאישור למתן רישיון לפי חוק רישוי עסקים (בסעיף זה –
רישיון עסק) ותנאים שנקבעו בו בידי נתן האישור, לשם
הבטחת המטרה האמורה בסעיף 1(א) לחוק רישוי עסקים,
לא יידרש לגבי אותו עסק אישור אחר לפי החוק האמור ולא
ייקבעו ברישיון או בהיתר זמני לפי אותו חוק, לגבי אותו עסק,
תנאים אחרים להבטחת המטרה האמורה.

תוצאות קבלת
היתר רעלים אחד
3.ג.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא יחולו לעניין היתר
רעלים אחד, שרואים אותו לפי אותו סעיף קטן כאישור כאמור
בו, ולעניין תנאיו, ההוראות לפי חוק רישוי עסקים, ואולם –

(1) הסמכויות לפי סעיפים 19 ו-19ב לחוק רישוי
עסקים יהיו נתונות לגורם אכיפה מוסמך כאמור בסעיף
19א לאותו חוק, גם לעניין היתר רעלים אחד;

ד ב ר י ה ס ב ר

כלל החומרים המזהמים, אף אם אינם מסוכנים או מפגעים
ומטרדים סביבתיים אחרים, באופן שיאפשר מתן מענה כולל
שיוכל להחליף את התנאים הסביבתיים ברישיון העסק.

לסעיף 3ג המוצע

בדומה לסעיף 29ג לחוק אוויר נקי כנוסחו המוצע
בסעיף 4(16) להצעת החוק, מוצע להבהיר את משטר
הרישוי שיחול על היתר רעלים אחד. על פי המוצע, בהיתר
הרעלים האחד יינתנו גם התנאים הסביבתיים שניתן
כיום לקבוע מכוח חוק רישוי עסקים לאותו עסק, והוא
יחליף את הצורך בקבלת אישור נתון האישור במשרד ואת
התנאים בהיבטים הסביבתיים מכוח סעיף 1(א) לחוק
רישוי עסקים. כאמור הדברים אמורים במכלול הפעילויות
והעיסוקים באתר המפעל, כדי למנוע את המשך הכפילויות
בין הסדרי הרישוי השונים. עם זאת, הסמכויות לפיקוח

הסדר זה נועד למנוע את המשך הכפילויות בין הסדרי
הרישוי השונים החלים על עסקים. יצוין כי הוראה זו
מתייחסת גם לפעילויות העסק שלגביהן נקבעים התנאים
הסביבתיים על ידי נתן האישור במשרד לפי מפרט אחיד
(מכוח סעיף 17ג לחוק רישוי עסקים).

סעיף 3ב המוצע נועד להבהיר את הדרישות בהגשת
בקשה להיתר רעלים אחד. יובהר בהקשר זה כי עם החלת
הוראות חוק החומרים המסוכנים והתקנות מכוחו גם לעניין
היתר רעלים אחד, הרי שהסמכות להתקין תקנות המוקנית
לשר בחוק האמור תהיה נתונה לו גם לעניין היתר כאמור,
ככל שהדבר יידרש לצורך ביצוע ההסדר המוצע בפרק זה.

עוד מוצע להבהיר כי הסמכות הנתונה לממונה
לקבוע תנאים בהיתר לפי סעיף 3ג המוצע תהיה נתונה
לו גם לגבי מכלול ההיבטים הסביבתיים של העסק, לרבות

(2) הסמכויות לפי סעיף 28א לחוק רישוי עסקים יהיו נתונות לעובד רשות מקומית שהוסמך למפקח לפי סעיף 28(א) לחוק, גם לעניין היתר כאמור, ובלבד שבהפעלת סמכויותיו כאמור יפעל עובד הרשות המקומית לפי הנחיותיו של הממונה ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 28 לחוק האמור.

(ג) ניתן היתר רעלים אחדד לגבי עיסוק, והשתנה העיסוק באופן שהוא אינו טעון עוד היתר רעלים, ימשיך ההיתר לעמוד בתוקף עד תום תקופת תוקפו, ולעניין עיסוק שנדרש לגביו אישור השר לשם מתן רישיון עסק – עד למועד שבו ניתנו תנאים ברישיון העסק לעניין שמירה על איכות הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים, והכול אלא אם כן בוטל קודם לכן בידי הממונה.

(ד) פקע תוקפו של היתר רעלים אחדד, ולא ניתן לגבי העיסוק נושא ההיתר אישור למתן רישיון לפי חוק רישוי עסקים, יחולו לעניין העיסוק האמור התנאים שבהיתר הרעלים האחדד, כל עוד לא פונו מהעסק, לפי כל דין, כל המיתקנים והחומרים המצויים בו.

3.יד. (א) לא יינתן רישיון או היתר זמני לעסק שנדרש לגביו אישור השר לשם מתן רישיון עסק לפי חוק רישוי עסקים, ושהפעילות בו טעונה היתר רעלים אחדד, אלא לאחר קבלת היתר רעלים אחדד.

3.טו. (א) הפעלת סמכויות לפי חוק זה לעניין התקנת תקנות, מתן הנחיות, בחינת בקשות או השגות, החלטה בבקשות או השגות, מתן היתרים או אישורים או קביעת תנאים בהיתר, לפי סעיפים 3 עד 14 לחוק זה, בקשר לעיסוק ברעלים הטעון היתר, תיעשה על בסיס גישה סביבתית משולבת ובהתאם למקובל באסדרה הנוהגת במדינות האיחוד האירופי, ובכלל זה בדירקטיבות, תקנות, מודלים, שיטות, תקנים ונהלים מקצועיים לעניין עיסוק ברעלים (בחוק זה – האסדרה האירופית), וכן בשים לב לכל אלה:

התניית רישיון עסק או היתר זמני לעסק לפי חוק רישוי עסקים

עקרונות ושיקולים לאסדרת עיסוק הטעון היתר רעלים

ד ב ר י ה ס ב ר

עם מתן ההיתר האחדד, היתר זה יחליף את הצורך באישור של נותן האישור לרישיון העסק ואת התנאים שהוא מוסמך לקבוע, ולא יינתנו תנאים אחרים בהיבטים סביבתיים ברישיון העסק. כמו כן, רשות הרישוי לא תידרש לפנות לצורך קבלת האישור לנותן האישור במשרד.

לסעיף 3טו המוצע

בדומה לסעיף 16א לחוק אוויר נקי, כנוסחו המוצע בסעיף 3(4) להצעת החוק, וכמפורט לעיל בדברי ההסבר לאותו סעיף, מוצע להנחות את השר ואת בעלי התפקידים לפי חוק אוויר נקי לפעול על בסיס גישה סביבתית משולבת ובהתאם לאסדרה הנוהגת במדינות האיחוד האירופי. יצוין

ולתיאום האכיפה לפי חוק רישוי עסקים יעמדו בעינם, וכן מוצע לקבוע הוראות דומות לאלה שנקבעו בסעיף 29ג האמור לעניין פקיעת היתר (בסעיף קטן ד) והפחתת פעילות (בסעיף קטן ג) (ראו דברי ההסבר לאותו סעיף).

לסעיף 3יד המוצע

בדומה לסעיף 29ב לחוק אוויר נקי, כנוסחו המוצע בסעיף 4(16) להצעת החוק, המחליף את סעיף 24(ב) לחוק אוויר נקי כנוסחו היום, מוצע להבהיר כי לא יינתן רישיון עסק לעסק הטעון היתר רעלים אחדד, אלא לאחר שניתן היתר כאמור. זאת במטרה להבטיח כי בהעדר היתר רעלים אחדד, לא תאושר פעילות שעלולה לסכן את הציבור והסביבה.

(1) בחינת השפעות הדדיות בין מרכיבי הסביבה השונים ובחינת השפעות על הסביבה ועל בריאות הציבור כמכלול;

(2) ניהול סיכונים;

(3) העדפת הפחתה במקור;

(4) הפחתת נטל אסדרה עודף, ובכלל זה צמצום עלויות עודפות הכרוכות בציות לאסדרה, וכן יצירת ודאות ויציבות אסדרתית;

(5) בעניין שבו האסדרה האירופית אינה מתאימה לתנאי הארץ – כללים או אמות מידה מקצועיים המיושמים במדינות מפותחות.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מכל שיקול אחר שיש לשקול לפי חוק זה בהפעלת הסמכויות כאמור באותו סעיף קטן:"

(5) אחרי סעיף 4 יבוא:

4. "אופן הגשת בקשות, הגשות והודעות בקשה, השגה או הודעה שעל עוסק להגיש לממונה, למנהל או למנהל הכללי, לפי חוק זה, תוגש באופן דיגיטלי, במתכונת שפרסם המנהל באתר האינטרנט של המשרד, ואשר תעמוד לעיון הציבור במשרד; הודעה על פרסום מתכונת כאמור ועל כל שינוי שלה, תפורסם ברשומות:"

(6) במקום סעיפים 5 ו-6 יבוא:

5. "עמידה בדרישות לעניין ניטור דיגום, דיווח, רישום ותיעוד

6. אריזה, סימון, החזקה ואחסון רעלים
רעל שהוא בעל תכונת סיכון ייארז, יסומן, יוחזק ויאוחסן בהתאם להוראות שקבע השר לפי סעיפים 10(3), 12 או 13; בידי המחזיק ברעל כאמור יימצא גיליון המכיל מידע שקבע השר לגבי הרעל, תכונותיו והשפעותיו, הסיכונים הנובעים ממנו ודרכי מניעתם (להלן – גיליון בטיחות); גיליון כאמור יהיה ערוך בהתאם להוראות שקבע השר:"

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (6)

סעיף 5 לחוק החומרים המסוכנים, שכותרתו "פנקסי רעלים", קובע כלהלן:

"(א) בעל היתר רעלים ינהל פנקסי רעלים לפי הטופס שבתוספת השלישית ובהם יירשמו כל קניה ומכירה של רעלים.

(ב) בפנקס הקניות יפורטו תאריכה של כל קניה, החומרים שנקנו, כמותם וכן שמו של האדם שממנו נתקבלו.

(ג) בפנקס המכירות יפורטו תאריכה של כל מכירה, תיאורו של הרעל שנמסר וכמותו, השימוש לו הוא מיועד ושמו ומענו של הקונה.

כי עיגון השיקולים המפורטים בסעיף זה בהוראות החוק אינו משנה כשלעצמו מתוקפם של תנאים, תקנות או הנחיות אחרות שניתנו או שנקבעו מכוח החוק לפני יום תחילתו של החוק המוצע, אלא מנחה לגבי עריכת שינויים ועדכונים עתידיים.

לפסקה (5)

בדומה לתיוקונים המוצעים בהקשר זה בחוק אוויר נקי, בסעיף 4(5) ו-13) להצעת החוק, מוצע לקבוע במפורש כי הגשת בקשות, הגשת הגשות או הודעות לממונה לפי חוק החומרים המסוכנים תיעשה באופן דיגיטלי ובמתכונת שיפרסם המנהל באתר האינטרנט של המשרד.

(7) בסעיף 11, במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) לתקן את התוספת השלישית, התוספת הרביעית והתוספת החמישית, ובהסכמת שר המשפטים – לתקן את התוספת השישית";

(8) בסעיף 12 –

(א) בפסקה (1), בסופה יבוא "ובכלל זה הוראות לעניין ניטור, דיגום, דיווח, רישום ותיעוד, וכן הטיפול בפסולת חומרים מסוכנים וסיווג חומרים מסוכנים לפי השיקולים האמורים בסעיף 10(1)";

(ב) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) תנאי כשירות שאחראי רעלים נדרש לעמוד בהם, ובכלל זה הידע המקצועי המספק כאמור בסעיף 3(ג), ההשכלה, ההכשרה והניסיון, הנדרשים ממבקש היתר רעלים או מאחראי רעלים";

ד ב ר י ה ס ב ר

היתה כדי לעדכן הוראה זו, מוצע לקבוע כי אחסון של רעלים בעלי תכונות סיכון ייעשה בהתאם להוראות שנקבעו בתקנות. התקנות שנקבעו זה מכבר לעניין זה הן תקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תיווג וסימון של אריזות), התשנ"ח-1998 (ק"ת התשנ"ח, עמ' 560), אשר מפנות, בין השאר, לתקן רשמי 2302 באותו עניין, שאימץ את הוראות התקנות האירופיות: Regulation (EC) No. 1272/2008 Classification, Labelling and Packaging of substances and mixtures.

לפסקה (7)

סעיף 11 לחוק החומרים המסוכנים מסמיך את השר לשנות בצו את התוספות לחוק. מוצע להסמיך את השר לתקן את כל התוספות לחוק – התוספת השלישית (שמחליפה את התוספת השלישית בנוסחה הקיים), ובה קבועה רשימת הפעילויות והעיסוקים הטעונים היתר רעלים ברמות א' ו-ב, התוספת הרביעית שבה קבועה רשימת תכונות הסיכון של רעלים שבהתקיימן נדרש היתר רעלים לצורך העיסוק ברעל, התוספת החמישית אשר קובעת את פרטי הבקשה להיתר רעלים, והתוספת השישית שבה מפורטות עבירות שנקבעו בתקנות מכוח חוק החומרים המסוכנים ושלשם תיקונה תידרש הסכמת שר המשפטים.

לפסקה (8)

סעיף 12 לחוק החומרים המסוכנים מסמיך את השר לקבוע הוראות בשורה ארוכה של נושאים, ואף ב"כל דבר אחר לפי חוק זה הטעון הסדר". מוצע לתקן את הסעיף האמור ולפרט בו במפורש גם סמכות לקבוע תקנות לעניין ניטור, דיגום, דיווח, רישום ותיעוד, טיפול בפסולת חומרים מסוכנים, סיווג חומרים מסוכנים, והידע המקצועי הנדרש מאחראי רעלים. הכול לשם הבהירות ובלי לשנות את המצב החוקי הקיים.

(ד) כל רישום בפנקס המכירות ייעשה בזמן מסירת הרעל והקונה יחתום בצדו של הרישום; היתה המכירה לפי הזמנה בכתב תישמר ההזמנה במקום החתימה.

(ה) אין למחוק או לשנות ברישום בפנקס ואין להוסיף עליו; העסקאות יירשמו בזו אחר זו ויצויינו במספרים סידוריים.

(ו) נפלה טעות סופה, אפשר להביא תיקון בשולי הפנקס אך אין לתקן את הרישום המקורי.

(ז) העברת רעלים מבית עסקו הסיטוני של בעלם אל בית עסקו הקמעוני, תירשם בפנקסים של שני בתי העסק כאילו נעשה מכר.

(ח) הפנקסים יישמרו ויהיו פתוחים לביקורתו של הממונה או של עובד ציבור שהוא הרשה לכך בכתב, שלוש שנים מיום הרישום האחרון בהם.

הוראה זו, המנוסחת בלשון מיושנת, אינה נדרשת מאחר שממילא החובות לעניין תיעוד מכירות של רעלים בעסק נקבעות בהיתר הרעלים, כך שניתן לעדכן אותן בהתאם להתפתחויות טכניות ומקצועיות הרלוונטיות לעסק. על כן, מוצע לבטל את סעיף 5 האמור ולמחוק את התוספת השלישית לחוק החומרים המסוכנים בנוסחה הקיים. עם זאת, במסגרת הוראות המעבר ימשיכו הוראות אלה לעמוד בתוקפן לגבי עסקים שיהיו פטורים מהיתר רעלים לפי התוספת השלישית החדשה בנוסחה המוצע בסעיף 5(17) להצעת החוק, עד להתקנת תקנות מתאימות (ראו דברי ההסבר לסעיף 14 להצעת החוק).

סעיף 6 לחוק החומרים המסוכנים שכותרתו "החסנת רעלים", קובע חובות לעניין אחסון רעלים בשפה ארכאית, כגון דרישה שיאוחסנו "תחת מנעול וברירה". חובות אלה חלות על כל אדם, ולא רק על עוסקים ברעלים שבידיהם

(9) בסעיף 14(1), בסופו יבוא "בעד בקשה להיתר רעלים, בקשה לחידושו ובקשה לעריכת שינוי הפעלה משמעותי, בעד הגשת השגה ובעד היתרים אחרים או אישורים לפי חוק זה";

(10) בסעיף 14(א), ההגדרה "פסולת חומרים מסוכנים" – תימחק;

(11) בסעיף 14 –

(א) האמור בו יסומן בסעיף קטן (א), ובו –

(1) בפסקה (1), במקום הרישה עד המילים "סעיף 5" יבוא "בשל ביצוע שינוי שאינו שינוי הפעלה משמעותי בלי הודעה מראש לממונה, בניגוד להוראות סעיף 3(ב)";

(2) בפסקה (2), ברישה, במקום "בניגוד להוראות היתר כאמור בסעיף 3" יבוא "בלא היתר רעלים או בניגוד לתנאיו, בניגוד להוראות סעיף 3, ביצוע שינוי הפעלה משמעותי בלא אישור הממונה או בניגוד לתנאיו, בניגוד להוראות לפי סעיף 3ז" ובמקום "אחסון רעלים ושמירתם" יבוא "החזקת רעלים ואחסונם";

(3) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) בשל הפרת הוראה מהוראות התקנות שנקבעו לפי סעיפים 10(3) או 12, שהשר קבע, בהסכמת שר המשפטים, כי ניתן להטיל עיצום כספי בשל הפרתה – סכום שקבע השר בהסכמת שר המשפטים, ובלבד שלא יעלה על הסכומים המפורטים בפסקה (2), לפי העניין";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) לא יוטל עיצום כספי כאמור בסעיף קטן (א)(2) בשל ביצוע שינוי הפעלה משמעותי בלא אישור הממונה, אלא אם כן נקבעו תקנות לפי סעיף 3ז(ה), ניתנה למפר הוראה כאמור בסעיף 3ז(ו), או שחלה על המפר הוראה שנתן המנהל לפי סעיף 3ז(ז), ולפי אותן תקנות או הוראות השינוי שביצע המפר מהווה שינוי הפעלה משמעותי";

ד ב ר י ה ס ב ר

עיצומים כספיים. עוד מוצע כי ניתן יהיה להטיל עיצום כספי בשל עיסוק בלא היתר רעלים, בדומה להסדרים דומים אחרים הקובעים זאת, כגון חוק אוויר נקי. כיום, ניתן להגיש בשל הפרה זו כתב אישום פלילי בלבד.

כמו כן, עקב התיקונים שנעשו בחוק החומרים המסוכנים, ובשל הכוונה להחליף את החובה לקבלת היתר רעלים בעבור חלק ניכר מהעיסוקים, בחובה לפעול בהתאם להוראות שייקבעו בתקנות מכוח החוק האמור, מוצע כי לחוק החומרים המסוכנים תיוסוף תוספת שישית ובה יפורטו עבירות שנקבעו בתקנות מכוחו. על פי המוצע, התוספת תכלול שלושה חלקים בהתאם לרמות הענישה השונות, כך שהעונש המרבי לעבירה שתיוסוף לחלק א' של התוספת יהיה מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד – כפל הקנס האמור. זאת בהתאם לרמת הענישה הקבועה בסעיף 15(א) לחוק החומרים המסוכנים. העונש

לפסקה (9)

סעיף 14 לחוק החומרים המסוכנים מסמיך את השר לקבוע בתקנות אגרות בעניינים מסוימים. מוצע לתקן את נוסח הסעיף כך שיקנה סמכות כאמור לשר במכלול העניינים הרלוונטיים המוסדרים בחוק האמור או מכוחו. כך למשל, יוכל השר לקבוע בתקנות חובת תשלום אגרה בעד מתן היתרים מכוח תקנות, כגון היתר יצוא מכוח תקנות החומרים המסוכנים (יבוא ויצוא פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"ד-1994 (ק"ת התשנ"ד, עמ' 1152).

לפסקאות (11) עד (13)

סעיפים 14 ו-15 לחוק החומרים המסוכנים קובעים את רשימת ההפרות והעבירות לפי החוק אשר ניתן להטיל בשלהן עיצום כספי או להגיש כתב אישום. מוצע לתקן את הסעיפים האמורים בהתאמה לתיקונים המוצעים לעיל בחוק החומרים המסוכנים ולנוסחים המעודכנים בחקיקת

(12) אחרי סעיף 14 יבוא:

”עיצום כספי בשל הפירה לפי חוק זה ולפי חוק אחר
המנויות בסעיף 14, או לפי חוק אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד;”

(13) בסעיף 15 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום פסקה (1) יבוא:

” (1) מבצע שינוי בעיסוק ברעל או בעסק שניתן לגביו היתר רעלים, שאינו שינוי הפעלה משמעותי, בלא שהודיע על כך לממונה בהתאם להוראות סעיף 33;”

(א1) עוסק ברעל שלא בהתאם לדרישה שקבע השר בתקנה מהתקנות לפי סעיף 12 לעניין ניטור, דיגום, דיווח, רישום ותיעוד, המנויה בחלק א' לתוספת השישית, בניגוד להוראות סעיף 5;

(ב1) עושה אחד מאלה, בניגוד להוראות סעיף 6:

(א) אינו מקיים דרישה שקבע השר לעניין אריזה או סימון או אינו מחזיק בגיליון בטיחות בהתאם לדרישה שקבע השר בתקנה מהתקנות לפי סעיפים 10(3), 12 או 13, המנויה בחלק א' לתוספת השישית;

(ב) מאחסן רעלים שלא בהתאם לדרישה שקבע השר בתקנה מהתקנות לפי סעיפים 10(3), 12 או 13, המנויה בחלק א' לתוספת השישית;

(ג1) עוסק ברעל, מטפל ברעל או בפסולת חומרים מסוכנים, משתמש ברעל, מייצר רעל, מייבא רעל, מייצא רעל, סוחר ברעל, מנפק רעל או מעבירו, בניגוד לתקנה מהתקנות לפי סעיפים 10(3) או 12, המנויה בחלק א' לתוספת השישית;”

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

” (1א) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה או פעמיים הקנס האמור בסעיף 61(א) לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו – ארבע פעמים הקנס האמור בסעיף 61(א) לחוק העונשין;”

(1) מאחסן רעלים שלא בהתאם לדרישה שקבע השר בתקנה מהתקנות לפי סעיפים 10(3), 12 או 13, המנויה בחלק ב' לתוספת השישית, בניגוד להוראות סעיף 6;

(2) עוסק ברעל, מטפל בו או בפסולת חומרים מסוכנים, משתמש ברעל, מייצר רעל, מייבא רעל, מייצא רעל, סוחר בו, מנפק אותו או מעבירו, בניגוד לתקנה מהתקנות לפי סעיפים 10(3) או 12, המנויה בחלק ב' לתוספת השישית.

(2א) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנתיים או שלוש פעמים הקנס האמור בסעיף 61(א) לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו – שש פעמים הקנס האמור בסעיף 61(א) לחוק העונשין;”

(1) מבצע שינוי בעיסוק או בעסק שניתן לגביו היתר רעלים, שמהווה שינוי הפעלה משמעותי בהתאם להוראות לפי סעיף 13(ה) או (ו), בלא קבלת אישור הממונה מראש ובכתב, או מבצע שינוי הפעלה משמעותי שניתן לגביו אישור כאמור, בניגוד לתנאי האישור הכול בניגוד להוראות סעיף 13;

(2) מאחסן רעלים שלא בהתאם לדרישה שקבע השר בתקנה מהתקנות לפי סעיפים 10(3), 12 או 13, המנויה בחלק ג' לתוספת השישית, בניגוד להוראות סעיף 6;

(3) עוסק ברעל, מטפל בו או בפסולת חומרים מסוכנים, משתמש ברעל, מייצר רעל, מייבא רעל, מייצא רעל, סוחר בו, מנפק אותו או מעבירו, בניגוד לתקנה מהתקנות לפי סעיפים 10(3) או 12, המנויה בחלק ג' לתוספת השישית.”;

(ג) בסעיף קטן (ב), בפסקה (3), במקום הסיפה החל במילים "בפנקס הרעלים" יבוא "במסגרת דיווח, רישום או תיעוד לפי התקנות האמורות בסעיף 5 או תנאי בהיתר הרעלים";

(ד) בסעיף קטן (ג), במקום "בסעיפים קטנים (א) או (ב)" יבוא "בסעיפים קטנים (א) עד (ב)";

(ה) בסעיף קטן (ה), במקום "בסעיף קטן (א) או בסעיף קטן (ב)" יבוא "בסעיף קטן (א), (א1), (א2) או (ב)";

(14) בסעיף 16א, במקום "רעלים מצויים" יבוא "רעלים או פסולת רעלים מצויים" אחרי "בניגוד לתנאיו" יבוא "או באופן שעלול לסכן את הסביבה או את הציבור";

(15) אחרי סעיף 16ד יבוא:

"סייג לתחולה על 16ד1. הוראות חוק זה לא יחולו על חשיפה של עובד לחומרים מסוכנים במקום עבודתו, מקום שנקבעו לעניין זה הוראות מוסכמות הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970⁴⁸.";

(16) במקום התוספת השלישית יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (15)

מוצע להוסיף לחוק החומרים המסוכנים סייג לתחולה על עובדים, בדומה להוראות סעיף 79 לחוק אוויר נקי. חשיפה של עובדים לחומרים מסוכנים במקום עבודתם כפופה להוראות פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970. ההוראה המוצעת מבהירה כי האסדרה של חוק החומרים המסוכנים אינה מיועדת להיבטים התעסוקתיים אלא להיבטים של הגנה על הסביבה ועל הציבור הרחב.

לפסקה (16)

התוספת השלישית לחוק החומ"ס, בנוסחה הקיים שנקבע בשנת 1994, קובעת את מתכונת פנקס הרעלים לפי סעיף 5 לחוק האמור, כדלקמן:

המרבית לעבירה שתיווסף לחלק ב' לתוספת יהיה מאסר שנה או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, וכפל הקנס האמור לתאגיד, והעונש המרבי לעניין עבירה המנויה בחלק ג' לתוספת יהיה מאסר שנתיים או 3 פעמים הקנס האמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין וכפל הקנס האמור לתאגיד.

לעניין ההפרות והעבירות הכרוכות בשינויים בעיסוק, ראו בדברי ההסבר לעניין פסקאות (24) ו־28) בתיקון לחוק אוויר נקי.

לפסקה (14)

סעיף 16א לחוק החומרים המסוכנים מסמיך את הממונה לתת צו פיגוי רעלים. מוצע לתקן את הסעיף באופן שיבהיר כי הממונה מוסמך לתת צו כאמור גם לעניין פסולת חומרים מסוכנים ובנסיבות שעלולות לסכן את הסביבה או את בריאות הציבור.

⁴⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 16, עמ' 337.

”תוספת שלישית

(סעיף 1 – ההגדרות ”הממונה“, ”היתר ברמה א“ ו”היתר ברמה ב“ וסעיפים (א)3 ו־3א(א))

בתוספת זו –

(1) ”מספר או”ם“ (U.N. Number) – כהגדרתו בתקנות שירותי הובלה, התשס”א-2001⁴⁹;

(2) לעניין חלק א’ – בכל מקום שבו נקבעו הספק, כושר ייצור, כמויות או יחידות מדידה אחרות, הם יחושבו בהתאם להספק, כושר הייצור, הכמויות או יחידות המדידה המרביים אשר ניתן להגיע אליהם במסגרת העיסוק ברעל, אף אם מבוצע העיסוק בהספק, בכושר ייצור, כמויות או יחידות מדידה אחרות נמוכים יותר; ואולם ראשי הממונה, לבקשת העוסק, לאשר כי העיסוק ברעל אינו טעון היתר רעלים אם הוכח, להנחת דעתו, כי בשל מגבלה פיזית או הגבלה לפי דין, לא יתאפשר בפועל ביצוע פעילות בהספק, בכושר הייצור, בכמויות או במספר יחידות המדידה המרביים כאמור;

(3) כלל העיסוק בעסק הן פעילות בהספק, כושר ייצור, כמויות או יחידות מדידה אחרות (להלן – היקף) כמפורט בטור ב’, והן פעילות אחרת בהיקף כמפורט בטור ג’, יהיה העיסוק טעון היתר בהתאם להיקף הפעילות כמפורט בטור ב’;

(4) כלל העיסוק בעסק החזקת חומר מסוכן שיש לו כמה תכונות סיכון – יהיה העיסוק טעון היתר בהתאם לתכונת הסיכון החמורה יותר.

ד ב ר י ה ס ב ר

בתוספת השלישית כנוסחה המוצע (בפרק זה – תוספת שלישית חדשה), מוצע לעגן את הסיווג של הפעילויות והעיסוקים הטעונים היתר רעלים ברמה א’ או היתר רעלים ברמה ב’. כאמור, סיווג זה מעוגן כיום בתקנות אמנת המידה.

כפי שצוין לעיל, לעניין ההגדרה ”תכונות סיכון“ בסעיף 1 לחוק החומרים המסוכנים וחובת הרישוי בסעיף 3 לאותו חוק, כיום חוק החומרים המסוכנים אינו מונה תכונות סיכון לחומרים מסוכנים כתנאי לקיומה של חובת רישוי, זאת בניגוד למקובל באסדרה של התחום בעולם, ומוצע כעת לקבוע דרישה כאמור (ראו סעיף 3(א) לחוק החומרים המסוכנים כתיקונו המוצע בסעיף 3(5) להצעת החוק). לפיכך מוצע להוסיף לחוק תוספת רביעית שבה יפורטו תכונות הסיכון המקובלות. כדי להעריך את קיומן של תכונות סיכון בחומרים, מתבצע חישוב של ערכי סף לפי מתודולוגיות מקצועיות טכניות המקובלות בעולם. על כן מוצע כי גם המונחים והחישובים ביחס לתכונות הסיכון ייעשו על פי אותן רגולציות עולמיות מקובלות.

יצוין כי הסחר הגלובלי בחומרים מסוכנים, שהעוסקים במדינת ישראל הם חלק ממנו, מחייב בפועל הרמוניזציה של ההסדרים הטכניים האלה, כדי לעמוד בדרישות לשינוע בין־גבולי, ייבוא וייצוא.

”בנקס רעלים (מכירות)”

טופס 1

דף מס’

לעגן טופס זה, ”מכירה” – לרבות יבוא, מסחר, נסיון או העברה.

מס’ סידורי	המכירה	כמות הרעל	שם הרעל	קטגוריית	שם הקבוצה	רעלים	מספר היחידות	מספר היחידות	השומש	הרעל	החומר	הקטנה

* מחק את המיותר

”בנקס רעלים (קניות)”

טופס 2

דף מס’

לעגן טופס זה, ”קניה” – לרבות יבוא ומסחר.

מס’ סידורי	תאריך הקניה	שם הרעל	כמות הרעל	קטגוריית	שם הרעל	שם המסך	שם המסך

* מחק את המיותר

כפי שצוין לעיל בדברי ההסבר לפסקה (6), מוצע לבטל תוספת זו, שחלה כיום לגבי בעלי היתרי הרעלים. ואולם מוצע כי התוספת בנוסחה הקיים תמשיך לעמוד בתוקפה לגבי בעלי היתרים לעיסוקים קטנים שלא יהיו טעונים היתר לפי ההסדר המוצע בפרק זה, עד החלפתה בתקנות עדכניות (ראו סעיף 14 להצעת החוק).

⁴⁹ ק”ת התשס”א, עמ’ 446.

”סיווג עיסוקים ברעלים

חלק א': סיווג לפי סוג הפעילות והיקפה

פרט	טור א': סוג פעילות	טור ב': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה א'	טור ג': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה ב'
1. אנרגיה ודלק			
1.1	שרפת דלק במיתקן שרפה	עם הספק תרמי של 50 מגה-וואט ומעלה	עם הספק תרמי של 20 עד 50 מגה-וואט
1.2	זיקוק של גז ודלק בקנה מידה תעשייתי	בכל היקף	
1.3	ניזול או גזיפיקציה של –		
	א. פחם	בקנה מידה תעשייתי בכל היקף	
	ב. פצלי שמן או דלק אחר	במיתקנים עם יכולת ייצור בהספק תרמי של 20 מגה-וואט ומעלה	במיתקנים עם יכולת ייצור בהספק תרמי של 1 עד 20 מגה-וואט, או במיתקנים עם יכולת ייצור בהספק תרמי של פחות מ-1 מגה-וואט – בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
1.4	הפקה של דלק במצב צבירה גז, נוזל או מוצק בקנה מידה תעשייתי	–	בכל היקף
1.5	אחסון או ניפוק דלק נוזלי	–	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
1.6	אחסון או ניפוק של גז או טבעי		בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
1.7	תנורי קוק (Coke Ovens)		בכל היקף
2. ייצור ועיבוד מתכות			
2.1	קלייה וסינטור של עפרות מתכת לרבות סולפיד בקנה מידה תעשייתי	בכל היקף	
2.2	ייצור בקנה מידה תעשייתי של ברזל גולמי או פלדה (התכה ראשונית או שניונית) כולל ביציקה (continuous casting) רציפה	בכושר ייצור של 2.5 טונות לשעה ומעלה	בכושר ייצור של עד 2.5 טונות לשעה
2.3	עיבוד מתכות ברזיליות		

פרט	טור א': סוג פעילות	טור ב': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה א'	טור ג': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה ב'
	א. הפעלת מיתקני ערגול חם	בכושר ייצור של 20 טונות לשעה ומעלה של פלדה גולמית	לעניין פעילות בכושר ייצור נמוך מהאמור בטור ב' – בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
	ב. נפחות או מסגרות עם פטישים או מכבשים	בעלי אנרגיה של 50 קילו ג'אול לפטיש או מכבש ומעלה ובערך קלורי של 20 מגה-יוואט ומעלה	לעניין פעילות בכושר ייצור נמוך מהאמור בטור ב' – בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
	ג. גלון ויישום ציפוי מגן מתכתי (application of protective fused metal coats)	בכושר עבודה (input) של 2 טונות פלדה גולמית לשעה ומעלה	גלון ויישום ציפוי מגן מתכתי בכושר עבודה (input) של 0.5 עד 2 טונות פלדה גולמית לשעה או יישום ציפוי מגן מתכתי למשטחי מתכת או פלסטיק על ידי התזה בלהבה, פלזמה או קשת חשמלית בכושר עבודה של 2 ק"ג לשעה ומעלה של עופרת, בדיל, אבץ, ניקל, קובלט וסגסוגותיהן, ולעניין פעילות מהפעילויות כאמור המבוצעת בכושר עבודה נמוך מהאמור – בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
2.4	פעילות שנעשה בה שימוש בבתי יציקה של מתכות ברזליות	פעילות בכושר ייצור של 20 טונות ליום ומעלה	פעילות בקנה מידה תעשייתי בכושר ייצור של 2 עד 20 טונות ליום, ולעניין פעילות המבוצעת בקנה מידה ובכושר ייצור נמוכים מהאמור – בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
2.5	עיבוד מתכות לא-ברזליות:		
	א. ייצור והפקה של מתכות לא-ברזליות גולמיות ממחצבים, עפרות, תרכיזים, או חומר גלם שניוני על ידי תהליכים מטלורגיים, כימיים או אלקטרוליטיים	בכל היקף	
	ב. התכה, כולל ייצור סגסוגות (alloyage), של מתכות לא-ברזליות, כולל מוצרים ממוחזרים ומושבים והפעלת בתי יציקה למתכות לא-ברזליות	פעילות בכושר התכה של 4 טונות ליום ומעלה עופרת או קדמיום, או 20 טונות ליום ומעלה של כל שאר המתכות	פעילות בקנה מידה תעשייתי בכושר התכה של 0.5 עד 4 טונות ליום של עופרת או קדמיום, ולעניין שאר המתכות – פעילות בכושר התכה של 2 עד 20 טונות ליום, ולעניין פעילות המבוצעת בקנה מידה ובכושר התכה נמוכים מהאמור – בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'

פרט	טור א': סוג פעילות	טור ב': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה א'	טור ג': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה ב'
2.6.	טיפול פני שטח של מתכות וחומרים פלסטיים על ידי תהליך כימי או אלקטרוליטי	באמבטיות טיפול בנפח כולל של 30 מ"ק ומעלה	באמבטיות טיפול בנפח כולל של 10 עד 30 מ"ק, או באמבטיות טיפול בנפח כולל של 1 מ"ק ומעלה עם חומצה הידרו-פלואורית או חומצה חנקתית, ולעניין טיפול באמבטיות טיפול בנפח כולל הקטן מהאמור – בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
2.7.	עיבוד מתכות – ברזליות ולא-ברזליות – ייצור בקנה מידה תעשייתי של מצברים וסוללות מכל סוג	-	בכל היקף
3. תעשייה מינרלית			
3.1.	ייצור מלט, סיד ותחמוצת מגנזיום		
א.	ייצור קלינקר ומלט	באמצעות כבשנים סובבים (Rotary Kilns) בעלי כושר ייצור של 500 טונות ליום ומעלה או בכבשנים אחרים (Kilns) בעלי כושר ייצור של עד 50 טונות ליום, בקנה מידה תעשייתי	באמצעות כבשנים סובבים (Rotary Kilns) בעלי כושר ייצור של עד 500 טונות ליום או בכבשנים אחרים (Kilns) בעלי כושר ייצור של עד 50 טונות ליום, בקנה מידה תעשייתי
ב.	ייצור סיד בכבשנים	בעלי כושר ייצור של 50 טונות ליום ומעלה	בעלי כושר ייצור של עד 50 טונות ליום, בקנה מידה תעשייתי
ג.	ייצור תחמוצות מגנזיום בכבשנים	בעלי כושר ייצור של 50 טונות ליום ומעלה	בעלי כושר ייצור של עד 50 טונות ליום, בקנה מידה תעשייתי
3.2.	ייצור זכוכית כולל סיבי זכוכית	בכושר התכה של 20 טונות ליום ומעלה	בכושר התכה של 100 ק"ג עד 20 טונות ליום, ולעניין פעילות המבוצעת בכושר התכה נמוך מהאמור – בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
3.3.	התכה של חומרים מינרליים כולל ייצור סיבים מינרליים	בכושר התכה של 20 טונות ליום ומעלה	בכושר התכה של עד 20 טונות ליום, בקנה מידה תעשייתי
3.4.	ייצור מוצרים קרמים על ידי שרפה, כגון רעפים, לבנים, אריחים או פורצלן	בכושר ייצור של 75 טונות ליום ומעלה או בכבשנים בעלי נפח של 4 מ"ק ומעלה ועם צפיפות השמה (setting density) של 300 ק"ג/מ"ק ומעלה	בקנה מידה תעשייתי, בכושר ייצור של עד 75 טונות ליום או בכבשנים בעלי נפח של עד 4 מ"ק ועם צפיפות השמה לכבשן (setting density) של 100 עד 300 ק"ג/מ"ק, ולמעט בכבשנים חשמליים שאינם מופעלים באופן רציף

פרט	טור א': סוג פעילות	טור ב': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה א'	טור ג': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה ב'
4. תעשייה כימית, פורמולציה ופלסטיק			
	ייצור בקנה מידה תעשייתי על ידי עיבוד כימי של חומרים או קבוצות של חומרים המפורטים להלן:		
4.1.	ייצור חומרים אורגניים בסיסיים, כגון:		
-	בכל היקף	א. פחמימנים פשוטים (לינארים או ציקלים, רוויים ושאינם רוויים, אליפטיות או ארומטיים)	
-	בכל היקף	ב. פחמימנים המכילים חמצן כגון אכוהולים, אלדהידים, קטונים, חומצות קרבוקסיליות, אסטרים, אצטטים, אתרים, פרוקסידים, שרפים אפוקסים	
-	בכל היקף	ג. פחמימנים סולפורים	
-	בכל היקף	ד. פחמימנים חנקתיים, כגון אמינים, אמידים, תרכובות חנקתיות (Nitrous, nitro, nitrate), ניטרילים, ציאנטים, ואיזוציאנטים (Cyanates Isocyanates)	
-	בכל היקף	ה. פחמימנים המכילים זרחן	
-	בכל היקף	ו. פחמימנים הלוגניים	
-	בכל היקף	ז. תרכובות אורגנו-מתכתיות	
-	בכל היקף	ח. מוצרי פלסטיק בסיסיים (סיבים פולימריים סינתטיים, וסיבים המבוססים על צלולוס	
-	בכל היקף	ט. גומי סינתטי	
-	בכל היקף	י. צבעים ופיגמנטים	
-	בכל היקף	יא. חומרים פעילי שטח ודטרגנטים	
4.2.	ייצור חומרים אנאורגניים בסיסיים, כגון:		
-	בכל היקף	א. גזים כגון אמוניה, כלור או מימן כלורי, פלואור או מימן פלואורי, תחמוצות פחמן, תרכובות גופרית, תחמוצות חנקן, מימן, דו-תחמוצת הגופרית, קרבוניל כלוריד	
-	בכל היקף	ב. חומצות כגון חומצה כרומית, חומצה הידרו-פלואורית, חומצה זרחתית, חומצה חנקתית, חומצה הידרו-כלורית, חומצה גופרתית, אולאום (Oleum), חומצות גופריתיות	

פרט	טור א': סוג פעילות	טור ב': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה א'	טור ג': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה ב'
	ג. בסיסים כגון אמוניום הידרוקסיד, פוטסיום הידרוקסיד, סודיום הידרוקסיד	בכל היקף	-
	ד. מלחים כגון אמוניום כלוריד, פוטסיום כלורט, פוטסיום קרבונט, סודיום קרבונט, פרבורט, ניטרט כסף (Silver nitrate)	בכל היקף	-
	ה. תרכובות אנאורגניות לא-מתכתיות, תחמוצות מתכת או תרכובות אנאורגניות אחרות כגון קלציום קרביד, סיליקון, סיליקון קרביד	בכל היקף	-
4.3	ייצור דשנים המבוססים על זרחן, חנקן או אשלגן (תרכובות פשוטות או מורכבות)	בכל היקף	-
4.4	ייצור ביוצידיים (נגד מיקרו אורגניזמים) ומוצרים בסיסיים להגנה על בריאות הצומח	בכל היקף	-
4.5	ייצור מוצרים פרמצבטיים בסיסיים, תוך עשיית שימוש בתהליכים כימיים או ביולוגיים	בכל היקף	-
4.6	ייצור חומרי נפץ	בכל היקף	-
4.7	ייצור בקנה מידה תעשייתי על ידי עיבוד של חומרים או קבוצות של חומרים המפורטים להלן:	-	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר מסוכן בחלק ב'
	א. ייצור ועיבוד שמני סיכה ושמני קירור כגון גריוז, שמן מכונות ופרפין	-	
	ב. ייצור באמצעות פורמולציה או מיצוי, של אחד או יותר מתכשירים אלה:	-	
	(1) חומרי הדברה או ביוצידיים	-	בעיסוק יומי בהיקף של 2 טונות ומעלה, ולעניין עיסוק יומי בהיקף קטן מהאמור – אם הפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
	(2) חומרים פרמצבטיים ותרופות לאדם ולחי	-	בכל היקף

פרט	טור א': סוג פעילות	טור ב': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה א'	טור ג': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה ב'
	(3) חומרי נפץ	-	בכל היקף
	(4) צבעים, דיו, חומרים לטיפול פני שטח, חומרים לציפוי פני שטח, דבק, שבייצורם נעשה שימוש בחומרים אורגניים נדיפים	-	בכושר ייצור של 100 טונות לשנה ומעלה, ולעניין ייצור בכושר ייצור נמוך מהאמור – אם הפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
	(5) דשנים	-	בכושר ייצור של 3 טונות ליום ומעלה, ולעניין ייצור בכושר ייצור נמוך מהאמור – אם הפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
	(6) דטררגנטים וחומרים פעילי שטח	-	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
	(7) חומצות ובסיסים	-	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
4.8.	עיבוד בקנה מידה תעשייתי של פלסטיק, חומרים תרמו-פלסטיים, תרמוסטיים, ציפויים ולמינטים באמצעות אחת או יותר מפעילויות אלה:		
	א. עיבוד של פולימרים תרמו-פלסטיים בתהליכי שיחול ותרוב לצורך ייצור של חומרי גלם, תערובות, תרכובות ופורמולציות, למעט ניפוח של מכלים	-	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
	ב. תרכוב של PVC בתהליך ייבוש או היתוך ועיבוד למוצר סופי של חומרי גלם מבוססי PVC	-	בכל היקף
	ג. עיבוד למוצר סופי של חומרים תרמוסטיים, גומי וחומרים מרוכבים על בסיס תרמוסטיים	-	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
	ד. ייצור ועיבוד של פוליסטירן מוקצף	-	בכל היקף

פרט	טור א': סוג פעילות	טור ב': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה א'	טור ג': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה ב'
4.9.	ייצור חומרים מרוכבים באמצעות שימוש בשרפים סינטטיים שבהם יש תגובת צילוב כגון שרפי מלמין, אוריאה, פנול, אפוקסי, פורן או פוליאסטר, למעט ציפוי באבקה	-	בצריכת שרף של 10 ק"ג לשעה ומעלה או 20 טונות לשנה ומעלה, ולעניין פעילות כאמור בהיקף קטן יותר מהאמור – אם הפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
5. טיפול בפסולת			
5.1.	טיפול, סילוק או השבה של פסולת מסוכנת, לרבות קרקע מזהמת	בכמות (Capacity) של 10 טונות ליום ומעלה	בכמות של עד 10 טונות ליום
5.2.	סילוק והשמדה של חומרי נפץ, כהגדרתם בחוק חומרי נפץ, התשי"ד-1954, מוצרים המכילים חומרי נפץ, זיקוקין דינור	-	בכל היקף
5.3.	מטמנה (Landfill) לפסולת מסוכנת	בכמות (Capacity) של 10 טונות ליום ומעלה או בקיבולת כללית של עד 25,000 טונות	בכמות (Capacity) של עד 10 טונות ליום או בקיבולת כללית של עד 25,000 טונות
5.4.	אחסון זמני של פסולת מסוכנת לפני העברתה לטיפול או סילוק כמפורט בפרטים 5.1, 5.2, 5.3 ו-5.5, למעט אחסון זמני לפני איסוף באתר שבו נוצרה	בכמות (Capacity) של 50 טונות ומעלה	בכמות (Capacity) של עד 50 טונות
5.5.	אחסון תת-קרקעי של פסולת מסוכנת	בכמות (Capacity) של 50 טונות ומעלה	בכמות (Capacity) של עד 50 טונות
5.6.	טיפול תרמי בפסולת מוצקה לא-מסוכנת	בכמות העולה על 3 טונות לשעה	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6. אחר			
6.1.	ייצור בקנה מידה תעשייתי של – א. עיסת נייר מעץ או מחומר סיבי אחר	בכל היקף	-
ב.	נייר וקרטון	בכומר ייצור של 20 טונות ליום ומעלה	בכומר ייצור נמוך מ-20 טונות ליום, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'

פרט	טור א': סוג פעילות	טור ב': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה א'	טור ג': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה ב'
	ג. לוחות מבוססי עץ מסוג שבבית (particleboard), סיבית (fibrebord) או לוח בנאים (oriented strand) board	בכושר ייצור של 600 מ"ק ליום ומעלה	בכושר ייצור קטן מ-600 מ"ק ליום, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.2.	טיפול מקדים (כגון שטיפה, הלבנה, מירצור) או צביעה של חוטי טקסטיל או טקסטיל	בכושר ייצור (treatment capacity) של 10 טונות ליום ומעלה	בכושר ייצור של 2 עד 10 טונות ליום, או הלבנה בכושר ייצור של עד 10 טונות ליום, ולעניין פעילות המבוצעת בכושר ייצור נמוך מהאמור – אם הפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.3.	בירסוק ועיבוד עורות (tanning of hides and skins) בקנה מידה תעשייתי	בכושר ייצור (treatment capacity) של 12 טונות ליום ומעלה של מוצר מוגמר	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.4.	טיפול, עיבוד וייצור, למעט אריזה בלבד, של מוצרי מזון לאדם או לבעלי חיים לרבות חלב	טיפול ועיבוד המיועד לייצור תוצרי מזון מחומרי הגלם מהצומח ביכולת ייצור העולה על 300 טונות ליום (ערך ממוצע על בסיס רבעוני)	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.5.	קירור באמצעות אמוניה	-	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.6.	מיתקן עצמאי לטיפול או סילוק של שפכים, מיתקן התפלה או חיטוי מים	-	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.7.	שימוש בממסים אורגניים לצורך ייצור, מיצוי, עיבוד ויישום בקנה מידה תעשייתי למעט לצורך אחסון ומסחר בלבד	טיפול פני שטח במשטחים, אובייקטים או מוצרים, באמצעות ממסים אורגניים, במיוחד להספגה (dressing), הרפסה, ציפוי, ניקוי משמנים, עמידות למים, ריבוד (sizing), צביעה, ניקוי, או אימפרגנציה וכדומה, הכול בכושר צריכה של 150 קילוגרם לשעה ומעלה, או של 200 טונות לשנה ומעלה	בכושר צריכה של 15 טונות לשנה ומעלה
6.8.	ייצור מוליכים למחצה ומעגלים מודפסים (printed circuits boards) בקנה מידה תעשייתי	-	בכל היקף

פרט	טור א': סוג פעילות	טור ב': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה א'	טור ג': היקף פעילות הטעון היתר רעלים ברמה ב'
6.9	מסוף להעברה, טעינה או פריקה של חומרים מסוכנים על ידי אמצעי תחבורה; מקום יציאה או התכנסות של אמצעי תחבורה, לפריקה או העמסת חומרים מסוכנים במסופים לרבות בנמלים ימיים, במעברי גבול יבשתיים ובשדות תעופה	-	ביכולת העברה של חומרים מסוכנים בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.10	צנרת חוץ מפעלית להולכה של חומרים מסוכנים מהסוגים או קטגוריות הסיכון המפורטים בחלק ב' לתוספת	-	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.11	בית חולים כללי (שאינו בית חולים גריאטרי, שיקומי או בריאות הנפש) המחזיק חומרים מסוכנים המפורטים בחלק ב' או מוסד רפואי אחר	-	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.12	החזקה או אחסון של חומרי הדברה	-	בהיקף של 2 טונות ומעלה לעניין כלל החומרים, או בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.13	שינוע ופעילות בחומרים מסוכנים ברכבת, לרבות מסוף להעברה, טעינה או פריקה של חומרים מסוכנים (תחנת עריכה)	-	בכל היקף
6.14	ייבוא או מסחר בלא אחסון של חומר מסוכן	-	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה במסחר בחומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.15	אחסון של חומרים מסוכנים למעט דלקים וגפ"מ או גז טבעי, ולרבות מחסן ערובה – בונדד	-	בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.16	החזקה ועיסוק בחומרי הדברה במנחתים המשמשים להדברה חקלאית בכלי טיס	-	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.17	מכוני מחקר ומעבדות	-	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.18	כילוי או מיחזור של פגרי בעלי חיים ופסידים	בהספק העולה על 10 טונות ליום	בכל היקף, ובלבד שהפעילות כרוכה בהחזקת חומר מסוכן בכמות העולה על הערך המזערי הקבוע לגבי אותו חומר בחלק ב'
6.19	ייצור פחם (hard burnt coal) או אלקטרוגרפיט על ידי אינסינרציה או גרפיטיזציה.	בכל היקף	

חלק ב': סיווג לפי סוגי חומרים מסוכנים, תכונותיהם וכמויותיהם

טור ג' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה ב' – כמות השווה או עולה על (טונות)	טור ב' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה א' – כמות השווה או עולה על (טונות)	טור א' פעילות	פרט
1. החזקה בחומר מסוכן עם תכונות סיכון לבריאות (H), מקטגוריות הסיכון שלהלן:			
0.001	5	H1 ACUTE TOXIC – Category 1, inhalation exposure route	1.1 H1 רעילות חריפה קטגוריה 1 – דרכי חשיפה בשאיפה
0.01	5	H1 ACUTE TOXIC – Category 1, in other exposure routes (oral, dermal)	1.2 H1 רעילות חריפה קטגוריה 1 – בדרכי חשיפה אחרות (דרך הפה, דרך העור)
0.01	50	H2 ACUTE TOXIC – Category 2 inhalation exposure route	1.3 H2 רעילות חריפה קטגוריה 2 – דרכי חשיפה בשאיפה
0.1	50	H2 ACUTE TOXIC – Category 2, in other exposure routes (oral, dermal)	1.4 H2 רעילות חריפה קטגוריה 2 – בדרכי חשיפה אחרות (דרך הפה, דרך העור)
0.1	50	H2 ACUTE TOXIC – Category 3, inhalation exposure route	1.5 H2 רעילות חריפה קטגוריה 3 – דרכי חשיפה בשאיפה
0.1	50	H3 STOT SPECIFIC TARGET ORGAN TOXICITY – SINGLE EXPOSURE STOT SE Category 1	1.6 H3 רעילות ספציפית לאיבר מטרה – חשיפה יחידה, קטגוריה 1
2. החזקה בחומר מסוכן עם תכונות סיכון פיזיקליות (P), מקטגוריות הסיכון שלהלן:			
0.001	10	P1a EXPLOSIVES – Unstable explosives, or – Explosives, Division 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 or 1.6, or – Substances or mixtures having explosive properties and do not belong to the hazard classes Organic peroxides or Self-reactive substances and mixtures, Type C, D, E or F or organic peroxides, Type C, D, E, or F	2.1 P1a חומרי נפץ – חומרי נפץ לא יציבים, או – חומרי נפץ השייכים לקבוצות סיכון 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 או 1.6, או – חומרים או תערובות בעלות תכונות נפיצות ושאינם נכללים בקבוצת על-תחמוצות אורגניות או בקבוצת חומרים או תערובות המתפרקים מעצמם טיפוסים C, D, E או F, או על-תחמוצות אורגניות טיפוסים C, D, E או F

טור א' פעילות	טור ב' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה א' – כמות השווה או עולה על (טונות)	טור ג' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה ב' – כמות השווה או עולה על (טונות)	פרט
	5	50	.2.2 P1b EXPLOSIVES – Explosives, Division 1.4, Except for shooting ranges as defined in the Firearms Law, 1949 P1b חומרי נפץ – חומרי נפץ, קבוצת סיכון 1.4, למעט במטווחי קליעה כמוגדר בחוק כלי הירייה, התש"ט-1949 ⁵⁰
	0.1	10	.2.3 P2 FLAMMABLE GASES – Flammable gases, that are not liquified, Category 1 or 2, with the exception of natural gas P2 גזים דליקים, קטגוריה 1 או 2, שאינם מונזלים למעט גז טבעי
	0.1	50	.2.4 Liquefied flammable gases, Categories 1 or 2, not including LPG and natural gas P2 גזים דליקים מקטגוריה 1 או 2, מונזלים, למעט גפ"מ וגז טבעי
	30 נטו	150 נטו	.2.5 – P3a FLAMMABLE AEROSOLS 'Flammable' aerosols Category 1 or 2, containing flammable gases Category 1 or 2 or flammable liquids Category 1 P3a אירוסולים דליקים – אירוסולים דליקים, קטגוריה 1 או 2, המכילים גזים דליקים מקטגוריה 1 או 2 או נוזלים דליקים מקטגוריה 1
	1,000 נטו	5,000 נטו	.2.6 – P3b FLAMMABLE AEROSOLS 'Flammable' aerosols Category 1 or 2, not containing flammable gases Category 1 or 2 nor flammable liquids category 1 P3b אירוסולים דליקים – אירוסולים דליקים מקטגוריה 1 או 2, שאינם מכילים גזים דליקים מקטגוריה 1 או 2 ואינם מכילים נוזלים דליקים מקטגוריה 1
	10	50	.2.7 – P4 OXIDISING GASES Oxidising gases, Category 1 P4 גזים מחמצנים – גזים מחמצנים, קטגוריה 1

⁵⁰ ס"ח התש"ט, עמ' 143.

טור א' פעילות	טור ב' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה א' – כמות השווה או עולה על (טונות)	טור ג' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה ב' – כמות השווה או עולה על (טונות)	פרט
P5a FLAMMABLE LIQUIDS – Flammable liquids, Category 1, or – Flammable liquids Category 2 or 3 maintained at a temperature above their boiling point, or – Other liquids with a flash point $\leq 60^{\circ}\text{C}$, maintained at a temperature above their boiling point	10	0.01	2.8. P5a נוזלים דליקים – נוזלים דליקים, קטגוריה 1, או – נוזלים דליקים, קטגוריה 2 או 3 המוחזקים בטמפרטורה גבוהה מנקודת הרתיחה שלהם, או – נוזלים אחרים בעלי טמפרטורת הבזקה הקטנה או השווה ל-60 מעלות צלזיוס המוחזקים בטמפרטורת הגבוהה מטמפרטורת הרתיחה שלהם
P5b FLAMMABLE LIQUIDS – Flammable liquids Category 2 or 3 where particular processing conditions, such as high pressure or high temperature, may create major-accident hazards, or – Other liquids with a flash point $\leq 60^{\circ}\text{C}$ where particular processing conditions, such as high pressure or high temperature, may create major-accident hazards	50	0.01	2.9. P5b נוזלים דליקים – נוזלים דליקים, קטגוריה 2 או 3 אשר בתנאי תהליך, כגון לחץ גבוה או טמפרטורה גבוהה, עלולים ליצור סיכון לאירוע חומרים מסוכנים משמעותי, או – נוזלים אחרים בעלי טמפרטורת הבזקה הקטנה או שווה ל-60 מעלות צלזיוס, אשר בתנאי תהליך מסוימים, כגון לחץ גבוה או טמפרטורה גבוהה, עלולים ליצור סיכון לאירוע חומרים מסוכנים משמעותי
P5c FLAMMABLE LIQUIDS – Flammable liquids, Categories 2 or 3 not covered by P5a and P5b	5,000	30	2.10. P5c נוזלים דליקים – נוזלים דליקים, מקטגוריה 2 או 3 שאינם נכללים בקבוצה P5a או P5b

טור א' פעילות	טור ב' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה א' - כמות השווה או עולה על (טונות)	טור ג' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה ב' - כמות השווה או עולה על (טונות)	פרט
	10	0.005	.2.11 P6a SELF-REACTIVE SUBSTANCES AND MIXTURES and ORGANIC PEROXIDES המפרקים מעצמם ועל-תחמוצות אורגניות - חומרים ותערובות המגיבים עצמית, טיפוס A או B או על-תחמוצות אורגניות טיפוס A או B
	50	0.1	.2.12 P6b SELF-REACTIVE SUBSTANCES AND MIXTURES and ORGANIC PEROXIDES המפרקים מעצמם ועל-תחמוצות אורגניות - טיפוסים C או D
	50	10	.2.13 P6b SELF-REACTIVE SUBSTANCES AND MIXTURES and ORGANIC PEROXIDES המפרקים מעצמם ועל-תחמוצות אורגניות - טיפוסים E או F
	50	0.1	.2.14 P7 PYROPHORIC LIQUIDS AND SOLIDS הנדלקים מעצמם באוויר (פירופורים) - נוזלים או מוצקים הנדלקים מעצמם באוויר (פירופורים), קטגוריה 1
	50	10	.2.15 P8 OXIDISING LIQUIDS AND SOLIDS נוזלים ומחמצנים - נוזלים מחמצנים, קטגוריה 1, 2 או 3, או מוצקים מחמצנים, קטגוריה 1, 2 או 3
		5	.2.16 Substances or mixtures which are Flammable solids, Category 1 חומרים או תערובות שהם מוצקים דליקים, קטגוריה 1

פרט	טור א' פעילות	טור ב' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה א' – כמות השווה או עולה על (טונות)	טור ג' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה ב' – כמות השווה או עולה על (טונות)
3. החזקה בחומר מסוכן עם תכונות סיכון לסביבה (E) מקטגוריות הסיכון שלהלן:			
3.1	E1 Hazardous to the Aquatic Environment in Category Acute 1 or Chronic 1 E1 חומר מסוכן לסביבת מים, קטגוריה חריפה 1 או כרונית 1	100	10, לנוזלים במכל בודד
3.2	E2 Hazardous to the Aquatic Environment in Category Chronic 2 E2 חומר מסוכן לסביבת מים, קטגוריה כרונית 2	200	10, לנוזלים במכל בודד
4. החזקה בחומר מסוכן עם תכונות סיכון אחרות (O) מקטגוריות הסיכון שלהלן:			
4.1	O1 Substances or mixtures with hazard statement EUH014 (Reacts violently with water) O1 חומרים או תערובות עם הצהרת סיכון EUH014 (מגיב תגובה חזקה עם מים)	100	0.1
4.2	O2 Substances and mixtures which in contact with water emit flammable gases, Category 1 O2 חומרים ותערובות אשר במגע עם מים, פולטים גזים דליקים, קטגוריה 1	100	0.1
4.3	O3 Substances or mixtures with hazard statement EUH029 (Contact with water liberates toxic gas) O3 חומרים או תערובות עם הצהרת סיכון EUH029 (פולט גז רעיל במגע עם מים)	50	0.1
5. החזקה בחומר מסוכן משתך (קורוזיבי) לעור ולעיניים			
5.1	Substances or mixtures which are skin corrosion category 1 (1A/1B/1C) חומרים או תערובות משתכים לעור (קורוזיבים), קטגוריה 1 (1A/1B/1C), למעט החזקה בחומצת מלח (hydrochloric acid), סודיום הידרוקסיד (sodium hydroxide) או היפוכלוריט (hypochlorite) לשם שימוש בבריכת שחייה או בפארק מים		10
5.2	Substances or mixtures which can cause serious eye damage category 1 חומרים או תערובות שיכולים לגרום לנזק חמור לעיניים, קטגוריה 1		10

טור א' פעילות	טור ב' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה א' – כמות השווה או עולה על (טונות)	טור ג' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה ב' – כמות השווה או עולה על (טונות)	פרט
.6 החזקה בחומר מסוכן קרצינוגני			
0.1			.6.1 חומרים קרצינוגניים מקטגוריה 1 (1A או 1B) או 2
.7 החזקה בחומר מסוכן מהסוגים שלהלן:			
פרטי החומר	מס' CAS (CAS registry number)		
7.1 חנקת האמוניה – דירוג טכני – מספרי אר"ם: 2426, 3375, 1942	Ammonium nitrate – technical grade – UN number: 1942, 3375, 2426	–	10
7.2 חנקת האמוניה – רמת דשן – מספרי אר"ם: 2071, 2067	Ammonium nitrate – fertilizer grade – UN number: 2067, 2071	–	10
7.3 אשלגן חנקתי	Potassium nitrate		10
7.4 ארסן פנטאוקסידה, ארסן חמש ערכי חומצה או מלח	Arsenic pentoxide, arsenic (V) acid and/or salts	1303–28–2	0.1
7.5 ארסן טריאוקסידה, ארסן תלת-ערכי חומצה או מלח	Arsenic trioxide, arsenious (III) acid and/or salts	1327–53–3	0.1
7.6 ברום	Bromine	7726–95–6	0.005
7.7 כלור	Chlorine	7782–50–5	0.005
7.8 תרכובות ניקל בצורתן האבקתי הנשימתית: ניקל חמצני, ניקל דו-חמצני, ניקל סולפיד, טריניקל דיסולפיד, דיניקל תלת-חמצני	Nickel compounds in inhalable powder form: nickel monoxide, nickel dioxide, nickel sulphide, trinickel disulphide, dinickel trioxide	–	0.1

טור א' פעילות	טור ב' כמות חומר מסוכן שהחוקתו טעונה היתר רמה א' - כמות השווה או עולה על (טונות)	טור ג' כמות חומר מסוכן שהחוקתו טעונה היתר רמה ב' - כמות השווה או עולה על (טונות)	מס' CAS (CAS registry number)	פרטי החומר	פרט
	10	0.001	151-56-4	Ethyleneimine	7.9. אתילן אמיין
	10	0.001	7782-41-4	Fluorine	7.10. פלואור
	5	0.1	50-00-0	Formaldehyde concentration ≥ 90%	7.11. פורמלדהיד בריכוז ≤ 90%
	5	0.1	1333-74-0	Hydrogen	7.12. מימן
	25	0.1	7647-01-0	Hydrogen Chloride (liquefied gas)	7.13. מימן כלורי (גז מונזל)
	5	0.0005	-	Lead alkyls	7.14. עופרת אלקילית
	50, למעט לעניין קבלת גז טבעי בצנרת בלחץ נמוך מ-16 בר	5, למעט לעניין קבלת גז טבעי בצנרת בלחץ נמוך מ-16 בר	-	LPG and natural gas (CNG and LNG), Including odor additive, aboveground and not covered	7.15. גז פחמימני מעובה (גפ"מ) וגז טבעי על צורותיו (מונזל או דחוס), עם תוסף ריח, לא טמון
	50, למעט קבלת גז טבעי בצנרת בלחץ נמוך מ-16 בר	-	-	LPG and natural gas (CNG and LNG), Including odor additive, undergrounded, or covered	7.16. גז פחמימני מעובה (גפ"מ) וגז טבעי על צורותיו (מונזל או דחוס), עם תוסף ריח, טמון
	50	1	-	LPG and natural gas (CNG and LNG) not Including odor additive	7.17. גז פחמימני מעובה (גפ"מ) וגז טבעי על צורותיו (מונזל או דחוס), בלא תוסף ריח
	5	0.1	74-86-2	Acetylene	7.18. אצטילן
	5	0.1	75-21-8	Ethylene oxide	7.19. אתילן אוקסיד

טור א' פעילות	טור ב' כמות חומר מסוכן שהחוקתו טעונה היתר רמה א' - כמות השווה או עולה על (טונות)	טור ג' כמות חומר מסוכן שהחוקתו טעונה היתר רמה ב' - כמות השווה או עולה על (טונות)	מס' CAS (CAS registry number)	פרטי החומר	פרט
	5	0.001	75-56-9	Propylene oxide	7.20 פרופילן אוקסיד
	500	0.1	67-56-1	Methanol	7.21 מתאנול
	0.01	-	101-14-4	4, 4'-Methylene bis (2-chloraniline) and/or salts, in powder form	7.22 4,4 מתילן ביס (-2) כלורואנילין, מלחה, במצבה האבקתי
	0.15	0.001	624-83-9	Methylisocyanate	7.23 מתיל איזוציאנאט
	200	10, למעט לעניין החוקה בבתי חולים או מוסדות רפואיים אחרים	7782-44-7	Oxygen	7.24 חמצן
	10	0.001	584-84-9	2,4-Toluene diisocyanate	7.25 4,2 טולואן דיאזוציאנאט
	10	0.001	91-08-7 26471-62-5	2,6-Toluene diisocyanate and unspecified isomer	7.26 6,2-טולואן דיאזוציאנאט ואיזומרים לא מוגדרים
	0.3	0.001	75-44-5	Carbonyl dichloride (phosgene)	7.27 קרבוניל דיכלוריד (פוסגן)
	0.2	0.0001	7784-42-1	Arsine (arsenic trihydride)	7.28 ארסן (ארסניק טריהידריד)
	0.2	0.001	7803-51-2	Phosphine (phosphorus trihydride)	7.29 פוספין (זרחן טריהידריד)
	1	-	10545-99-0	Sulphur dichloride	7.30 גופרית דיכלוריד
	15	0.1	7446-11-9	Sulphur trioxide	7.31 גופרית תלת-חמצנית
	0.001	0.0001		Polychlorodibenzofurans and polychlorodibenzodioxins (including TCDD), calculated in TCDD equivalent	7.32 פוליכלורודיבנזופוראן ופוליכלורודיבנזודיאוקסין (כולל TCDD), מחושב כאקויוולנטי ל-TCDD

טור ג' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה ב' – כמות השווה או עולה על (טונות)	טור ב' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה א' – כמות השווה או עולה על (טונות)	מס' CAS (CAS registry number)	פרטי החומר	טור א' פעילות	פרט
			The following CARCINOGENS or the mixtures containing the following carcinogens at concentrations above 5 % by weight:		7.33
				החומרים שלהלן העלולים לגרום לסרטן או תערובות המכילות אותם בריכוז משקלי העולה על 5% משקלי:	
0.1	0.5	–	4-Aminobiphenyl and/or its salts	4-אמינוביפניל או מלחיו	7.33.1
0.001	0.5	98-07-7	Benzotrichloride	בנוטריכלוריד	7.33.2
0.1	0.5	–	Benzidine and/or salts	בנוידין או מלחיו	7.33.3
0.0001	0.5	542-88-1	Bis (chloromethyl) ether	ביס (כלורומתיל) אתר	7.33.4
0.0001	0.5	107-30-2	Chloromethyl methyl ether	כלורומתיל מתיל אתר	7.33.5
0.1	0.5	106-93-4	1,2-Dibromoethane	2,1 דיברומו אתאן	7.33.6
0.1	0.5	64-67-5	Diethyl sulphate	דיאתיל סולפאט	7.33.7
0.005	0.5	77-78-1	Dimethyl sulphate	דימתיל סולפאט	7.33.8
0.1	0.5	79-44-7	Dimethylcarbamoyl chloride	דימתילקארבמולי כלוריד	7.33.9
0.1	0.5	96-12-8	1,2-Dibromo-3-chloropropane	2,1 דיברומו-3-כלורופרופאן	7.33.10
0.1	0.5	540-73-8	1,2-Dimethylhydrazine	2,1 דימתילהידריזין	7.33.11
0.005	0.5	62-75-9	Dimethylnitrosamine	דימתילניטרוסאמין	7.33.12
0.1	0.5	680-31-9	Hexamethylphosphoric triamide	הקסאמתילפוספוריק טריאמיד	7.33.13
0.001	0.5	302-01-2	Hydrazine	הידריזין	7.33.14
0.1	0.5	–	2-Naphthylamine and/or salts	2-נפטיל אמינ או מלחו	7.33.15
0.1	0.5	92-93-3	4-Nitrodiphenyl	4-ניטרודיפניל	7.33.16
0.1	0.5	1120-71-4	1,3 Propanesultone	3,1 פרופאן סולטון	7.33.17

טור ג' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה ב' – כמות השווה או עולה על (טונות)	טור ב' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה א' – כמות השווה או עולה על (טונות)	מס' CAS (CAS registry number)	פרטי החומר	טור א' פעילות	פרט
200	2,500	–	Crude oil, Petroleum products and alternative fuels: a. Gasolines undergrounded or covered and naphthas; b. kerosenes (including jet fuels); c. gas oil (including diesel fuels, home heating oils and gas oil blending streams) d. heavy fuel oils e. alternative fuels serving the same purposes and with similar properties as regards flammability and environmental hazards as the products referred to in points (a) to (d)	נפט גולמי, תזקיני נפט ודלקים חליפיים: (א) בנוזן טמון ונפטא (ב) קרוסין (כולל דלק סילוני) (ג) סולר (כולל סולר תחבורה, סולר הסקה, סולר לערבוב זרמים) (ד) מזוט (ה) תחליפי דלקים המשמשים לאותם שימושים ובעלי מאפיינים דליקים וסיכונים סביבתיים בדומה לחומרים המפורטים בפרטי משנה (א) עד (ד)	.7.34
50	2,500		Gasolines aboveground and not covered	בנוזן לא טמון	.7.35
0.1	50	7664-41-7	Anhydrous Ammonia	אמוניה אל-מימית	.7.36
0.001	5	7637-07-2	Boron trifluoride	בורון טריפלוואוריד	.7.37
0.001	5	7783-06-4	Hydrogen sulphide	מימן גופרתי	.7.38
0.1	50	110-89-4	Piperidine	פיפרידין	.7.39
10	50	3030-47-5	Bis (2-dimethylaminoethyl) (methyl) amin	ביס (2-דימתילאמינואתיל) (מתיל) אמין	.7.40

טור ג' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה ב' – כמות השווה או עולה על (טונות)	טור ב' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה א' – כמות השווה או עולה על (טונות)	מס' CAS (CAS registry number)	פרטי החומר	טור א' פעילות	פרט
10	50	5397-31-9	3-(2-Ethylhexyloxy) propylamin	3-2-אתילהקסילוקסי) פרופילאמין	7.41
-	200		Mixtures of sodium hypochlorite classified as Aquatic Acute Category 1 [H400] containing less than 5% active chlorine and not classified under any of the other hazard categories Provided that the mixture in the absence of sodium hypochlorite would not be classified as Aquatic Acute Category 1 [H400]	תערובת של נתרן תלת-כלורי (סודיום היפוכלוריט) המסווגת כמסוכנת לסביבת מים, בעלת רעילות חריפה מקטגוריה 1 [H400], המכילה פחות מ-5% כלור פעיל ואשר אינה מסווגת תחת קבוצת סיכון אחרת בחלק 1 בנספח 1 בדירקטיבת סווס, בהנחה שהתערובת, בלא נתרן תלת-כלורי, אינה מסווגת כגורם בעל סיכון רעילות חריפה לסביבת מים מקטגוריה 1 [H400]	7.42
0.1	500	107-10-8	Propylamine	פרופילאמין	7.43
0.1	200	1663-39-4	Tert-butyl acrylate	טרט-בוטיל-אקרילאט	7.44
0.1	500	16529-56-9	2-Methyl-3-butenenitrile	2-מתיל-3-בוטן ניטריל	7.45
10, במכל בודד	100	533-74-4	Tetrahydro-3,5-dimethyl-1,3,5-thiadiazine-2-thione (Dazomet)	טטרה הידרו-5,3-דימתיל-1,3,5-תיאדיאזין-2-תיאון (דאזומט)	7.46
0.1	500	96-33-3	Methyl acrylate	מתיל אקרילט	7.47
10	500	108-99-6	3-Methylpyridine	3-מתילפירידין	7.48
0.1	500	109-70-6	1-Bromo-3-chloropropane	1-ברומו-3-כלורופרופאן	7.49

טור ג' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה ב' – כמות השווה או עולה על (טונות)	טור ב' כמות חומר מסוכן שהחזקתו טעונה היתר רמה א' – כמות השווה או עולה על (טונות)	מס' CAS (CAS registry number)	פרטי החומר	טור א' פעילות	פרט
0.01	10	109-93-3	Divinyl ether		7.50 דיוניל אתר
0.001	5	19624-22-7	Pentaborane		7.51 פנטאבוראן
0.68	–	אין	Substances or mixtures hazardous to ozone layer		7.52 חומרים או תערובות המסוכנים לשכבת האוזון
0.1	5,000	75-15-0	Carbon disulfide		7.53 פחמן דיסולפיד
0.1	50	7722-84-1	Hydrogen peroxide (>52%)		7.54 מימן פראוקסיד (מי חמצן) (<52%)
0.001	5	1838-59-1	Allyl formate		7.55 אליל פורמט

(17) אחרי התוספת השלישית יבוא:

“תוספת רביעית

(סעיף 1, ההגדרה “תכונת סיכון”, לעניין חומר)

- (1) נפיץ (Explosive);
- (2) מחמצן (Oxidizing);
- (3) דליק (Flammable);
- (4) מגרה (Irritant);
- (5) מזיק או גורם לסיכון לבריאות (Damage to health or organs, Harmful, hazardous);
- (6) רעיל (Toxic);
- (7) מסרטן (Carcinogenic);
- (8) משתך מאכל (Corrosive);
- (9) רעיל לרבייה (Toxic for reproduction);
- (10) גורם שינוי גנטי (Mutagenic);
- (11) גורם רגישות (Sensitizing);

(12) רעיל, מזיק או מסוכן לסביבה (Ecotoxic), כגון מזיק לשכבת האוזון או לסביבה המימית (Hazardous to the ozone layer, Hazardous to the aquatic Environment);

(13) גורם סיכון פיזיקלי הנובע מחוסר יציבות של החומר, כגון היותו חומר המגיב מעצמו (Self-reactive), ובכלל זה מתחמם או מתלקח מעצמו (Pyrophoric or Self-heating) או מגיב במגע עם אוויר, מים או חומר אחר כגון על-תחמוצת אורגנית (Organic Peroxide);

(14) גורם סיכון פיזיקלי הנובע מתכונה של החומר, כגון אירוטול (ארסס);

(15) גורם סיכון פיזיקלי הנובע מאופן אחסונו של החומר, כגון אחסון גזים בלחץ.

תוספת חמישית

(סעיף 3א)

(1) לעניין סעיף 3א(א)(1) –

(א) שם המבקש (בעלים, מנהל, איש קשר), פרטי קשר ופרטי זיהוי;

(ב) שם אחראי רעלים, פרטי קשר ופרטי זיהוי, פרטי הידע המקצועי שלו, וכן הסכמה למסירת מידע פלילי על אודותיו לפי חוק המידע הפלילי ותקנת השבים, התשע"ט–2019⁵¹;

(ג) שם עורך הבקשה ופרטיו (אם קיים);

(2) לעניין סעיף 3א(א)(2) –

(א) תיאור של העיסוק בעסק, מיקומו, גבולותיו, גודלו ופעילותו;

(ב) סקירה של המיתקנים והפעילויות בחומרים מסוכנים אשר מהווים מקור לסיכון או להשפעה אחרת על הסביבה או על בריאות הציבור, ושל המיתקנים להפחתתם;

(ג) סקירה של התהליכים בעסק הכרוכים בעיסוק בחומרים מסוכנים, ובכלל זה תהליכי ייצור, אחסון ושינוע;

(ד) רשימת חומרים מסוכנים ופסולת חומרים מסוכנים הנפלטים או העשויים להיפלט מכל מיתקן ומכל פעילות (מוקדי ולא מוקדי), ודרכי פליטתם לסביבה;

(3) לעניין סעיף 3א(א)(3) –

(א) רשימת חומרים מסוכנים, מספרי זיהוי (כגון CAS, EU, UN);

(ב) כמויות מרביות של חומרים מסוכנים שצפויות להימצא בעסק וסוג העיסוק בהם;

(ג) תכונות פיזיקליות, כימיות וטוקסיקולוגיות, תכונות סיכון לבריאות או לסביבה (H, R);

(ד) התנהגות אופיינית של החומר המסוכן מבחינה כימית ופיזיקלית בתנאים שגרתיים ובמקרה של אירוע חומרים מסוכנים;

(4) לעניין סעיף 3א(א)(4) –

(א) נתונים פיזיים של האתר וסביבתו, כגון מיקום גאוגרפי, תנאים מטאורולוגיים, גאולוגיים והידרולוגיים, ובמידת הצורך רקע היסטורי על העסק;

⁵¹ ס"ח התשע"ט, עמ' 298.

(ב) על בסיס מידע זמין, לרבות מידע שמצוי ברשותו של העוסק או מידע שהעוסק יכול להשיג באופן סביר – מידע על סביבת העסק, לרבות באזורים שאינם בקרבתו המיידית, ובכלל זה שימושים קיימים ומתוכננים, שעלולים להיות מקור לאירועי חומרים מסוכנים או להגביר את הסיכון או ההשלכות של אירועים כאמור;

(ג) סקרים להערכת הסיכונים בעסק, לרבות פירוט תרחישים שונים להתרחשות אירוע חומרים מסוכנים, וזיהוי גורמים שעלולים לחולל אירועים כאמור כגון גורמים תפעוליים, גורמים טבעיים וגורמים חיצוניים לעסק;

(5) לעניין סעיף 3א(א)(5) –

(א) אמצעים למניעת אירועי חומרים מסוכנים ולהפחתת נזקים מאירועים כאמור, בשים לב למידת הסיכון הכרוכה בפעילות העסק ובמידת המורכבות של העיסוק, שתכלול לכל הפחות את כל אלה:

(1) תרחישים להתרחשות אירועי חומרים מסוכנים והשפעותיהם האפשריות על הסביבה;

(2) כוח אדם האחראי לטיפול בהיבטים הסביבתיים של העיסוק ומבנה ארגוני, לרבות פעולות הכשרה;

(3) אימוץ ויישום של נהלים לזיהוי והערכה של אירועי חומרים מסוכנים משמעותיים, לבקרה תפעולית, לניהול של שינויים, להיערכות לאירועי חירום ולניטור ולבקרה על עמידה בדרישות המדיניות;

(4) כאשר נדרש לעיסוק הטעון היתר רעלים ברמה א' – מדיניות מניעת אירועי חומרים מסוכנים או דוח בטיחות;

(ב) אמצעים לגילוי וזיהוי של אירוע חומרים מסוכנים, ואמצעים לטיפול באירועים כאמור;

(ג) אמצעים להתרעה על אירוע חומרים מסוכנים;

(ד) תוכניות חירום לטיפול באירועי חומרים מסוכנים, הכוללות נוהלי ביצוע, הפעלת אמצעי התרעה, וכוח אדם ייעודי;

(6) לעניין סעיף 3א(א)(6) –

(א) פירוט של אמצעים למניעה ולהפחתה של סיכון והשפעות סביבתיות שליליות, המהווים טכניקה מקובלת באסדרה האירופית;

(ב) סקר שיציג ניתוח של הפערים הקיימים בעסק בהשוואה לטכניקות מקובלות;

(7) לעניין סעיף 3א(א)(7) –

(א) סוגי הפסולת המסוכנת הנוצרת בעסק, סיווג הפסולת וכמויות משוערות;

(ב) אופן הטיפול בפסולת המסוכנת, יעדי הפינוי המיועדים וסוגי הטיפול (הכנה לשימוש חוזר בפסולת, מיחזור, השבה וסילוק);

(8) לעניין סעיף 3א(א)(8) – לכל הפחות:

(א) השימוש הנוכחי באתר וכן מידע זמין בדבר שימושים קודמים;

(ב) מידע על אודות נוכחות זיהום בחומרים מסוכנים, על בסיס סקרים ומדידות, ככל האפשר על בסיס מידע קיים, ולעניין מפעל חדש – סקרים ומדידות חדשים ביחס להיתכנות קיומו של זיהום בקרקע ובמי התהום על ידי חומרים מסוכנים שיהיו בשימוש בייצור או שייפלטו על ידי המיתקן.

תוספת שיטת

(סעיף 15(א)(א1) עד (ג1), (א1) ו-(2א)(2) ו-(3))

חלק א'

חלק ב'

חלק ג'."

סימן ג': תיקון חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים

6. תיקון חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988⁵² (בפרק זה – חוק מניעת זיהום הים) – ממקורות יבשתיים (1) בסעיף 2 –

(א) האמור בו יסומן "א)", ובו, אחרי "בעקיפין" יבוא "דרך שפך נחל", ובסופו יבוא "לעניין זה, "שפך נחל" – קטע במורד נחל המסתיים במפגש עם הים, שבו מי הנחל מהווים תערובת של מים מתוקים ממעלה הנחל עם מי הים, דרך קבע או בזמנים משתנים";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הטלה או הזרמה של פסולת או שפכים ממקור יבשתי לים, הנעשית בעקיפין דרך מקור מים שאינו שפך נחל, בהתאם לצו הרשאה לפי סעיף 20יא לחוק המים, התשי"ט-1959⁵³, אינה טעונה היתר";

ד ב ר י ה ס ב ר

המוסמכים למתן שני ההיתרים כי החובה לקבל היתר הזרמה לים תחול כאשר מתבצעת הזרמה במישרין לים או כאשר מתבצעת הזרמה בעקיפין לים דרך שפך הנחל (אסטואר) בלבד. ואולם ההזרמה לנחל, למעט לשפך הנחל, תהיה בסמכות מנהל רשות המים ויידרש לשם ביצועה צו הרשאה כאמור. יצוין כי על פי הנוהל המקובל זה שנים רבות, מנהל רשות המים מתייעץ עם ועדה בין-משרדית, שהמשרד מרכז ומיוצג בה, בטרם קבלת החלטה על מתן צו הרשאה.

לעניין ההגדרה המוצעת למונח "שפך נחל" יצוין כי שטחו של השפך משתנה מנחל לנחל, וכן הוא משתנה בזמנים שונים במהלך היממה ובעונות שונות, לפי גאות ושפל של הים.

סימן ג': תיקון חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים וסימן ד': תיקון חוק המים

סעיפים 6(1) ו-7

סעיף 2 לחוק מניעת זיהום הים, קובע כיום כי היתר הזרמה לים נדרש לכל הזרמה כאמור של פסולת או שפכים ממקור יבשתי, במישרין או בעקיפין (בפרק זה – היתר הזרמה לים). בשנים האחרונות נפסק, בניגוד למצב שהיה נהוג בעבר, כי חובת ההיתר חלה גם מקום שההזרמה כאמור נעשית במעלה נחל. פסיקה זו הביאה לכך שבהזרמה שמבוצעת בנסיבות אלה, קיימת כפילות בחובת הרישוי, שכן חלה חובה לקבל היתר הזרמה לים לפי סעיף 2 האמור וכן חלה חובה לקבל צו הרשאה לפי סעיף 20יא לחוק המים. כדי למנוע את הכפילות, הוחלט בעצה אחת בין הגורמים

⁵² ס"ח התשמ"ח, עמ' 118; התשע"א, עמ' 746.

⁵³ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

(א) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(1א) המבקש לבצע הטלת פסולת או הזרמת שפכים הטעונה היתר לפי סעיף קטן (א), ממקור פליטה טעון היתר כהגדרתו בחוק אוויר נקי, התשס"ח-2008 (בחוק זה – מקור פליטה טעון היתר, חוק אוויר נקי). יגיש לוועדה בקשה להיתר במועד שבו הוא מגיש לממונה כהגדרתו בחוק אוויר נקי את הבקשה להיתר פליטה לפי החוק האמור, ואם קבעה הוועדה לפי סעיף קטן (ב) תקופת תוקף אחרת – במועד שבו עליו להגיש בקשה לחידוש ההיתר בהתאם לתקופת התוקף שקבעה הוועדה כאמור, לפי המוקדם; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לעניין הטלת פסולת או הזרמת שפכים שלא קיימת אפשרות טכנית סבירה למנוע אותה בשל אירוע חריג.

(2א) המבקש לבצע הטלת פסולת או הזרמת שפכים הטעונה היתר לפי סעיף 2(א), מעסק שמבוצע בו עיסוק ברעלים הטעון היתר לפי חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 (בחוק זה – חוק החומרים המסוכנים). יגיש לוועדה בקשה להיתר במועד שבו הוא מגיש לממונה כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים את הבקשה להיתר רעלים לפי החוק האמור, ואם קבעה הוועדה לפי סעיף קטן (ב) תקופת תוקף אחרת – במועד שבו עליו להגיש בקשה לחידוש ההיתר בהתאם לתקופת התוקף שקבעה הוועדה כאמור, לפי המוקדם, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף קטן (1א) סיפה";

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(1ב) היתר להזרמת שפכים ממקור יבשתי שהוא מקור פליטה טעון היתר או שהוא עסק שמבוצע בו עיסוק ברעלים הטעון היתר רעלים לפי חוק החומרים המסוכנים, יינתן לתקופת תוקפו של היתר פליטה כאמור בחוק אוויר נקי או היתר רעלים לפי חוק החומרים המסוכנים, לפי העניין, אלא אם כן קבעה הוועדה אחרת מנימוקים שיירשמו";

(3) בסעיף 5ד, במקום "בניגוד לתנאי היתר כאמור בסעיף 2" יבוא "בלא היתר כאמור בסעיף 2(א) או בניגוד לתנאיו".

ד ב ר י ה ס ב ר

תקופת תוקף קצרה יותר. במקרה כזה, תוגש הבקשה להיתר הזרמה לים לפי המועד המוקדם.

לצורך יישום הוראות אלה, תקבע הוועדה במועד הראשון לחידוש או למתן היתר הזרמה לים, לאחר כניסת החוק המוצע לתוקף, את תקופת התוקף של ההיתר, בשים לב למועדים שנקבעו לגבי הפעילות הטעונה היתר רעלים או היתר פליטה בהוראות המעבר המוצעות בפרק ו' להצעת החוק, כמפורט להלן.

עוד מוצע לתקן את סעיף 5 לחוק מניעת זיהום הים באופן שיאפשר הטלת עיצום כספי בשל הזרמה לים בלא היתר, ולא רק הגשת כתב אישום פלילי. זאת בדומה להסדר הקיים בחוק אוויר נקי ולתיקון המוצע בהקשר זה בחוק החומרים המסוכנים.

סעיף 2(6) ו-3(3)

כאמור בחלק הכללי של דברי ההסבר, מוצע לאפשר איחוד תהליכים בין היתר ההזרמה לים לבין היתר פליטה או היתר רעלים, כדי לטייב ולייעל את התיאום בין ההיתרים השונים. זאת בלי לבטל את ההיתר הנפרד להזרמה לים, שניתן על ידי הוועדה הבין-משרדית לפי חוק מניעת זיהום הים. לשם כך, מוצע לתקן את סעיף 3א לחוק האמור ולקבוע כי הבקשה להיתר הזרמה לים תוגש באותו מועד עם הבקשה להיתר פליטה או היתר רעלים. זאת, למעט בקשה להיתר חירום לצורך הזרמה לים שלא קיימת אפשרות טכנית סבירה למנוע אותה בשל אירוע חריג.

עוד מוצע כי תקופת תוקפו של היתר הזרמה לים תהיה, ככלל, עשר שנים, בהתאמה לתקופת היתר הפליטה או היתר הרעלים, אך הוועדה הבין-משרדית תוכל לקבוע

סימן ד': תיקון חוק המים

7. תיקון חוק המים בחוק המים, התשי"א-1951⁵⁴, בסעיף 20א(א), במקום הסיפה החל במילים "אם נעשו" יבוא: "אם נעשו לפי אחד מאלה:
- (1) לעניין פעולה במקור מים שאינו שפך נחל או סילוק שפכים למקור מים כאמור – אם נעשו בהתאם לצו הרשאה שנתן לעניין זה מנהל הרשות הממשלתית;
- (2) לעניין פעולה בשפך נחל או סילוק שפכים לשפך נחל – אם נעשו בהתאם להיתר לפי סעיף 2 לחוק למניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988; לעניין זה, "שפך נחל" – קטע במורד נחל המסתיים במפגש עם הים, שבו מי הנחל מהווים תערובת של מים מתוקים ממעלה הנחל עם מי הים, דרך קבע או בזמנים משתנים."

סימן ה': שונות

8. תיקון חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011⁵⁵, בתוספת השנייה, בסופה יבוא:
- "2. חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993.
9. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000⁵⁶, בתוספת הראשונה –
- (1) בפרט 23 –
- (א) בפסקה (4), במקום "החלטות הממונה" יבוא "החלטה של רשות" ובמקום "החלטות הממונה לפי סעיף 6(ה)" יבוא "החלטות לפי סעיף 6(ה) וסימן ג' בפרק ח";
- (ב) פסקה (5) – תימחק;
- (ג) בפסקה (12), בסופו יבוא "למעט החלטה בעניין עיצום כספי";
- (2) בפרט 32(7), במקום "הממונה לפי סעיף 52" יבוא "המנהל לפי סימן ג' בפרק ח".

ד ב ר י ה ס ב ר

הראשונה לאותו חוק. במטרה להתאים את התוספת האמורה לשינויים בחוק החומרים המסוכנים ובחוק אוויר נקי, מוצעים בה כמה תיקונים, כמפורט להלן: תחילה, מוצע לתקן את פסקה (4) בפרט 23, שעניינו הגנת הסביבה, כך שיהיה אפשר להגיש עתירה מינהלית בשל החלטות של כלל הגורמים המוסמכים לפי חוק אוויר נקי ולא רק הממונה; כמו כן מוצע לתקן את פסקה (12) באותו פרט, שעניינה החלטות הממונה לפי חוק החומרים המסוכנים ולהבהיר כי החלטות אלה, שניתן להגיש בשלהן עתירה מינהלית, אינן כוללות החלטה בעניין עיצום כספי; לבסוף מוצע לתקן בפרט 32, שעניינו עיצום כספי, את ההפניה הקיימת כיום בפסקה (7) להחלטת הממונה לפי סעיף 52 לחוק אוויר נקי, להפניה כללית להחלטות המנהל לפי סימן ג' בפרק ח' לחוק האמור, זאת בהתאם לתיקון המוצע בהקשר זה בסעיף 4(19), ו' (22) להצעת החוק.

סימן ה': שונות

סעיף 8 חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 (בפרק זה – חוק הגנת הסביבה), מפרט שורה של סמכויות פיקוח וסמכויות אכיפה שיינתנו לעובדי המשרד להגנת הסביבה. לפי החוק האמור, סמכויות הפיקוח שיינתנו לגורמי הפיקוח המינהלי במשרד מפורטות בתוספת השנייה לחוק. כיום מוסדרות בדרך זו רק סמכויות הפיקוח לפי חוק הסדרת העיסוק בהדברה תברואית, התשע"ו-2016, ושאר סמכויות הפיקוח מוסדרות בחוקים הספציפיים. מוצע להוסיף לתוספת השנייה לחוק הגנת הסביבה את חוק החומרים המסוכנים, שכיום לא מעוגנת בו רשימת סמכויות הפיקוח המקובלת בחוק הגנת הסביבה, וזאת בלי לגרוע מהסמכויות הנתונות לממונה לפי חוק החומרים המסוכנים.

סעיף 9 חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התשנ"ג-1993, מאפשר להגיש עתירה מינהלית על החלטות של רשויות המינהל המנויות בתוספת

⁵⁴ ס"ח התשי"א, עמ' 169; התשע"ז, עמ' 394.

⁵⁵ ס"ח התשע"א, עמ' 738.

⁵⁶ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשפ"ב, עמ' 811.

סימן ו': תחילה, תחולה והוראות מעבר

סימן ו' – הגדרות 10. בסימן זה –

"היתר אחוד" – היתר פליטה אחוד שניתן לפי סימן ב'1 בפרק ד' לחוק אוויר נקי, כנוסחו בסעיף 164(16) לחוק זה (בסימן זה – היתר פליטה אחוד) או היתר רעלים אחוד שניתן לפי סעיף 3ג לחוק החומרים המסוכנים, כנוסחו בסעיף 5(4) לחוק זה (בסימן זה – היתר רעלים אחוד);

"היתר פליטה" – היתר פליטה כהגדרתו בסעיף 2 לחוק אוויר נקי, כנוסחו בסעיף 14(1) לחוק זה, שאינו היתר פליטה אחוד;

"היתר רעלים" – היתר שניתן מאת הממונה לפי הוראות חוק החומרים המסוכנים, ושאינו היתר רעלים אחוד;

"מפעל קיים" – עיסוק, פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים או היתר פליטה, שהיה בידי העוסק בו, מבצע הפעילות או בעל המיתקן (בסימן זה – בעל מפעל קיים), ערב יום התחילה או ערב היום הקובע, לפי העניין, היתר פליטה, היתר רעלים או רישיון עסק;

"מקור פליטה טעון היתר" – כהגדרתו בסעיף 2 לחוק אוויר נקי, כנוסחו בסעיף 14(1) לחוק זה;

"תנאים ברישיון עסק" – תנאים שנתן נותן אישור לעניין סעיף 1(א) לחוק רישוי עסקים, ברישיון עסק או בהיתר זמני לפי הוראות החוק האמור;

"תקנות סיווג ופטור" – תקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור), התשנ"ו-1996⁵⁷, כנוסחן ערב יום התחילה.

11. (א) תחילתו של פרק זה, למעט הסעיפים המנויים בסעיף קטן (ב), ביום תחילתו של חוק זה (בסימן זה – יום התחילה).

(ב) תחילתם של סעיפים 14(ב) עד (ה), (2), (3), (5) עד (7), (9) עד (16) ו-18 עד (26) ו-12(ב) ו-1(ד), (3) עד (6), (12)(א), (14)(א) ו-1(ב) לחוק זה, ביום ט"ז בסיוון התשפ"ו (1 ביוני 2026) (בסימן זה – המועד הקובע).

ד ב ר י ה ס ב ר

כלל ההיתרים שהוא חייב בהם לגבי המפעל, יידרש להגיש בקשה להיתר אחוד חדש ביום הקובע, כלומר, ביום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025), ולא יוכל ליהנות מתקופת המעבר הנוספת להגשת בקשות להיתר אחוד הקבועה בסעיפים 12 או 13 להצעת החוק.

11. בסעיף קטן (א) מוצע כי חלק מהתיקונים בחוקים השונים, המוצעים בחוק זה, ייכנסו לתוקף ביום ח' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2023) (בפרק זה – יום התחילה), באופן שיאפשר היערכות ליישום הראשוני של החוק.

בסעיף קטן (ב) מוצע לדחות את תחילתם של סעיפים שונים המפורטים בו עד יום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025) (בפרק זה – היום הקובע), וזאת כדי לאפשר למשרד להשלים את ההיערכות להקמת מערך הרישוי החדש ופרסום ההנחיות הדרושות להכנת בקשות להיתרים אחודים. כפי שיפורט להלן, לעוסקים ולבעלי מקורות הפליטה ייקבעו מועדים להגשת בקשות להיתרים

סימן ו': תחילה, תחולה והוראות מעבר

סעיף 10 מוצעות כמה הגדרות לפרק זה, כדי שהתיאום בין תיקוני החקיקה השונים ובין ההיתרים השונים לפי חוק אוויר נקי וחוק החומרים המסוכנים ייעשה באופן ברור ועקבי.

על פי המוצע "מפעל קיים" הוא עיסוק, פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים או היתר פליטה, ובידי העוסק בו (או מבצע הפעילות או בעל המיתקן) (בפרק זה – בעל מפעל קיים), מצויים ההיתרים שהוא חייב בהם לפי חוק אוויר נקי, חוק החומרים המסוכנים וחוק רישוי עסקים, ערב יום התחילה או היום הקובע, המוצע, לפי העניין, הגדרה זו משמשת בהסדר בהוראות המעבר, ולפיו ההיתרים השונים שניתנו לגבי מפעל כאמור ייחשבו, יחד, מהיום הקובע כהיתר אחוד עד לקבלת היתר אחוד לפי הוראות חוק אוויר נקי או חוק החומרים המסוכנים. בעל מפעל (כלומר, עוסק, מבצע פעילות או בעל מיתקן הטעונים היתרים כאמור) שאין בידיו, ערב יום תחילתו של החוק המוצע,

⁵⁷ ק"ת התשנ"ו, עמ' 1035.

(א) על אף האמור בסעיף 25 לחוק אוויר נקי, כנוסחו בסעיף 4(12) לחוק זה, בעל מקור פליטה טעון היתר שהוא מפעל קיים, רשאי להפעיל את מקור הפליטה בתקופה שמיים התחילה או מהמועד הקובע, לפי העניין, עד מועד מתן החלטה בבקשה לחידוש היתר פליטה לפי סעיף 25 האמור או בבקשה לקבלת היתר פליטה אחר או לפי סעיף 29א לחוק אוויר נקי, כנוסחו בסעיף 4(16) לחוק זה, אף אם הסתיימה תקופת תוקפו של היתר הפליטה שבידו במהלך אותה תקופה, ויראו כאילו הוארך תוקפו של ההיתר עד למועד מתן ההחלטה בבקשה כאמור (בסעיף זה – תקופת הארכת התוקף), ובלבד שבעל מקור הפליטה הגיש את הבקשה האמורה עד המועדים המפורטים להלן לגבי הפעילות או המיתקן נושא ההיתר או עד תום עשר שנים מתחילת תוקפו של ההיתר, לפי המוקדם:

- (1) לעניין פעילות או מיתקן כמפורט בפרטים 1.2, 2.4 ו-3 לתוספת השלישית לחוק אוויר נקי – ט"ז בסיוון התשפ"ו (1 ביוני 2026);
- (2) לעניין פעילות או מיתקן כמפורט בפרטים 5.1, 2.2 ו-6.2 לתוספת השלישית לחוק אוויר נקי – כ"ה באייר התשפ"ז (1 ביוני 2027);
- (3) לעניין פעילות או מיתקן כמפורט בפרטים 4.2.5, 6.1 ו-6.3 לתוספת השלישית לחוק אוויר נקי – ז' בסיוון התשפ"ח (1 ביוני 2028);
- (4) לעניין פעילות או מיתקן כמפורט בפרטים 4.1.1, 4.1.8, 4.1.11, 4.2.4 ו-4.6 לתוספת השלישית לחוק אוויר נקי – י"ח בסיוון התשפ"ט (1 ביוני 2029);
- (5) לעניין פעילות או מיתקן כמפורט בפרטים 4.4 ו-4.2, למעט 4.2.4 ו-4.2.5, לתוספת השלישית לחוק אוויר נקי – כ"ט באייר התש"צ (1 ביוני 2030);
- (6) לעניין פעילות או מיתקן כמפורט בפרט 4.1, למעט 4.1.1, 4.1.8 ו-4.1.11, לתוספת השלישית לחוק אוויר נקי – י' בסיוון התשצ"א (1 ביוני 2031);
- (7) לעניין פעילות או מיתקן כמפורט בפרטים 4.3 ו-4.5 לתוספת השלישית לחוק אוויר נקי – כ"ב בסיוון התשצ"ב (1 ביוני 2032);

ד ב ר י ה ס ב ר

שלהם. כדי לעבור למשטר היתרי הפליטה האחודים החדש, נמצא כי אין מקום לחדש את היתרי הפליטה הקיימים המוגבלים להיבטי אוויר בלבד, ועל כן מוצע לאפשר למפעלים הקיימים תקופת היערכות נוספת להגשת בקשות להיתרי פליטה אחודים, בהתאם לסוגי הפעילויות והמיתקנים, בפריסה לאורך 7 שנים עד שנת 2033.

הסדר זה דומה להסדר שנקבע בהוראת המעבר בחוק אוויר נקי, עם חקיקתו בשנת 2008. סעיף 95 לחוק האמור קבע את הפריסה ואת לוחות הזמנים לקבלת היתר פליטה ראשון. בסעיף 9 המוצע מפורטת פריסת לוחות הזמנים להגשת בקשות להיתר פליטה אחוד, שגובשה לאחר בחינה מעמיקה של מצאי המפעלים הקיימים המוכרים למשרד, בשים לב להיערכות הנדרשת. עם זאת, במקרה שהוראת המעבר המוצעת תביא לכך שתוקף היתר הקיים יוארך לתקופה של יותר מעשר שנים, מוצע כי הוראה זו לא תחול ובעל מקור הפליטה יידרש להגיש את הבקשה לחידוש היתר הפליטה שבידו לפי המועד הקובע בהיתר.

עד למועד הקובע, יעמדו בתוקפם היתרי הפליטה, היתרי הרעלים ותנאי רישיון העסק שניתנו על ידי המשרד, בלא צורך לחדשם. מהמועד הקובע ועד לקבלת היתר

לפי מערך הרישוי החדש. החל ביום הקובע ועד קבלת ההיתרים החדשים, ייחשבו ההיתרים הקיימים שבידי העוסקים ובעלי מקורות הפליטה ההיתרים אחודים. עם זאת, כפי שיפורט להלן, יהיה ניתן לערוך שינויים בהיתרים אלה בהתאם להוראות חוק אוויר נקי או חוק החומרים המסוכנים, לפי העניין, כנוסחם לפני תיקונם בחוק זה, שכן ההיתרים נקבעו מלכתחילה בגישה שונה, ולא בהכרח באופן מעמיק כפי שמוצע כעת, וניתנו לפרקי זמן קצרים יותר ומתוך הנחה כי קיימת גמישות רבה יותר מבחינת האפשרות לערוך בהם שינויים.

למען הסר ספק, יישום עקרונות האסדרה האירופית במסגרת ההיתרים שיינתנו מכוח החוקים האמורים, יוכל להתבצע באופן מיטבי רק במסגרת היתר אחוד, שלפני נתינתו מתבצע תהליך בחינה אינטגרטיבי של הבקשה להיתר.

נוסף על כך מוצע להסמיך את השר לדחות, בצו, את מועד היום הקובע וכן את המועדים להגשת בקשות, אם הדבר יידרש לשם השלמת ההיערכות להפעלת מערך הרישוי החדש.

סעיף 12 מוצע להאריך את תוקפם של היתרי פליטה של מפעלים קיימים לתקופה נוספת. מדי שנה, נדרשים כמה עשרות מפעלים לחדש את היתר הפליטה

(8) לעניין פעילות או מיתקן כמפורט בפרט 1.1 לתוספת השלישית לחוק אוויר נקי – ד' בסיוון התשצ"ג (1 ביוני 2033).

(ב) (1) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לעניין בעל מקור פליטה טעון היתר כאמור באותו סעיף קטן, שיתרת תקופת התוקף של ההיתר שבידו, במועד להגשת בקשה החל לגביו לפי אותו סעיף קטן, היא פחות משנה, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 25 לחוק אוויר נקי, כנוסחו בסעיף 4(12) לחוק זה.

(2) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לעניין היתר פליטה כאמור בו שתקופת תוקפו הסתיימה לאחר יום התחילה בשל ביטולו או התלייתו בידי הממונה לפי סעיף 28 לחוק אוויר נקי.

(ג) מפעל קיים שמתבצעת בו יותר מפעילות אחת מהפעילויות המפורטות בפסקאות (1) עד (6) של סעיף קטן (א), או שיש בו יותר ממיתקן אחד מהמיתקנים המנויים באותן פסקאות, יהיה המועד להגשת הבקשה לגביו כאמור באותו סעיף קטן, המועד המוקדם מבין המועדים המפורטים באותן פסקאות לעניין אותם פעילויות או מיתקנים, אלא אם כן קבע הממונה אחרת לבקשת בעל מקור הפליטה.

(ד) הוארך תוקפו של היתר פליטה לפי הוראות סעיף קטן (א), יפעיל בעל מקור הפליטה את מקור הפליטה בהתאם להיתר כאמור, ויחולו לעניין אותו היתר, מהמועד הקובע ואילך, הוראות חוק אוויר נקי כנוסחן בחוק זה.

(ה) היה מקור פליטה שחלות לגביו הוראות סעיפים קטנים (א) או (ב) טעון היתר פליטה אחר לפי הוראות חוק אוויר נקי כנוסחן בחוק זה, יחולו הוראות אלה:

(1) יראו את היתר הפליטה, יחד עם היתר הרעלים או התנאים ברישיון העסק שבידי בעל מקור הפליטה, לפי העניין, החל מהמועד הקובע עד תום תקופת הארכת התוקף החלה לגביו, כהיתר פליטה אחד;

(2) הסמכויות הנתונות לממונה לעניין היתר פליטה אחר לפי חוק אוויר נקי, כנוסחו בחוק זה, יהיו נתונות לו לעניין היתר שרואים אותו לפי הוראות פסקה (1) כהיתר פליטה אחד, ואולם הממונה יהיה רשאי לשנות תנאים בהיתר כאמור בהתאם לסמכויותיו לפי חוק אוויר נקי כנוסחו ערב יום התחילה, ובכלל זה לפי הוראות סעיף 26(א) ו-(ב) לחוק האמור.

(ו) על אף הוראות תקנה 14(א) ו-(ב) לתקנות היתרי פליטה, התשע"ו–2010, וכל עוד לא תוקנה התקנה האמורה, תכלול בקשה להיתר פליטה אחר את הטכניקה המיטבית הזמינה המוצעת ליישום במקור הפליטה מבין כלל הטכניקות המיטביות הזמינות, אף אם אינה הטכניקה אשר תביא להפחתה המרבית של פליטת מזהמים לאוויר; בקשה כאמור תכלול את השיקולים לבחירתה של הטכניקה המוצעת כאמור, בהתחשב בין השאר, ביתרונותיה הסביבתיים ובעלויותיה לעומת חלופות אחרות, הכול בהתאם להנחיות שיפרסם הממונה.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצדק כאשר ההליך למתן ההיתר נעשה באופן מעמיק מלכתחילה. הנחה זו אינה מתקיימת לגבי ההיתרים שניתנו בעבר, ועל כן מוצע כי יהיה אפשר לערוך בהם שינויים לפי הוראות הדין הרלוונטי שמכוחו ניתנו טרם תיקון החוק.

בסעיף קטן (ו) מוצע כי על אף הוראות תקנה 14(א) ו-(ב) לתקנות היתרי פליטה (שלפיה בקשה להיתר פליטה תכלול את הטכניקה המיטבית הזמינה אשר תביא להפחתה מרבית

הפליטה האחר אשר מבוסס כאמור על הליך מתכלל בהתאם לתיקון המוצע בחוק, יראו כאמור את היתר הפליטה, היתר הרעלים והתנאים שנקבעו ברישיון העסק כהיתר אחד, ואולם ההוראות שעניינן עריכת שינויים בהיתר (כתיקון או כנוסחן בחוק זה) לא יחולו לגבי ההיתר האמור, אלא רק לגבי ההיתר האחר עצמו. הנחת המוצע היא כי צמצום הגמישות לעריכת שינויים בהיתר

(ז) השר רשאי, בצו, לשנות מועד מהמועדים הקבועים בפסקאות (1) עד (6) שבסעיף קטן (א), אם מצא כי שינוי כאמור נדרש לצורך היערכות ליישום הוראות החוק.

(א) על אף הוראות סעיף 3 זה לחוק החומרים המסוכנים בנוסחן בסעיף 5(4) לחוק זה, בעל מפעל קיים רשאי לעסוק ברעלים לפי היתר הרעלים שבידו, בתקופה שמיום התחילה או מהמועד הקובע, לפי העניין, עד מועד מתן החלטה בבקשה לחידוש היתר רעלים או בבקשה לקבלת היתר רעלים אחר, לפי סעיפים 3 זה או 3ב לחוק החומרים המסוכנים, בנוסחם בסעיף 5(4) לחוק זה, ויראו כאילו הוארך תוקפו של היתר הרעלים שבידו עד למועד מתן ההחלטה בבקשה כאמור (בסעיף זה – תקופת הארכת התוקף).
ובלבד שבעל המפעל הגיש את הבקשה האמורה עד המועד המפורט להלן לפי הפרט שבו מנויים הפעילות או המיתקן נושא ההיתר בתוספת השלישית לחוק החומרים המסוכנים בנוסחה בסעיף 2(17) לחוק זה (בסעיף זה – תוספת שלישית):

(1) ט"ז בסיוון התשפ"ו (1 ביוני 2026) –

(א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' או ברמה ב' לפי פרטים 1.2, 1.3, 1.5 ו-1.6 בחלק א' לתוספת השלישית או לפי פרטים 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.9, 7.12, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.34 ו-7.35 בחלק ב' בתוספת השלישית;

(ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' לפי פרטים 2, 3, 6.1, 6.2 ו-6.3 בחלק א' לתוספת השלישית;

(2) כ"ב בטבת התשפ"ז (1 בינואר 2027) –

(א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' או ברמה ב' לפי פרטים 1.4, 6.9, 6.11, 6.13 ו-6.15 בחלק א' לתוספת השלישית;

(ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה ב' לפי פרטים 2, 3, 6.1, 6.2 ו-6.3 בחלק א' לתוספת השלישית;

ד ב ר י ה ס ב ר

היתרי הרעלים למפעלים הגדולים והבינוניים בהתאם ללוחות הזמנים המפורטים בסעיף המוצע, עד המועד שבו יקבלו היתר רעלים אחר. תנאי רישיון העסק שניתן לאותם מפעלים יצורפו להיתר הרעלים וייחשבו יחד איתו להיתר אחר עד המועד האמור. עוד מוצע בסעיף קטן (ב) לקבוע כללים לעניין מפעלים קיימים שמתקיימות בהם מספר פעילויות הטעונות היתר, כך שיובהר כי הבקשה לקבלת היתר רעלים אחר תוגש בהתאם למועד המתאים ביותר. כך, למשל, כאשר חלק מהפעילות טעון היתר ברמה א' וחלק טעון היתר ברמה ב' – המועד הקובע יהיה בהתאם לפעילות שהיא ברמה א'. נוסף על כך מוצע להבהיר בסעיף קטן (ד) כי הארכת תוקפם של ההיתרים הקיימים לא תחול במקרה של היתר רעלים שבוטל או הותלה בידי הממונה ערב יום התחילה. עוד בדומה להסדר המוצע בסעיף 12 האמור, האפשרות לעריכת שינויים בהיתרים אלה תיעשה על פי חוק החומרים המסוכנים בנוסחו טרם התיקון המוצע בחוק זה, ולא על פי נוסחו המתוקן.

של פליטת מזהמים לאוויר מבין כל הטניקות הזמינות האפשריות, וכי בעל מקור פליטה המבקש לבחור בטכניקה אחרת יגיש ניתוח מפורט של היעילות הכלכלית של כל אחת מהחלופות, בעל מקור פליטה רשאי לכלול בבקשה להיתר פליטה טכניקה מיטבית זמינה שאינה מביאה להפחתה המרבית גם בלא ניתוח כלכלי מפורט. שינוי זה תואם את הוראות דירקטיבת IED בנוסחה הנוכחי, ומאפשר גמישות נוספת בבחירת הטכניקה המיטבית הזמינה לנוכח הצורך להתחשב בהשפעות הסביבתיות של הפעילות על המדידות השונות. כך, למשל, הפחתה מרבית של פליטות לאוויר עשויה להוביל לפליטה מוגברת של מזהמים בשפכים. לפיכך מוצע כי הבקשות להיתרי פליטה יוגשו כשהן כוללות את השיקולים לבחירתה של הטכניקה המיטבית הזמינה המוצעת על ידי בעל מקור הפליטה, בהתאם להנחיות שיפרסם הממונה, ולא בהתאם לתקנה 14 האמורה.

סעיף 13 בדומה להסדר המוצע בסעיף 12 להצעת החוק לעניין מפעלים קיימים שהיו בידיהם היתרי פליטה ערב יום התחילה, מוצע הסדר שלפיו יוארך תוקף

- (3) כ"ה באייר התשפ"ז (1 ביוני 2027) –
- (א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' או ברמה ב' לפי פרטים 2.7 ו-7.24 בחלק ב' לתוספת השלישית;
- (ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' לפי פרט 5 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (ג) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה ב' לפי פרטים 4.8 ו-6.11 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (4) ב' בטבת התשפ"ח (1 בינואר 2028) – פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה ב' לפי פרטים 4.7א ו-5 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (5) ז' בסיוון התשפ"ח (1 ביוני 2028) –
- (א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' לפי פרט 6.7 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה ב' לפי פרטים 4.7ב(4), 4.7ב(6) ו-7(7) בחלק א' לתוספת השלישית;
- (6) י"ד בטבת התשפ"ט (1 בינואר 2029) –
- (א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' או ברמה ב' לפי פרטים 2.8, 2.10, 7.21, 7.39, 7.48 ו-7.53 בחלק ב' לתוספת השלישית;
- (ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה ב' לפי פרטים 6.4, 6.5, 6.7 ו-6.8 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (7) י"ח בסיוון התשפ"ט (1 ביוני 2029) –
- (א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' לפי פרטים 4.1א, 4.1ח, 4.2 ו-4.6 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה ב' לפי פרטים 4.7ב(1), 6.12 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (8) כ"ו בטבת התש"צ (1 בינואר 2030) –
- (א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' או ברמה ב' לפי פרטים 2.1, 2.2, 2.16, 4.1, 4.2, 4.3 ו-7.1 בחלק ב' לתוספת השלישית;
- (ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה ב' לפי פרטים 4.7ב(3), 4.9 ו-6.17 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (9) כ"ט באייר התש"צ (1 ביוני 2030) –
- (א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' או ברמה ב' לפי פרטים 1, 4.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.9, 7.10, 7.11, 7.13, 7.14, 7.19, 7.20, 7.25, 7.26, 7.27, 7.28, 7.29, 7.38, 7.43, 7.44, 7.45, 7.47, 7.49 ו-7.55 בחלק ב' לתוספת השלישית;
- (ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' לפי פרטים 4.2א, 4.2ב, 4.2ג ו-4.4 בחלק א' לתוספת השלישית;

- (10) ו' בטבת התשצ"א (1 בינואר 2031) –
- (א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' או ברמה ב' לפי פרטים 7.30, 7.31 ו־7.32 בחלק ב' לתוספת השלישית;
- (ב). פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה ב' לפי פרטים 6.6 ו־6.16 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (11) י' בסיוון התשצ"א (1 ביוני 2031) –
- (א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' או ברמה ב' לפי פרטים 5.1, 5.2 ו־7.40 בחלק ב' לתוספת השלישית;
- (ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' לפי פרט 4.1, למעט 4.1, 4.4 ו־4.1א, בחלק א' לתוספת השלישית;
- (ג) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה ב' לפי פרט 6.10 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (12) י"ז בטבת התשצ"ב (1 בינואר 2032) –
- (א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' או ברמה ב' לפי פרטים 6.1, 7.8, 7.22, 7.33 ו־7.50 בחלק ב' לתוספת השלישית;
- (ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה ב' לפי פרט 6.14 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (13) כ"ב בסיוון התשצ"ב (1 ביוני 2032) –
- (א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' או ברמה ב' לפי פרטים 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15 ו־7.54 בחלק ב' לתוספת השלישית;
- (ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' לפי פרטים 4.3 ו־4.5 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (14) א' בשבט התשצ"ג (1 בינואר 2033) –
- (א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' או ברמה ב' לפי פרטים 3.1, 3.2, 7.2, 7.3, 7.37, 7.41, 7.42, 7.46, 7.51 ו־7.52 בחלק ב' לתוספת השלישית;
- (ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה ב' לפי פרטים 4.7ב(2) ו־4.7ב(5) בחלק א' לתוספת השלישית;
- (15) ד' בסיוון התשצ"ג (1 ביוני 2033) –
- (א) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה א' או ברמה ב' לפי פרטים 1.1 בחלק א' לתוספת השלישית;
- (ב) פעילות או מיתקן הטעונים היתר רעלים ברמה ב' לפי פרט 6.18 בחלק ב' לתוספת השלישית.

(ב) מפעל קיים שמתבצע בו יותר מפעילות אחת מהפעילויות המנויות בפרטים שבפסקאות (1) עד (7) של סעיף קטן (א), יהיה המועד הקובע להגשת הבקשה לגביו, כאמור באותו סעיף קטן, המועד המפורט להלן, לפי העניין, אלא אם כן קבע הממונה אחרת לבקשת בעל היתר הרעלים:

(1) כלל העיסוק במפעל פעילויות הטענות היתר רעלים באותה רמה – המועד המוקדם מבין המועדים האמורים באותן פסקאות;

(2) כלל העיסוק במפעל פעילויות המנויות בפרטים שבחלק א' לתוספת השלישית או פעילויות המנויות בפרטים שבחלק ב' לאותה תוספת, אשר טענות היתר ברמה א' והיתר ברמה ב' גם יחד – המועד המוקדם מבין המועדים האמורים באותן פסקאות לגבי הפרטים שבהם מפורטות פעילויות הטענות היתר ברמה א';

(3) כלל העיסוק במפעל הן פעילויות המנויות בפרטים שבחלק א' לתוספת השלישית והן פעילויות המנויות בפרטים שבחלק ב' לאותה תוספת – המועד החל לעניין הפרטים שבחלק א' לתוספת.

(ג) היה עיסוק ברעלים שחלות לגביו הוראות סעיפים קטנים (א) או (ב) טעון היתר רעלים אחר לפי הוראות חוק החומרים המסוכנים, כנוסחן בסעיף 5 לחוק זה, יחולו הוראות אלה:

(1) יראו את היתר הרעלים, יחד עם התנאים ברישיון העסק שבידי בעל המפעל הקיים, החל מהיום הקובע עד תום תקופת הארכת התוקף החלה לגביו, כהיתר רעלים אחר;

(2) הסמכויות הנתונות לממונה לעניין היתר רעלים אחר לפי חוק החומרים המסוכנים, כנוסחן בסעיף 2 לחוק זה, יהיו נתונות לו לעניין היתר שרואים אותו לפי הוראות פסקה (1) כהיתר רעלים אחר, ואולם הממונה יהיה רשאי לשנות תנאים בהיתר כאמור בהתאם לסמכויותיו לפי חוק החומרים המסוכנים, כנוסחו ערב יום התחילה, ובכלל זה לפי הוראות סעיף 3(ה) לחוק האמור.

(3) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לעניין היתר רעלים כאמור בו שתקופת תוקפו הסתיימה לאחר יום התחילה בשל ביטולו או התלייתו בידי הממונה;

(4) הוראות סעיף זה לא יחולו לעניין היתר רעלים שנדרש לצורך עיסוק ברעלים הטעון גם היתר פליטה לפי חוק אוויר נקי, כנוסחו בסעיף 4 לחוק זה.

על אף הוראות סעיף 3א לחוק החומרים המסוכנים, כנוסחו בסעיף 5(4) לחוק זה, עיסוק ברעלים שערב יום התחילה היה טעון היתר רעלים בהתאם להוראות לפי סעיפים 3 ו-10 לחוק החומרים המסוכנים, כנוסחו במועד האמור, ובכלל זה לפי תקנות סיווג ופטור יוסיף להיות טעון היתר רעלים בהתאם להוראות האמורות, בתקופה שמהמועד האמור עד המועד שבו קבע השר, בתקנות, הוראות לעניין אותו עיסוק לשם הגנה על איכות הסביבה ובריאות הציבור (בסעיף זה – תקופת המעבר, לעניין עיסוק), ויחולו לגביו, בתקופת המעבר, הוראות חוק החומרים המסוכנים כנוסחן ערב יום התחילה (בסעיף זה – החוק הקיים), בשינויים אלה:

14. פרק ג' – הוראת מעבר לעניין היתר רעלים לעיסוק שאינו עיסוק ברמה א' או עיסוק ברמה ב'

ד ב ר י ה ס ב ר

כך למשל, ניתן לקבוע לגבי בריכות שחייה אשר ממילא טעונות היתר ורישיונות מצד רגולטורים שונים, תנאים סביבתיים אחידים בלא צורך במתן היתר פרטני מאת המשרד להגנת הסביבה.

סעיף 14 כיום מחזיקים בהיתרי רעלים כ-4,500 עסקים – מרביתם בדרגה C לפי תקנות אמות המידה. לגבי מרבית סוגי העסקים האלה, נמצא שאין הכרח מקצועי בהסדר רישוי פרטני וניתן להסדירם באמצעות מפרטים אחידים או בתקנות שיקבעו מגבלות ותנאים לפעילותם.

- (1) על אף הוראות סעיף 3(ד) לחוק הקיים, היתר רעלים יעמוד בתוקף עד תום תקופת המעבר לעניין העיסוק נושא ההיתר;
- (2) בעל היתר רעלים רשאי להעביר את ההיתר לאדם אחר, ובלבד שניתן לכך אישור הממונה מראש ובכתב; בקשה להעברת היתר רעלים תכלול את פרטי מקבל היתר הרעלים והצהרתו על כך שתנאי ההיתר מוכרים לו וכי ידועה לו חובתו לפעול לפיהם; בקשה כאמור תוגש לממונה באופן דיגיטלי, במתכונת שפרסם הממונה באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה; הוגשה לממונה בקשה להעברת היתר רעלים לפי הוראות פסקה זו, ייתן הממונה החלטה בבקשה בתוך 30 ימים מיום שהוגשה לו, ורשאי הוא להאריך את התקופה האמורה ב־30 ימים נוספים, אם ראה צורך בכך בשל מורכבות הבקשה.
15. השר רשאי, בצו, לדחות את היום הקובע ואת המועדים להגשת בקשה להיתר פליטה אחד או להיתר רעלים אחד, לגבי מפעל קיים, לפי סעיף 18 לחוק אוויר נקי, כנוסחו בסעיף 5(4) לחוק זה או לפי 3א לחוק החומרים המסוכנים, כנוסחו בסעיף 5(4) לחוק זה, כולם או חלקם, בשישה חודשים, אם מצא כי הדחייה דרושה לצורך היערכות ליישום הוראות החוק.
16. על אף הוראות סעיף 25 לחוק אוויר נקי וסעיף 3ה לחוק החומרים המסוכנים, כנוסחו בסעיפים 12(4) ו־5(4) לחוק זה, תקופת תוקפו של היתר פליטה אחד או היתר רעלים אחד, שיינתן למבקש היתר כאמור לראשונה לאחר היום הקובע, תהיה שבע שנים.

ד ב ר י ה ס ב ר

שתוקפם של היתרים אלה לא יהיה מוגבל מראש בזמן, אלא יימשך עד התקנת תקנות שיקבעו הסדר חלופי.

סעיף 15 כפי שצוין לעיל בדברי ההסבר לסעיף 4(12), בשל תקופת ההיערכות הארוכה וכלקח מיישום חוק אוויר נקי, מוצע כי ההיתרים האחודים הראשונים שיינתנו לפעילות לפי החוק המוצע יהיו לתקופה של שבע שנים, ולא עשר שנים, במטרה לאפשר בחינה ועדכון של ההיתרים בלוח זמנים קצר יותר.

במטרה להבטיח שעסקים אלה יהיו כפופים לתנאים והגבלות מחייבות, עד שיוקנו תקנות או שייקבעו מפרטים מתאימים ומחייבים בדרך אחרת, מוצע כי היתרים שניתנו לעסקים כאמור ערב יום התחילה יעמדו בתוקפם, ואף יהיה ניתן להעביר אותם בכפוף לאישור, בלא הליכי חידוש. עם זאת, מי שיתחיל לעסוק באותם עיסוקים לאחר כניסתו לתוקף של החוק המוצע ובטרם הותקנו התקנות, או שיבצע שינוי משמעותי בעיסוקו בתקופה האמורה, יידרש לקבל היתר חדש בהתאם לחוק החומרים המסוכנים הקיים, אלא